

Державний комітет статистики України

Про соціально-економічне
становище України

за 2009 рік

Київ

КОРОТКІ ПІДСУМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНОВИЩА УКРАЇНИ

Валовий внутрішній продукт. Реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) у III кварталі 2009р. порівняно з відповідним кварталом 2008р. склав 84,1%.

Номинальний ВВП, за орієнтовною оцінкою, становив 250614 млн.грн.

Промисловість. У грудні 2009р. порівняно з попереднім місяцем та груднем 2008р. промислове виробництво зросло відповідно на 2,6% та 7,4%. Протягом II–IV кварталів 2009р. спостерігалась позитивна динаміка виробництва продукції проти попереднього кварталу – приріст становив відповідно 4,3%, 7,8% і 5,5%. У IV кварталі 2009р. вперше отримано приріст виробництва порівняно з відповідним кварталом попереднього року (2,9%). У цілому за підсумками 2009р. відбулось відставання від обсягів виробництва 2008р. на 21,9%.

Сільське господарство. За попередніми даними, у 2009р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з 2008р. зросло на 0,1%, у т.ч. в аграрних підприємствах – скоротилося на 0,6%, у господарствах населення – зросло на 0,6%. Обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у фактичних цінах, за розрахунками, становив 153,8 млрд.грн.

Будівництво. За 2009р. виконано будівельних робіт на суму 37,9 млрд.грн., що у порівнянних цінах складає 51,8% до обсягів будівництва попереднього року.

Транспорт. За 2009р. підприємствами транспорту перевезено 695,7 млн.т вантажів, або 78,1% від обсягу перевезень вантажів за 2008р. Вантажооборот становив 380,0 млрд.ткм, що склало 77,5% від обсягу 2008р. За 2009р. послугами пасажирського транспорту скористалися 7,3 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 130,1 млрд.пас.км, що становить відповідно 87,3% та 88,5% від обсягів 2008р.

Зовнішня торгівля товарами. Обсяг експорту товарів України за січень–листопад 2009р. становив 35602,9 млн.дол. США і по відношенню до 11 місяців 2008р. склав 56,6%, імпорту – відповідно 40417,9 млн.дол. та 50,1%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами – 4815 млн.дол. (за відповідний період 2008р. – також від’ємне 17857 млн.дол.).

Оптова торгівля. Обороти підприємств оптової торгівлі за січень–грудень 2009р. становив 811,9 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту склав 80,7% до відповідного періоду 2008р.

Роздрібна торгівля. Оборот роздрібної торгівлі (включаючи роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–грудень 2009р. становив 442,8 млрд.грн., або 83,4% від обсягу січня–грудня 2008р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,3%.

Ціни. Індекс споживчих цін у грудні 2009р. становив 100,9%, за рік у цілому – 112,3%; індекс цін виробників промислової продукції – відповідно 101,0% та 114,3%.

Доходи населення. Номінальні доходи населення за III квартал 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. зросли на 3,2%. Наявний дохід, який може бути використаний населенням на придбання товарів та послуг, збільшився на 3,8%, а реальний наявний, визначений з урахуванням цінового фактора, – зменшився на 9,9%.

Витрати населення у III кварталі 2009р. порівняно з аналогічним періодом 2008р. збільшились на 0,4%. Приріст заощаджень становив 31142 млн.грн.

Заробітна плата. Середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника за січень–листопад 2009р. збільшилась порівняно з відповідним періодом 2008р. на 4,9% і становила 1877 грн. У листопаді порівняно з жовтнем 2009р. розмір заробітної плати збільшився у середньому на 0,2%, а з листопадом 2008р. – на 7,3%.

Середній розмір номінальної заробітної плати штатного працівника у листопаді 2009р. становив 1955 грн., що у 2,6 раза вище рівня мінімальної заробітної плати (744 грн.).

Ринок праці. Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2010р. порівняно з 1 грудня 2009р. збільшилась на 3,8% і становила 531,6 тис. осіб, що на 37,1% менше порівняно з відповідною датою 2009р.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за грудень 2009р. зріс на 0,1 в.п. і на 1 січня 2010р. становив 1,9% населення працездатного віку.

Населення. На 1 грудня 2009р. в Україні, за оцінкою, проживало 45982,9 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2009р. чисельність населення зменшилася на 160,8 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 жителів становило 3,8 особи.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

	Фактично за 2009р.	Темпи зростання, %			
		грудень 2009р. до		2009р. до 2008р.	ДОВІДКОВО: 2008р. до 2007р.
		листопада 2009р.	грудня 2008р.		
Валовий внутрішній продукт ¹ , млн.грн.	250614	х	х	84,1 ²	106,2 ²
Обсяг реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) ³ , млн.грн.	591965,4	х	х	х	х
Індекс промислового виробництва	х	102,6	107,4	78,1	96,9
Обсяг продукції сільського господарства, млн.грн.	153800	х	х	100,1	117,1
Виробництво продукції тваринництва м'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2728,4	130,4	104,6	100,2	98,3
молоко, тис.т	11603,6	86,7	98,9	98,7	95,9
яйця, млн.шт.	15856,8	94,7	106,3	106,0	106,4
Обсяг продукції будівництва, млн.грн.	37886,8	х	х	51,8	84,2
Вантажооборот, млрд.ткм	380,0	97,3	105,3	77,5	99,4
Пасажирооборот, млрд.пас.км	130,1	106,8	89,7	88,5	104,3
Експорт товарів ³ , млн.дол. США	35602,9	х	х	56,6	141,4
Імпорт товарів ³ , млн.дол. США	40417,9	х	х	50,1	149,4
Сальдо (+, -) ³ , млн.дол. США	-4815,0	х	х	х	х

Продовження

	Фактично за 2009р.	Темпи зростання, %			
		грудень 2009р. до		2009р. до 2008р.	довідково: 2008р. до 2007р.
		листопада 2009р.	грудня 2008р.		
Оборот роздрібної торгівлі, млн.грн.	442793,2	х	х	83,4	118,1
Доходи населення					
номінальні ¹ , млн.грн.	235345	х	х	103,2	135,5
реальний наявний ¹ , %	х	х	х	90,1	107,8
Витрати населення ¹ , млн.грн.	204203	х	х	100,4	139,1
Середньомісячна заробітна плата одного працівника					
номінальна, грн.	1877 ³	100,2 ⁴	107,3 ⁵	104,9 ³	135,3 ³
реальна, %	х	99,0 ⁴	94,2 ⁵	90,0 ³	107,2 ³
Заборгованість із виплати заробітної плати – всього ⁶ , млн.грн.	1641,0	98,2	94,5	х	233,1
Кількість зареєстрованих безробітних на кінець періоду, тис. осіб	531,6	103,8	62,9	х	х
Індекс цін виробників промислової продукції	х	101,0	114,3	114,3 ⁷	123,0 ⁷
Індекс споживчих цін	х	100,9	112,3	112,3 ⁷	122,3 ⁷

¹ Дані за III квартал.² Дані за III квартал у постійних цінах 2007р.³ Дані за січень–листопад.⁴ Листопад 2009р. у % до жовтня 2009р.⁵ Листопад 2009р. у % до листопада 2008р.⁶ Станом на 1 грудня.⁷ Грудень у % до грудня попереднього року.

ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ

Обсяг реального валового внутрішнього продукту (ВВП) у III кварталі 2009р. порівняно з відповідним кварталом 2008р. знизився на 15,9%.

Номінальний ВВП, за орієнтовною оцінкою, становив 250614 млн.грн.

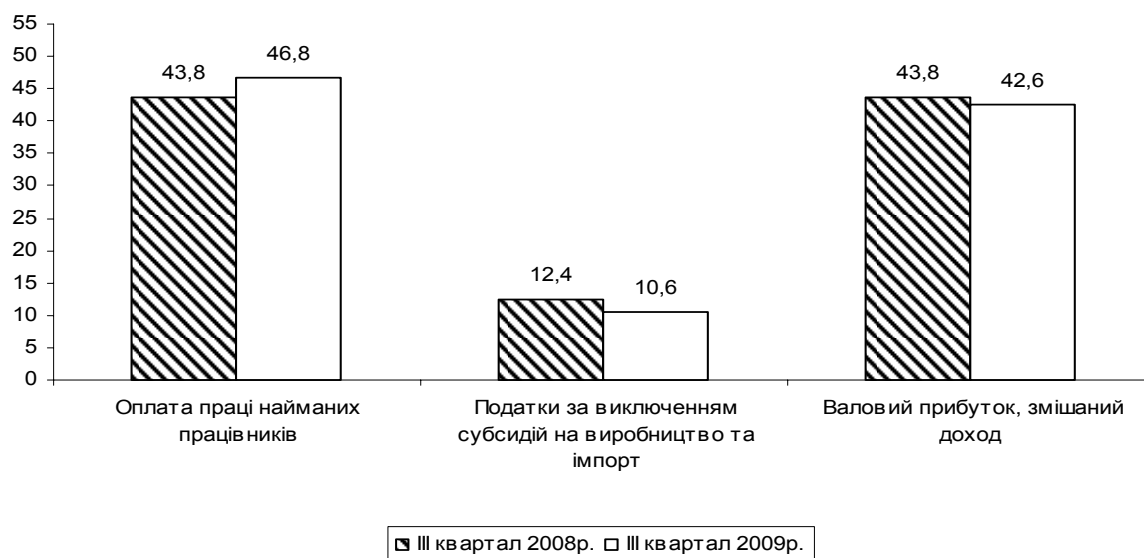
Інформацію щодо випуску товарів та послуг і валової доданої вартості (ВДВ) за III квартал 2009р. за видами економічної діяльності наведено в таблиці.

	У фактичних цінах, млн.грн.		У постійних цінах 2007р., у % до відповідного кварталу 2008р.			
			зміна обсягу		зміна дефлятора	
	випуск товарів та послуг	валова додана вартість	випуск товарів та послуг	валова додана вартість	випуск товарів та послуг	валова додана вартість
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	86249	35719	5,1	8,8	-3,7	-6,9
Добувна промисловість	18257	9190	-11,4	-8,0	-22,0	-33,7
Переробна промисловість	156207	38818	-26,2	-18,4	-3,2	-4,6
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	17025	6306	-15,3	-15,4	20,7	20,9
Будівництво	16812	5845	-47,1	-37,9	0,7	10,5
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	53853	32760	-18,3	-8,4	4,7	-4,2
Діяльність транспорту та зв'язку	46672	26631	-9,5	-1,9	10,2	21,7
Освіта	14170	10312	-0,3	-0,5	9,6	4,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	13068	7621	-0,2	-0,7	5,3	7,7
Інші види економічної діяльності	98713	65148	-6,4	-3,8	14,2	21,2
з них						
фінансова діяльність	24328	18367	-0,9	-0,1	18,6	23,4
операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	45374	28391	-2,3	-0,2	16,4	33,2
державне управління	15374	11679	-0,3	-0,5	-6,8	-0,5
Оплата послуг фінансових посередників	x	-12891	x	14,3	x	18,6
Усього в основних цінах	521026	225459	-18,0	-13,5	4,9	8,0
Податки на продукти	25534	25534	-10,5	-10,5	-19,0	-19,0
Субсидії на продукти	-379	-379	-64,1	-64,1	39,3	39,3
Випуск у ринкових цінах	546181	x	-18,8	x	5,0	x
Валовий внутрішній продукт	x	250614	x	-15,9	x	8,0

У III кварталі 2009р. найбільше скорочення обсягів валової доданої вартості відбулося в будівництві (37,9%), переробній промисловості (18,4%), виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води (15,4%), торгівлі (8,4%) та добувній промисловості (8%).

Певних змін зазнала структура ВВП за доходами.

Зміна структури ВВП за доходами (у % до загального обсягу)

Для III кварталу 2009р. було характерним збільшення питомої ваги оплати праці (на 3 в.п.) у структурі ВВП порівняно з аналогічним періодом 2008р. Проте зменшилась частка податків за виключенням субсидій на виробництво та імпорт (на 1,8 в.п.) та валового прибутку, змішаного доходу (на 1,2 в.п.).

Водночас відбулися зміни у складі ВВП за категоріями кінцевого використання, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

	У фактичних цінах		У постійних цінах 2007р., у % до III кварталу 2008р.	
	млн.грн.	у % до підсумку	зміна обсягу	зміна дефлятора
Валовий внутрішній продукт	250614	100,0	-15,9	8,0
Кінцеві споживчі витрати	194284	77,6	-13,6	15,8
домашніх господарств	153024	61,1	-13,9	16,3
некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства	1989	0,8	-13,0	19,1
сектору загального державного управління	39271	15,7	-12,3	13,0
індивідуальні споживчі витрати	24031	9,6	-12,1	19,0

	Продовження			
	У фактичних цінах		У постійних цінах 2007р., у % до III кварталу 2008р.	
	млн.грн.	у % до підсумку	зміна обсягу	зміна дефлятора
колективні споживчі витрати	15240	6,1	-12,8	5,0
Валове нагромадження	60129	23,9	-39,4	5,5
валове нагромадження основного капіталу	43408	17,3	-44,5	2,1
зміна запасів матеріальних оборотних коштів	16643	6,6	x	x
придбання за виключенням вибуття цінностей	78	0,0	-34,7	35,8
Сальдо експорту-імпорту товарів і послуг	-3799	-1,5	x	x
експорт товарів і послуг	114775	45,8	-42,1	49,8
імпорт товарів і послуг (-)	118574	47,3	-53,0	74,5

У III кварталі 2009р. порівняно з відповідним кварталом 2008р. спостерігалось зниження ВВП за витратами завдяки скороченню внутрішнього сукупного попиту (на 22%), насамперед, через значне зменшення реальних обсягів валового нагромадження (на 39,4%) та кінцевих споживчих витрат (на 13,6%).

Із загального обсягу кінцевих споживчих витрат інституційних секторів економіки суттєво знизились (на 13,9%) витрати домашніх господарств на купівлю товарів і оплату послуг для особистого споживання, що склали 61,1% у структурі ВВП. Разом з тим скоротились обсяги кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління (на 12,3%) та некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства (на 13%).

Суттєве зменшення обсягів валового нагромадження основного капіталу (на 44,5%) пов'язано, насамперед, з істотним скороченням інвестицій у капітальне будівництво та придбання машин і обладнання.

Позитивним моментом у III кварталі 2009р. було зменшення як абсолютної величини від'ємного сальдо експортно-імпортних операцій, так і його частки в структурі ВВП.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У грудні 2009р. порівняно з попереднім місяцем та груднем 2008р. промислове виробництво зросло відповідно на 2,6% та 7,4%. Протягом II–IV кварталів 2009р. спостерігалась позитивна динаміка виробництва продукції проти попереднього кварталу – приріст становив відповідно 4,3%, 7,8% і 5,5%. У IV кварталі 2009р. вперше отримано приріст виробництва порівняно з відповідним кварталом попереднього року (2,9%). У цілому за підсумками 2009р. відбулось відставання від обсягів виробництва 2008р. на 21,9%.

Динаміка промислового виробництва за основними видами діяльності характеризується такими даними:

	(відсотків)		
	Індекси промислової продукції		
	грудень 2009р. до листопада 2009р.	грудень 2009р. до грудня 2008р.	2009р. до 2008р.
Промисловість	102,6	107,4	78,1
Добувна та переробна промисловість	100,6	107,2	76,7
Добувна промисловість	99,7	104,5	89,3
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	100,2	90,2	94,3
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	99,1	135,1	82,6
Переробна промисловість	100,8	108,0	73,4
з неї			
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	99,9	101,4	93,9
Легка промисловість	100,7	91,5	74,1
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	99,8	90,4	71,9
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	104,4	95,9	84,0
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	101,1	122,1	75,1
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	100,6	95,8	81,2
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	95,3	113,1	96,6
Хімічна та нафтохімічна промисловість	100,7	117,4	76,8
хімічне виробництво	101,6	118,6	77,2
виробництво гумових та пластмасових виробів	97,7	113,6	75,7
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	82,7	90,8	61,6

Продовження

	Індекси промислової продукції		
	грудень 2009р. до листопада 2009р.	грудень 2009р. до грудня 2008р.	2009р. до 2008р.
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	102,1	127,3	73,4
Машинобудування	107,9	97,5	54,9
виробництво машин та устаткування	98,5	92,5	62,4
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	108,6	107,3	71,2
виробництво транспортних засобів та устаткування	117,0	96,2	42,0
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	114,7	108,2	88,9

У **добувній** промисловості за підсумками 2009р. індекс виробництва становив 89,3%, у т.ч. на підприємствах з добування металевих руд – 88,2%, вугілля і торфу – 92,4%, вуглеводнів – 97,4%.

Дані про видобуток (випуск) основних видів продукції добувної промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Вугілля готове, млн.т	54,8	4,6	100,04	90,3	92,3
Брикети і напівбрикети торф'яні агломеровані, тис.т	198	20,8	87,4	120,2	115,7
Нафта сира, тис.т	2899	218	99,4	84,1	93,8
Газ нафтовий попутний, млн.м ³	744	58,2	101,9	80,5	85,8
Газовий конденсат, тис.т	1018	84,6	101,6	96,2	94,8
Газ природний, млрд.м ³	20,3	1,7	102,4	98,0	102,1
Руди і концентрати залізні неагломеровані, млн.т	66,5	6,5	101,4	152,6	91,5
Руди і концентрати залізні агломеровані, млн.т	55,6	5,1	103,0	140,9	87,0
Вапняк, млн.т	17,7	1,5	89,9	94,1	66,5
Крейда, тис.т	215	12,2	62,6	22,1	3,9
Піски природні, млн.м ³	5,9	0,3	65,1	83,9	48,1
Галька, гравій, щебінь та камінь дроблений, млн.м ³	38,7	2,4	73,9	85,4	63,9
Каолін і глини каолінові інші, тис.т	1053	37,4	43,6	71,1	66,0
Сіль і хлорид натрію чистий, тис.т	5313	349	95,2	100,3	120,1

За 2009р. порівняно з попереднім роком випуск (видобуток) готового вугілля знизився на 4,6 млн.т, руд і концентратів залізних неагломерованих – на 6,2 млн.т, брикетів і напівбрикетів торф'яних агломерованих – зріс на 26,9 тис.т. На підприємствах із добування вуглеводнів скоротилися обсяги видобутку нафти сирової (на 192 тис.т), газу нафтового попутного (на 123 млн.м³), газового конденсату (на 55,6 тис.т), водночас збільшився видобуток газу природного (на 411 млн.м³).

У **переробній** промисловості за 2009р. індекс виробництва продукції становив 73,4%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів темп росту продукції становив 93,9%, у т.ч. у кондитерській, молочній, м'ясній та тютюновій промисловості – відповідно 97,7%, 90,8%, 87,8% та 87,4%, з виробництва напоїв – 92,6%, хліба і хлібобулочних виробів – 90,7%, у переробленні та консервуванні овочів та фруктів – 83,3%. Порівняно з 2008р. одержано приріст продукції у виробництві олії та жирів (30,0%), готових кормів для тварин (10,6%), виноградних вин (5,2%).

Випуск основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Яловичина і телятина, свіжі (парні) чи охолоджені, тис.т	79,5	6,1	92,7	80,8	71,0
Яловичина і телятина, морожені, тис.т	25,5	1,7	69,6	118,6	68,4
Свинина свіжа (парна) чи охолоджена, тис.т	97,5	11,3	144,0	102,6	77,6
Свинина морожена, тис.т	5,1	0,6	171,9	57,4	36,7
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, свіжі чи охолоджені, тис.т	633	58,1	104,6	106,4	114,0
М'ясо і субпродукти харчові свійської птиці, морожені, тис.т	79,8	6,6	92,9	104,1	106,2
Вироби ковбасні, тис.т	260	23,7	122,9	90,3	80,7
Напівфабрикати м'ясні (включаючи з м'яса птиці) ¹ , тис.т	64,0	7,1	117,2	132,7	70,9
Риба приготовлена та консерви з риби, в оцті, олії, маринаді, томаті; рибні палички ² , тис.т	57,1	5,1	107,4	91,3	76,2
Соки фруктові та овочеві, нектари, тис.т	702	54,1	124,9	85,9	72,0

¹ Без продукції підприємств ресторанного господарства та торгівлі.

² Включаючи продукцію підприємств, віднесених до виду діяльності "рибне господарство".

Продовження

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Овочі консервовані натуральні, тис.т	139	2,2	69,8	46,3	102,2
Олія соняшникова нерафінована, тис.т	2718	282	104,7	121,9	149,4
Маргарин і продукти аналогічні, тис.т	350	34,1	99,7	116,5	111,1
Молоко оброблене рідке, тис.т	758	59,3	103,1	99,7	95,7
Масло вершкове, тис.т	74,5	3,7	83,0	103,3	88,0
Спреди та суміші жирів, тис.т	72,7	7,1	92,9	96,9	89,9
Сир свіжий неферментований та сир кисломолочний, тис.т	84,7	6,8	93,8	98,9	92,0
Сири жирні, тис.т	227	14,1	99,8	90,9	96,6
Продукти кисломолочні, тис.т	492	36,6	97,7	98,9	92,8
Вироби хлібобулочні, тис.т	1754	149	106,1	93,6	92,1
Печиво солодке і вафлі, тис.т	332	28,7	92,0	103,7	90,8
Цукор білий кристалічний, тис.т	1276	78,3	20,6	56,6	81,2
у т.ч. буряковий	1272	74,3	19,5	53,8	80,9
Шоколад та інші продукти харчові готові з вмістом какао в брикетах, пластинах чи плитках, тис.т	329	37,3	102,5	132,9	95,3
Вироби кондитерські з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао, тис.т	264	21,4	99,6	115,7	106,1
Соуси (крім томатних) і продукти для приготування соусів; приправи та прянощі змішані інші, тис.т	182	20,4	129,9	104,9	92,6
Коньяки, бренді, млн.дал	3,0	0,4	128,1	73,9	79,0
Горілка, інші міцні спиртвові напої, млн.дал	43,4	4,4	100,5	99,4	105,2
Лікери, солодкі наливки, спиртвові настоянки, горілка інша, інші спиртові напої, млн.дал	12,0	0,8	103,6	81,1	58,7
Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менше 80 об.%, млн.дал	26,7	3,0	97,7	106,2	95,8
Пиво солодове, включаючи пиво безалкогольне і пиво з вмістом алкоголю менше 0,5%, млн.дал	300	20,6	119,8	105,7	93,8
Води натуральні мінеральні, млн.дал					
негазовані	23,2	2,0	125,9	92,9	78,7
газовані	98,4	7,4	149,1	106,7	84,8
Напої безалкогольні, млн.дал	145	8,6	151,5	91,4	84,8
Сигарети, які містять тютюн або суміші тютюну з заміниками тютюну, млрд.шт.	114	10,6	124,0	110,6	88,1

У 2009р. спостерігалось зниження виробництва з більшості видів продукції харчової промисловості. Водночас порівняно з 2008р. зросло виробництво свіжих чи охолоджених м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці на 80,0 тис.т, олії соняшникової нерафінованої – на 899 тис.т, маргарину і продуктів аналогічних – на 35,0 тис.т, кормів готових для сільськогосподарських тварин та свійської птиці – на 395 тис.т, круп – на 27,5 тис.т, виробів кондитерських з цукру, включаючи білий шоколад, без вмісту какао – на 15,2 тис.т, горілки, інших міцних спиртних напоїв – на 2,2 млн.дал.

У легкій промисловості проти 2008р. індекс продукції становив 74,1%, у т.ч. на підприємствах текстильного виробництва – 72,6%, з виробництва одягу, хутра та виробів з хутра – 71,4%, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 84,0%.

Дані щодо виробництва основних видів продукції легкої промисловості наведено в таблиці.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Пряжа бавовняна, т	6733	522	61,3	90,3	64,7
Тканини – всього, тис.м ²	86007,6	8367,5	109,7	113,1	79,9
з них					
вовняні	3932,0	311,3	117,5	83,5	59,5
лляні	46,0	1,1	61,1	137,5	9,5
бавовняні	34357,5	3985,4	139,4	111,4	71,7
ворсові, махрові і тканини спеціальні інші	1087,9	100,6	97,0	83,3	38,2
з волокон хімічних	46584,2	3969,1	90,2	119,4	94,3
Білизна постільна, тис.шт.	8448	786	99,2	94,9	74,7
Килими та вироби килимові, тис.м ²	4709	488	82,3	116,7	66,6
Матеріали неткані і вироби з матеріалів нетканних, т	13189	1110	84,4	127,4	87,4
Вата бавовняна, віскозна та з інших текстильних матеріалів, вироби з вати, т	17225	1338	71,1	93,0	92,3
Полотна трикотажні машинного чи ручного в'язання, т	2822	361	110,7	171,1	95,5
Вироби панчішно-шкарпеткові трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис. пар	57825	5517	108,2	115,0	96,1
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	374	21,7	92,7	165,6	109,9
Пальта, напівпальта, накидки, плащі, куртки теплі типу "парки" чи "аляски" та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1713	48,8	39,2	67,1	73,1

Продовження

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Костюми чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	551	45,1	104,4	47,7	60,1
Піджаки та блейзери, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні чоловічі та хлопчачі, тис.шт.	782	92,3	128,6	122,9	74,3
Жакети та блейзери, піджаки, куртки типу піджаків, джемperi та вироби аналогічні жіночі та дівчачі, тис.шт.	1981	189	102,1	68,9	79,9
Сукні та сарафани жіночі та дівчачі, тис.шт.	1144	116	130,1	117,9	126,5
Светри, джемperi, пуловери, жилети та вироби аналогічні трикотажні машинного чи ручного в'язання, тис.шт.	1186	98,4	111,3	65,9	54,0
Одяг верхній трикотажний, тис.шт.	2840	237	129,8	68,9	67,0
Трикотаж спідній, тис.шт.	14235	1258	111,4	93,5	72,7
Пальта і напівпальта, шуби з хутра натурального, шт.	5125	568	136,9	77,1	67,1
Шкіра, оброблена після дублення чи оброблена під пергамент, тис.м ²	2843	265	74,4	85,1	65,1
Чемодани, саквояжі, сумки-чемоданчики для косметики і туалетних речей, сумки господарські, сумки чоловічі і молодіжні, чохли для одягу, портфелі, кейси, ранці учнівські і т.ін., тис.шт.	4603	276	419,3	62,3	95,3
Взуття, тис. пар	19750	1874	104,3	103,3	91,7

В обробленні деревини та виробництві виробів з деревини у 2009р. індекс промислової продукції становив 75,1%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Деревина, уздовж розпиляна чи розкодота, завтовшки більше 6 мм, тис.м ³	1251	116	100,6	107,5	78,9
Бруски, планки та фризи для паркетного або дерев'яного покриття підлоги, профільовані, незібрані, з деревини листяних порід, тис.м ²	3015	283	103,5	116,3	84,9

Продовження

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Фанера клеєна, тис.м ³	108	10,9	93,5	148,2	66,3
Плити деревостружкові необроблені, тис.м ³ ум.	1295	126	104,1	138,9	79,8
Шпон лущений, тис.м ³	22,2	2,6	104,5	177,7	56,7
Шпон струганий, млн.м ²	29,4	2,9	98,2	136,7	92,2
Вікна, двері, їх рами та пороги, дерев'яні, тис.м ²	2006	182	97,4	112,2	57,1
Паркет дерев'яний щитовий, тис.м ²	493	36,4	91,9	101,4	81,8

На підприємствах із виробництва паперової маси, паперу, картону та виробів із них порівняно з 2008р. темп росту продукції становив 90,9%, поліграфічної діяльності – 71,7%.

Виробництво окремих видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Папір та картон для графічних робіт некрейдовані, тис.т	29,2	2,6	93,1	123,9	74,6
Папір побутового та санітарно- гігієнічного призначення, тис.т	119	10,7	102,2	107,1	96,4
Папір та картон спеціальні некрейдовані; папір сигаретний, не розрізаний за розмірами, тис.т	362	30,2	91,3	99,8	93,3
Коробки, ящики та сумки з гофро- ваних паперу та картону, млн.м ²	735	71,1	107,3	114,6	91,5
Коробки, ящики та сумки збірні з негофрованих паперу та картону, тис.т	70,2	7,2	89,7	124,3	79,3
Папір туалетний, млн. рулонів	542	46,2	101,1	95,9	99,0
Шпалери та аналогічні покриття з паперу, млн.ум. кусків	162	9,8	77,7	105,1	91,7
Зошити, млн.шт.	342	13,0	66,7	72,9	51,8
Друкування газет, журналів та видань періодичних, які виходять щонайменше чотири рази на тиждень, млн. примірників	747	84,2	126,5	84,7	48,8
Друкування книг, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	1914	135	95,6	69,9	85,1

Продовження

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Друкування газет, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн. примірників 4-шпальтових газет формату А2	3109	303	115,1	95,9	79,3
Друкування журналів та видань періодичних, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, млн.арк. відбитків, приведених до формату 60 на 90 см	1152	104	100,5	84,0	68,9

На підприємствах із виробництва продуктів нафтоперероблення у IV кварталі 2009р. порівняно з відповідним кварталом попереднього року випуск продукції збільшився на 15,3%, за підсумками 2009р. – на 1,3%. У виробництві коксу порівняно з IV кварталом 2008р. отримано приріст 38,2%, в цілому за 2009р. спостерігалось падіння обсягів проти попереднього року на 10,8%.

Дані про виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення наведено в таблиці.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Кокс та напівкокс з вугілля кам'яного, млн.т	17,4	1,6	103,5	136,2	89,2
Смоли (кам'яновугільні), тис.т	786	70,5	101,7	131,0	89,3
Бензин моторний з вмістом свинцю 0,013 г/л і менше, тис.т	3257	307	113,5	100,9	100,8
Паливо дизельне для транспорту автомобільного і залізничного, тис.т	3909	370	87,6	103,5	106,8
Мазути паливні важкі, тис.т	2569	248	85,5	95,2	105,6
Масила, масла інші, тис.т	103	6,0	64,5	100,0	55,5
Пропан і бутан скраплені, тис.т	733	64,4	97,4	104,4	100,8
Бітум нафтовий і сланцевий, тис.т	346	15,1	50,3	120,8	78,2

Порівняно з 2008р. обсяги первинної переробки нафти зросли на 4,9% і становили 10,8 млн.т. Збільшився випуск палива дизельного для транспорту автомобільного і залізничного (на 250 тис.т), мазутів паливних важких (на 137 тис.т) та бензину моторного з вмістом свинцю 0,013 г/л і

менше (на 25,9 тис.т). У 2009р. виробництво коксу та напівкоксу з вугілля кам'яного знизилось на 2,1 млн.т.

У хімічній та нафтохімічній промисловості за підсумками 2009р. індекс продукції становив 76,8%, у т.ч. на підприємствах з виробництва основної хімічної продукції – 67,9%, лаків та фарб – 78,8%, гумових та пластмасових виробів – відповідно 64,7% та 79,5%. Перевищено обсяги попереднього року у фармацевтичному виробництві (на 0,7%) та виробництві мила та миючих засобів, засобів для чищення та полірування, парфумерних та косметичних засобів (на 0,8%).

Динаміка виробництва основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Барвники синтетичні, т	2406	92	54,4	57,5	85,0
Металоїди, тис.т	106	8,7	99,4	95,4	64,1
Кислота сірчана, тис.т	890	80,1	97,1	121,8	60,2
Вуглеводні циклічні, тис.т	98,5	10,5	106,0	225,1	48,8
Аміак синтетичний, тис.т	3032	322	108,6	100,8	62,0
Добрива азотні мінеральні чи хімічні, тис.т	2170	220	120,7	104,3	80,6
Пластмаси у первинних формах, тис.т	305	25,6	92,1	111,9	69,9
Пестициди та інші агрохімічні продукти, т	8987	787	84,9	80,7	125,2
Фарби та лаки на основі полімерів, дисперговані або розчинені у неводних середовищах, тис.т	105	3,3	78,0	116,0	76,5
Препарати лікарські, т					
на основі антибіотиків	821	129	115,6	213,1	105,1
на основі гормонів	98,4	8,9	96,0	165,8	85,6
інші	26540	2668	87,7	127,1	101,1
Волокна хімічні, тис.т	15,6	1,3	76,6	76,9	45,1
Шини – всього, тис.шт.	4805	536	97,4	127,5	72,5
Трубки, труби, шланги та фітинги жорсткі з полімерів етилену, пропілену, вінілхлориду та інших пластмас, тис.т	172	12,5	138,7	125,2	74,6
Плити, листи, плівка, фольга і стрічки пластмасові неармовані чи некомбіновані з іншими матеріалами, тис.т	134	11,5	97,1	124,4	86,1
Мішки і пакети (включно конусо-подібні) з полімерів етилену, тис.т	55,0	4,5	88,2	88,0	97,6

У виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції порівняно з 2008р. індекс продукції становив 61,6%, у т.ч. на підприємствах з випуску виробів з бетону, гіпсу та цементу – 50,1%, цементу, вапна та гіпсових сумішей – 68,2%, скла та виробів зі скла – 69,0%, цегли, черепиці та інших будівельних виробів з випаленої глини – 49,6%.

Виробництво основних видів продукції характеризується такими даними:

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Вироби ізолюючі багатошарові зі скла, тис.м ²	1559	121	81,8	84,2	59,9
Банки зі скла для консервування (в 0,5-літровому обчисленні), млн.шт.	648	19,3	63,5	35,3	81,9
Ємності зі скла для напоїв і харчових продуктів, млн.шт.	2176	190	98,6	84,7	74,2
Посуд столовий, кухонний, інші господарсько-побутові вироби з фарфору, млн.шт.	21,0	2,2	111,4	142,7	65,7
Плити та плитки керамічні, тис.м ²	44264	3935	92,7	114,0	107,3
Цегла керамічна невогнетривка будівельна, млн.шт.ум. цегли	991	59,4	66,8	59,0	49,6
Цемент, тис.т	9496	432	71,9	92,4	63,7
Вапно, тис.т	4043	360	85,7	103,5	79,1
Блоки та цегла з цементу, штучного каменю чи бетону для будівництва, млн.шт.ум. цегли	951	61,9	65,4	76,0	49,5
Елементи конструкцій збірні для будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю, тис.м ³	1611	119	80,0	75,5	45,6
Листи гофровані, шифер та аналогічні вироби з азбестоцементу, млн.ум. плит	390	16,9	46,6	71,6	65,1
Вироби з асфальту або аналогічного матеріалу в рулонах, млн.м ²	28,7	0,5	24,4	22,3	61,7

У металургійному виробництві в останньому кварталі 2009р. порівняно з відповідним кварталом попереднього року індекс продукції становив 134,6%, за підсумками 2009р. – 74,9%, у виробництві готових металевих виробів – відповідно 92,9% і 61,5%.

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Чавун, тис.т	25683	2357	103,0	141,5	82,9
Сталь (без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям), тис.т	15683	1508	104,6	134,0	67,4
Напівфабрикати, отримані безперервним литтям, тис.т	14590	1278	100,1	136,4	98,3
Прокат готовий чорних металів, тис.т	16098	1524	103,7	122,6	78,6
з нього					
прокат плоский гарячекатаний зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізальної)	7232	694	112,1	132,4	79,4
прутки і стержні інші (не в бухтах), кутики та профілі фасонні і спеціальні гарячекатані зі сталі нелегованої та легованої (крім нержавіючої та швидкорізальної)	3780	379	107,1	140,8	68,6
Труби великого та малого діаметрів, профілі пустотілі, з металів чорних, тис.т	1737	124	91,3	96,5	68,4
Дріт зі сталі, тис.т	333	21,9	90,2	89,4	75,5
Конструкції збірні будівельні з чавуну чи сталі, тис.т	52,9	4,4	101,2	83,1	53,8
Конструкції інші, частини конструкцій, плити, панелі та вироби аналогічні з металів чорних або алюмінію, тис.т	313	32,3	99,6	96,6	49,6
Резервуари та цистерни металеві місткістю понад 300 л, тис.т	22,1	2,0	87,3	95,2	66,5
Радіатори центрального опалення без електричного підігріву з металів чорних, т	3137	476	73,1	55,7	17,0
Котли центрального опалення, тис.шт.	214	10,9	63,6	93,6	65,7

У грудні 2009р. проти листопада п.р. та грудня 2008р. зросло виробництво базових для галузі видів продукції, зокрема виплавка чавуну (відповідно на 68 тис.т та на 691 тис.т), сталі без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям (на 66,3 тис.т та на 383 тис.т), напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям (на 0,9 тис.т та на 341 тис.т), випуск готового прокату (на 55 тис.т та на 281 тис.т). Порівняно з 2008р. виробництво металопродукції скорочено за всім технологічним циклом від чавуну до готових виробів.

На підприємствах машинобудування у 2009р. порівняно з попереднім роком індекс виробництва продукції становив 54,9%, у т.ч. на підприємствах з випуску апаратури для радіо, телебачення та зв'язку – 76,2%, електричних машин та устаткування – 75,8%, побутових приладів – 69,6%, контрольно-вимірювальних приладів – 52,8%, машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва, для сільського і лісового господарства, для металургії – відповідно 52,1%, 55,1%, 48,7%, залізничного рухомого складу – 47,7%, автомобільного транспорту – 19,1%.

Динаміка виробництва основних видів продукції наведена в таблиці.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Двигуни та силові установки гідравлічні та пневматичні лінійної дії, тис.шт.	248	34,6	94,0	90,8	38,3
Насоси відцентрові для перекачки рідин та підйомники рідин, тис.шт.	226	10,6	253,1	187,9	86,6
Крани інші (козлові і мостові пересувні, порталні, дерик-крани суднові), шт.	158	28	186,7	233,3	42,6
Устаткування холодильне і морозильне промислове та насоси теплові, тис.шт.	104	14,3	198,3	262,4	69,4
Трактори для сільського та лісового господарства, шт.	1443	269	101,5	363,5	22,8
Плуги відвальні, шт.	4960	256	83,9	105,3	131,8
Борони дискові, шт.	926	48	43,6	300,0	16,8
Розпушувачі та культиватори, шт.	3038	233	107,9	152,3	36,3
Сівалки, шт.	1582	110	95,7	100,0	20,5
Верстати токарні, розточувальні, свердлувальні, фрезерувальні, шт.	89	4	80,0	22,2	32,5
Верстати для оброблення дерева, шт.	910	96	126,3	85,0	42,2
Конвертери і машини ливарні, виливніці і ковші, що використовуються в металургії і в ливарному виробництві, шт.	5240	455	127,1	425,2	54,0
Елеватори, конвеєри та підйомники безперервної дії для підземних робіт, шт.	1520	15	62,5	4,8	23,2
Машини бурильні та прохідницькі, шт.	1005	42	32,1	49,4	37,6
Машини та устаткування для цукрового виробництва, шт.	199	15	88,2	100,0	46,0
Холодильники-морозильники побутові комбіновані з окремими зовнішніми дверцями, тис.шт.	325	25,1	115,8	156,8	58,4

Продовження

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Холодильники побутові, тис.шт.	157	8,8	166,6	122,7	71,0
Машини пральні, тис.шт.	164	13,3	72,7	80,6	71,4
Електродвигуни та генератори постійного струму, тис.шт.	52,9	2,2	130,5	201,4	58,1
Електродвигуни та генератори змінного струму, електродвигуни універсальні, тис.шт.	393	31,0	63,2	142,1	74,4
Трансформатори електричні, млн.шт.	12,1	0,3	110,6	26,1	69,9
Апаратура електрична високовольтна, тис.шт.	226	41,3	187,5	162,5	83,8
Апаратура електрична низьковольтна, млн.шт.	47,8	4,2	94,6	95,3	79,2
Провід ізольований обмотуваль- ний, тис.т	10,2	0,6	79,8	66,4	64,2
Проводи та кабелі електричні ни- зьковольтні на напругу до 1000 В, тис.км	367	31,9	92,2	121,9	69,1
Проводи та кабелі електричні високовольтні на напругу більше 1000 В, тис.км	10,1	1,0	69,2	104,7	50,1
Прилади напівпровідникові, млн.шт.	24,8	2,3	112,8	107,0	102,2
Телевізори, тис.шт.	235	23,8	159,3	92,4	42,1
Прилади для вимірювання фізич- них та хімічних величин, тис.шт.	4458	582	106,6	109,4	58,1
Лічильники електроенергії, включаючи калібрувальні, тис.шт.	1573	106	105,9	110,8	105,0
Прилади та апаратура для автоматичного регулювання та керування, тис.шт.	299	5,8	98,8	6,9	17,9
Автомобілі легкові, тис.шт.	65,7	1,8	63,7	14,9	16,4
Автобуси, шт.	1473	326	196,4	159,0	14,6
Автомобілі вантажні шт.	2499	95	38,9	20,9	21,2
Причепи та напівпричепи (крім житлових або для туризму), тис.шт.	18,9	1,3	88,8	112,5	67,6
Вагони вантажні несамохідні, тис.шт.	12,6	2,5	147,9	306,7	42,0

На підприємствах із виробництва та розподілення електроенергії обсяги виробництва продукції проти 2008р. зменшились на 11,1%. На теплових і атомних електростанціях виробництво електроенергії скоротилось

відповідно на 12,3 млрд.кВт·год і 6,9 млрд.кВт·год, на гідроелектростанціях – зросло на 0,4 млрд.кВт·год.

	Вироблено за		Грудень 2009р. у % до		2009р. у % до 2008р.
	2009р.	грудень 2009р.	листопада 2009р.	грудня 2008р.	
Електроенергія, млрд.кВт·год	172,9	17,8	110,8	105,7	90,2
у т.ч. вироблена					
тепловими електростанціями і					
теплоелектроцентралями	78,1	9,0	118,1	110,3	86,4
атомними електростанціями	82,9	7,7	104,8	98,7	92,3
гідроелектростанціями	11,9	1,1	101,0	123,1	103,6

Динаміка промислового виробництва по регіонах характеризується такими даними:

(відсотків)

	Індекси промислової продукції		
	грудень 2009р. до листопада 2009р.	грудень 2009р. до грудня 2008р.	2009р. до 2008р.
Україна	102,6	107,4	78,1
Автономна Республіка Крим	103,4	113,8	82,6
Вінницька	85,6	97,2	83,7
Волинська	97,3	83,2	51,7
Дніпропетровська	105,7	133,2	79,0
Донецька	104,9	113,7	78,2
Житомирська	105,1	93,7	78,6
Закарпатська	91,8	98,9	50,8
Запорізька	101,3	95,9	69,3
Івано-Франківська	98,5	86,1	77,4
Київська	98,9	104,1	82,3
Кіровоградська	92,2	99,5	78,2
Луганська	90,4	98,2	80,1
Львівська	104,0	102,0	80,0
Миколаївська	101,4	89,2	85,2
Одеська	109,8	94,6	77,8
Полтавська	103,1	115,4	84,3
Рівненська	112,3	92,1	69,1
Сумська	91,8	81,9	82,9
Тернопільська	60,6	94,9	83,9
Харківська	110,8	108,0	79,6
Херсонська	94,9	88,0	91,0
Хмельницька	92,6	94,2	76,4
Черкаська	104,6	84,0	69,8

Продовження

	Індекси промислової продукції		
	грудень 2009р. до листопада 2009р.	грудень 2009р. до грудня 2008р.	2009р. до 2008р.
Чернівецька	99,8	81,2	74,6
Чернігівська	109,0	98,8	83,5
м.Київ	112,7	96,9	70,9
м.Севастополь	100,5	88,1	73,8

За січень–листопад 2009р. **реалізовано промислової продукції** (робіт, послуг) на 592,0 млрд.грн., з неї продукції добувної та переробної промисловості – на 480,7 млрд.грн. У структурі реалізації майже половина загальних обсягів припадала на металургію і виробництво готових металевих виробів, виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів та машинобудування.

Дані щодо обсягів і структури реалізованої продукції за основними видами промислової діяльності наведено в таблиці.

	Обсяг реалізованої промислової продукції, робіт, послуг у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу) за січень–листопад 2009р.		<u>Довідково:</u> структура обсягу реалізованої промислової продукції, без урахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для перепродажу, %
	млн.грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
Промисловість	591965,4	100	100
Добувна та переробна промисловість	480680,6	81,2	87,7
Добувна промисловість	55843,8	9,4	10,2
Добування паливно-енергетичних корисних копалин	28927,0	4,9	5,3
Добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	26916,8	4,5	4,9
Переробна промисловість	424836,8	71,8	77,5
з неї			
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	110141,9	18,6	20,1
Легка промисловість	5159,1	0,9	0,9
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	3742,5	0,6	0,7
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1416,6	0,3	0,2
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	4412,5	0,7	0,8

Примітка. Дані щодо обсягів реалізації за видами промислової діяльності сформовані за функціональним принципом (по однорідних продуктах) без урахування продукції, реалізованої підприємствами-замовниками.

	Продовження		
	Обсяг реалізованої промислової продукції, робіт, послуг у відпускних цінах підприємств (без ПДВ та акцизу) за січень–листопад 2009р.		<u>Довідково:</u> структура обсягу реалізованої промислової продукції, без урахування вартості електроенергії, газу та води, придбаних для перепродажу, %
	млн.грн.	у % до всієї реалізованої продукції	
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	14129,0	2,4	2,6
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	45859,4	7,7	8,4
Хімічна та нафтохімічна промисловість	38258,4	6,5	7,0
хімічне виробництво	27513,2	4,7	5,0
виробництво гумових та пластмасових виробів	10745,2	1,8	2,0
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	19988,8	3,4	3,7
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	116874,0	19,7	21,3
Машинобудування	64316,4	10,9	11,7
виробництво машин та устаткування	25021,3	4,2	4,6
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	17621,2	3,0	3,2
виробництво транспортних засобів та устаткування	21673,9	3,7	3,9
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	111284,8	18,8	12,3

Порівняно з січнем–листопадом 2008р. в обсязі реалізації продукції добувної та переробної промисловості спостерігалось зниження частки сировинної (на 3,5 в.п.) й інвестиційної (на 3,2 в.п.) продукції. При цьому зросла питома вага товарів широкого та тривалого використання – відповідно на 6,6 в.п. та на 0,1 в.п.

Інформація по регіонах щодо розподілу обсягів реалізованої продукції добувної й переробної промисловості за групами наведена в таблиці.

(відсотків)

	Усього реалізовано продукції добувної й переробної промисловості за січень–листопад 2009р.	У т.ч. за групами			
		сировинна продукція	інвестиційна продукція	товари широкого використання	товари тривалого використання
Україна	100	64,6	11,7	22,4	1,3
Автономна Республіка Крим	100	45,5	12,0	42,4	0,1
Вінницька	100	22,2	5,5	70,6	1,7

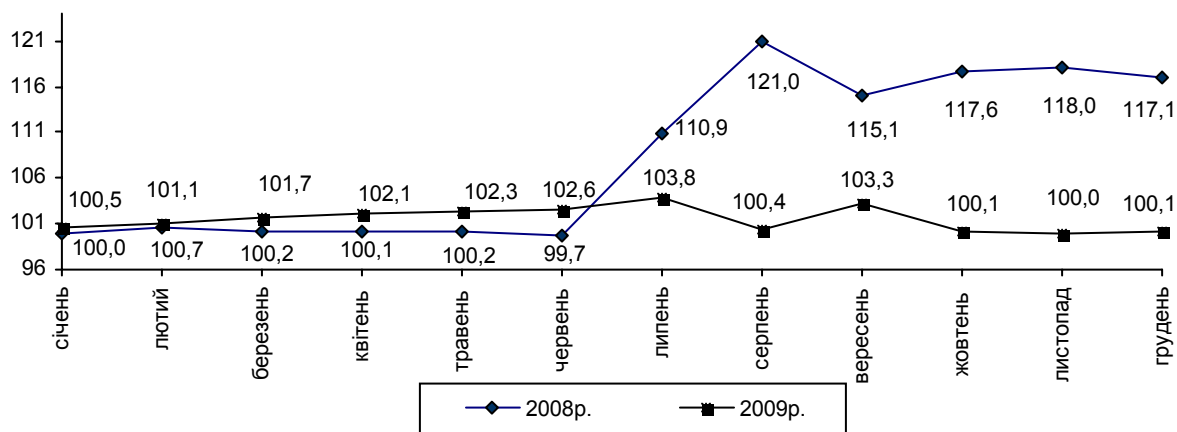

	Усього реалізовано продукції добувної й переробної промисловості за січень– листопад 2009р.	Продовження У т.ч. за групами			
		сировинна продукція	інвести- ційна продукція	товари широкого використання	товари тривалого використання
Волинська	100	32,0	10,0	48,9	9,1
Дніпропетровська	100	86,5	5,1	8,1	0,3
Донецька	100	81,2	10,2	7,1	1,5
Житомирська	100	44,5	8,1	46,0	1,4
Закарпатська	100	33,5	21,0	30,9	14,6
Запорізька	100	59,6	26,9	13,4	0,1
Івано-Франківська	100	69,0	2,9	26,1	2,0
Київська	100	58,0	5,1	34,6	2,3
Кіровоградська	100	35,5	20,7	42,9	0,9
Луганська	100	91,2	4,9	3,8	0,1
Львівська	100	52,1	10,0	34,5	3,4
Миколаївська	100	36,4	27,3	35,1	1,2
Одеська	100	60,5	9,0	29,6	0,9
Полтавська	100	64,8	10,5	24,4	0,3
Рівненська	100	69,3	3,4	26,2	1,1
Сумська	100	29,3	42,9	27,7	0,1
Тернопільська	100	50,8	4,2	41,9	3,1
Харківська	100	38,1	18,1	40,0	3,8
Херсонська	100	46,9	20,7	32,4	0,0
Хмельницька	100	53,9	10,9	32,0	3,2
Черкаська	100	36,0	11,5	51,6	0,9
Чернівецька	100	42,3	12,5	41,2	4,0
Чернігівська	100	34,3	8,3	57,1	0,3
м.Київ	100	36,4	16,6	45,0	2,0
м.Севастополь	100	38,5	8,3	52,0	1,2

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

За попередніми даними, у 2009р. загальне виробництво продукції сільського господарства порівняно з 2008р. зросло на 0,1%, у т.ч. в аграрних підприємствах – скоротилося на 0,6%, у господарствах населення – зросло на 0,6%. Обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у фактичних цінах, за розрахунками, становив 153,8 млрд.грн.

Зміни обсягів сільськогосподарського виробництва
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Рослинництво. За попередніми розрахунками, у 2009р. виробництво продукції рослинництва порівняно з 2008р. скоротилося на 2,4%, у т.ч. в аграрних підприємствах – на 5,8%, господарствах населення – зросло на 0,9%.

Під урожай 2009р. сільськогосподарські культури було посіяно на площі 27,0 млн.га, у т.ч. аграрними підприємствами – на 19,2 млн.га (71,1%), господарствами населення – на 7,8 млн.га (28,9%). Порівняно з 2008р. загальна посівна площа зменшилась на 0,1 млн.га (на 0,5%).

За попередніми даними, загальне виробництво основних сільськогосподарських культур у 2009р. характеризується такими даними:

	Валовий збір			Зібрана площа			Урожайність з 1 га	
	тис.т	2009р. до 2008р.		тис.га	2009р. до 2008р.		ц	(+, -) до 2008р.
		+, -	у %		+, -	у %		
Зернові та зернобобові культури ¹ – всього	46007,6	-7282,5	86,3	15468,3	87,6	100,6	29,7	-4,9
у тому числі								
пшениця	20885,1	-5000,3	80,7	6752,8	-300,8	95,7	30,9	-5,8
жито	953,6	-97,2	90,7	461,0	2,4	100,5	20,7	-2,2
ячмінь	11831,8	-779,7	93,8	4993,5	826,3	119,8	23,7	-6,6
овес	730,7	-213,7	77,4	415,6	-29,8	93,3	17,6	-3,6
кукурудза на зерно	10468,3	-978,5	91,5	2087,9	-352,2	85,6	50,1	3,2

	Продовження							
	Валовий збір			Зібрана площа			Урожайність з 1 га	
	тис.т	2009р. до 2008р.		тис.га	2009р. до 2008р.		ц	(+, -) до 2008р.
		+, -	y %		+, -	y %		
просо	139,3	-81,4	63,1	102,1	-39,8	72,0	13,6	-2,0
гречка	188,6	-52,0	78,4	254,2	-27,6	90,2	7,4	-1,1
рис	142,9	42,1	141,8	24,5	4,7	123,7	58,3	7,4
Льон-довгунець (волокно)	1,2	-1,8	40,0	1,8	-4,0	31,0	6,6	1,5
Цукрові буряки (фабричні)	10020,8	-3416,9	74,6	319,5	-57,7	84,7	313,6	-42,6
Соняшник на зерно ¹	6360,6	-165,6	97,5	4192,8	-86,7	98,0	15,2	-0,1
Соя	1042,5	229,7	128,3	622,3	84,4	115,7	16,8	1,7
Ріпак	1873,2	-999,6	65,2	1013,6	-366,0	73,5	18,5	-2,3
Картопля	19696,1	150,7	100,8	1411,8	2,9	100,2	139,5	0,8
Овочі	8301,8	336,7	104,2	456,0	-1,9	99,6	182,0	8,1
Плоди та ягоди	1612,3	108,2	107,2	227,5	-5,9	97,5	70,9	6,5
Виноград	468,7	53,4	112,9	70,8	-0,1	99,9	66,2	7,6

¹ У вазі після доробки.

Порівняно з 2008р. загальне виробництво зерна (46,0 млн.т) зменшилось на 13,7%, що зумовлено зниженням урожайності зернових культур (на 4,9 ц з 1 га, або на 14,2%). Із загального обсягу одержано зерна продовольчих культур – 22,3 млн.т (48%), фуражних зернових – 23,7 млн.т (52%).

Сільськогосподарськими підприємствами вироблено 35,8 млн.т зерна, що на 14,9% менше, ніж у 2008р., господарствами населення – 10,2 млн.т (на 9% менше). Урожайність зернових культур порівняно з 2008р. зменшилася в аграрних підприємствах (30,4 ц з 1 га) на 5,1 ц, або на 14,4%, у господарствах населення (27,6 ц з 1 га) – на 4,3 ц (або на 13,5%).

Скорочення обсягу виробництва зерна порівняно з 2008р. зафіксовано у 21 регіоні та найсуттєвіше – в господарствах Луганської (на 36% менше), Харківської (на 33%), Донецької (на 26%), Дніпропетровської (на 24%), Одеської та Запорізької (на 23% менше) областей.

У 2009р. значно кращий, ніж у 2008р., зібрано врожай рису – 142,9 тис.т (в 1,4 раза більше). За рахунок зниження врожайності виробництво всіх інших культур зернової групи (крім кукурудзи) проти 2008р. зменшено: пшениці – на 19,3%, ячменю – на 6,2%, жита – на 9,3%, вівса – на 22,6%, гречки – на 21,6%, проса – на 36,9%. Зменшення виробництва кукурудзи на зерно (на 8,5%) зумовлено скороченням зібраної площі при зростанні урожайності з 46,9 ц до 50,1 ц з 1 га.

Виробництво соняшнику зменшилось порівняно з 2008р. на 2,5% (склало 6,4 млн.т) за рахунок зменшення площ збирання (на 86,7 тис.га, або на 2,0%). Лише у господарствах 12 регіонів відбулося збільшення обсягів виробництва насіння соняшнику, із них найсуттєвіше – у Черкаській (в 1,3 раза більше), Київській та Кіровоградській (на 13%), Миколаївській (на 7%), Полтавській (на 6%), Харківській (на 5% більше) областях. Сільськогосподарськими підприємствами зібрано 5,2 млн.т соняшнику (на 2,1% менше) при середній урожайності 15,7 ц з 1 га, що майже на рівні 2008р. (99,4%).

Валовий збір цукрових буряків (фабричних) склав 10,0 млн.т і порівняно з 2008р. зменшився на чверть (на 25,4%) як за рахунок скорочення площі збирання (на 15,3%), так і суттєвого зменшення урожайності (з 356,2 ц до 313,6 ц з 1 га), у т.ч. аграрними підприємствами вироблено 9,1 млн.т (на 22,8% менше), у середньому по 318,7 ц з 1 га (у 2008р. – 366,1 ц). Збільшення обсягів виробництва цукрових буряків відбулося лише в Хмельницькій (на 6%) і Сумській (на 2%) областях із 19 регіонів, що займалися їх вирощуванням. Найсуттєвіше знижено обсяги їх валового збору господарствами Чернівецької (на 67%), Івано-Франківської (на 66%), Львівської (на 46%), Харківської, Миколаївської (на 41%), Донецької та Чернігівської (на 40%) областей.

Виробництво ріпаку (1,9 млн.т) скорочено порівняно з 2008р. на 34,8% за рахунок зменшення площі збирання (на 366,0 тис.га, або на 26,5%) та урожайності (на 2,3 ц, або на 11,1%).

У господарствах усіх категорій виробництво картоплі (19,7 млн.т) порівняно з 2008р. збільшилося на 0,8%, овочів (8,3 млн.т) – на 4,2%, що зумовлено зростанням урожайності цих культур відповідно на 0,6% та на 4,7%. Загальні обсяги виробництва плодоягідної продукції (1,6 млн.т) збільшилися на 7,2%, винограду (468,7 тис.т) – на 12,9% за рахунок зростання урожайності відповідно на 10,1% та на 13,0%.

Господарствами населення у 2009р. вирощено 97% загального урожаю картоплі, 87% овочів, плодів і ягід, 22% зерна, 19% соняшнику, 9% цукрових буряків (фабричних).

Під урожай 2010р. озимі на зерно та зелений корм, включаючи ріпак, посіяно на площі 10,1 млн.га, що перевищує обсяг посіву під урожай 2009р. на 2,9%, у т.ч. зернові культури на зерно – на 8,6 млн.га (на 3,7% більше).

Тваринництво. За попередніми розрахунками, у 2009р. обсяг продукції тваринництва порівняно з 2008р. збільшився на 4,2%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 10,1%, господарствах населення – на 0,2%.

Виробництво основних видів тваринницької продукції за 2009р. характеризується такими даними:

	Усі категорії господарств		Сільсько-господарські підприємства		Господарства населення		Частка господарств населення у загальному виробництві, %	
	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2009р. у % до 2008р.	2009р.	2008р.
М'ясо (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), тис.т	2728,4	100,2	1400,4	105,4	1328,0	95,2	48,7	51,2
Молоко, тис.т	11603,6	98,7	2236,6	107,0	9367,0	96,9	80,7	82,2
Яйця, млн.шт.	15856,8	106,0	9234,2	109,0	6622,6	102,1	41,8	43,4
Вовна, т	4102	109,2	831	102,7	3271	111,0	79,7	78,5

У господарствах усіх категорій порівняно з 2008р. загальні обсяги виробництва м'яса (реалізації худоби та птиці на забій у живій вазі) збільшено у 8 регіонах і найсуттєвіше – у господарствах Черкаської (на 24%) та Дніпропетровської (на 8%) областей. Значне скорочення обсягів виробництва м'яса відбулося в Одеській (на 19%), Миколаївській (на 13%), Чернігівській (на 12%), Вінницькій (на 9%), Кіровоградській, Хмельницькій, Тернопільській, Сумській (на 7%) та Київській (на 6%) областях.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка птиці всіх видів становила 66,2% (у 2008р. – 61,9%), у т.ч. бройлерів – 95,4% (94,9%); великої рогатої худоби – 13,7% (16,6%), свиней – 19,9% (21,3%).

Порівняно з 2008р. в аграрних підприємствах (крім малих) обсяг вирощування худоби та птиці перевищено на 10,9% (на 148 тис.т), у т.ч. птиці – на 12,8%, свиней – на 15,2%, а вирощування великої рогатої худоби зменшилося на 3,6%. Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зросли на 4,5%, свиней – на 3,9% та відповідно становили 469 г та 376 г.

У сільськогосподарських підприємствах відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 107,8% (у 2008р. – 102,6%). Перевищення обсягів вирощування над обсягами реалізації худоби та птиці на забій зафіксовано у 21 регіоні (від 103,2% до 141,9%), в Автономній Республіці Крим цей показник склав 100%, а в Рівненській, Чернівецькій та Київській областях обсяги вирощування худоби склали 97,7–99,3% від обсягів її реалізації на забій.

У 2009р. порівняно з 2008р. через скорочення поголів'я корів загальне виробництво молока зменшилося на 1,3%, у т.ч. у господарствах населення – на 3,1%, але зросло в сільськогосподарських підприємствах – на 7,0% (за рахунок зростання продуктивності тварин). Середній надій моло-

ка від однієї корови в аграрних підприємствах (крім малих) зріс на 464 кг (на 13,4%) і становив 3926 кг. У господарствах населення, за розрахунками, середній надій молока на одну корову склав 4272 кг, що на 112 кг (на 2,7%) більше, ніж у 2008р.

Загальне виробництво молока зменшено в 19 регіонах, із них найсуттєвіше – у Львівській, Київській (на 7%), Дніпропетровській, Запорізькій (на 6%), Волинській та Чернівецькій (на 5%) областях.

Зростання продуктивності корів спостерігалось в сільськогосподарських підприємствах усіх регіонів, із них найвищі надії молока зафіксовано у господарствах Київської (5179 кг), Черкаської (4619 кг), Харківської (4454 кг) та Полтавської (4411 кг) областей.

Загальне виробництво яєць від птиці усіх видів збільшилось на 6,0% як за рахунок зростання показника в аграрних підприємствах на 9,0% (при зростанні несучості курей-несучок з 280 до 282 яєць, або на 0,7%), так і в господарствах населення – на 2,1%.

Обсяги виробництва яєць від птиці усіх видів порівняно з 2008р. зменшено у 8 регіонах. Значне скорочення їхнього виробництва спостерігалось в Херсонській (на 15%), Чернігівській (на 8%), Чернівецькій і Луганській (на 5%) областях; у Вінницькій області обсяги виробництва яєць від птиці усіх видів залишилися на рівні 2008р.

У господарствах населення обсяги реалізації худоби та птиці на забій зросли в 5 регіонах (від 0,7% до 4%) та залишилися на рівні 2008р. – у Сумській області; виробництво молока збільшилося лише в Автономній Республіці Крим (на 0,2%) та Полтавській області (на 7%); яєць від птиці усіх видів – у 19 регіонах (від 0,1% до 17%).

Інформацію про чисельність поголів'я худоби та птиці на 1 січня 2010р., за попередніми даними та розрахунками, наведено в таблиці:

(тис. голів)									
	Усі категорії господарств			Сільськогосподарські підприємства			Господарства населення		
	2010р.	2010р. до 2009р.		2010р.	2010р. до 2009р.		2010р.	2010р. до 2009р.	
		+, −	у %		+, −	у %		+, −	у %
Велика рогата худоба	4917,6	−161,4	96,8	1626,5	−93,6	94,6	3291,1	−67,8	98,0
у т.ч. корови	2757,5	−98,8	96,5	604,4	−19,9	96,8	2153,1	−78,9	96,5
Свині	7135,4	609,4	109,3	3300,5	569,6	120,9	3834,9	39,8	101,0
Вівці та кози	1797,1	70,2	104,1	312,2	12,1	104,0	1484,9	58,1	104,1
Птиця	190544	12988	107,3	99718	11744	113,4	90826	1244	101,4

Загальне поголів'я великої рогатої худоби скоротилося в усіх регіонах, крім Закарпатської та Луганської областей (зросло відповідно на 0,1% та на 2,5%); у т.ч. корів – у всіх регіонах, крім Закарпатської та Луганської областей (зросло відповідно на 0,1% та на 0,3%); овець і кіз – у 9 регіонах; птиці всіх видів – у 6 регіонах; поголів'я свиней зросло в усіх регіонах,

крім Волинської області (скоротилося на 0,5%). Найсуттєвіше скорочення загального поголів'я великої рогатої худоби спостерігалось у господарствах Донецької (на 8%), Херсонської, Волинської (на 6%), Львівської, Кіровоградської, Полтавської та Івано-Франківської (на 5%) областей; овець і кіз – Запорізької (на 6%), Житомирської (на 5%) та Черкаської (на 4%) областей; птиці всіх видів – Вінницької (на 7%), Закарпатської (на 6%) та Київської (на 5%) областей. На рівні початку 2009р. збережено поголів'я великої рогатої худоби у Вінницькій області; овець і кіз – у Закарпатській та Хмельницькій областях.

Станом на 1 січня 2010р. господарствами населення утримувалось 66,9% загальної чисельності великої рогатої худоби (на початок січня 2009р. – 66,1%), у т.ч. корів – 78,1% (на рівні показника на початок січня 2009р.), свиней – 53,7% (58,2%), овець і кіз – 82,6% (на рівні показника на початок січня 2009р.), птиці всіх видів – 47,7% (50,5%).

У 2009р. порівняно з 2008р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) зросло загальне надходження приплоду поросят (на 649,4 тис. голів, або на 16,0%) та ягнят і козенят (на 11,0 тис. голів, або на 8,4%); зменшилося надходження телят (на 28,2 тис. голів, або на 4,4%). У розрахунку на 100 маток, які були на початок 2009р., вихід телят становив 74 голови (у 2008р. було 73 голови), поросят – 1581 голову (1422 голови), ягнят і козенят – 76 голів (73 голови). У сільськогосподарських підприємствах у 2009р. відсоток падежу великої рогатої худоби зменшився на 0,1 в.п., овець і кіз – на 0,5 в.п.; свиней – збільшився на 0,4 в.п. і склав відповідно 0,9%; 2,1% та 5,3% до обороту стада зазначених видів худоби.

Сільськогосподарські підприємства (крім малих) у 2009р. порівняно з 2008р. зменшили продаж населенню молодняку великої рогатої худоби (на 41,9 тис. голів, або на 17,2%) та свиней (на 22,0 тис. голів, або на 1,9%), але збільшили продаж молодняку птиці (на 11,2 млн. голів, або на 21,7%).

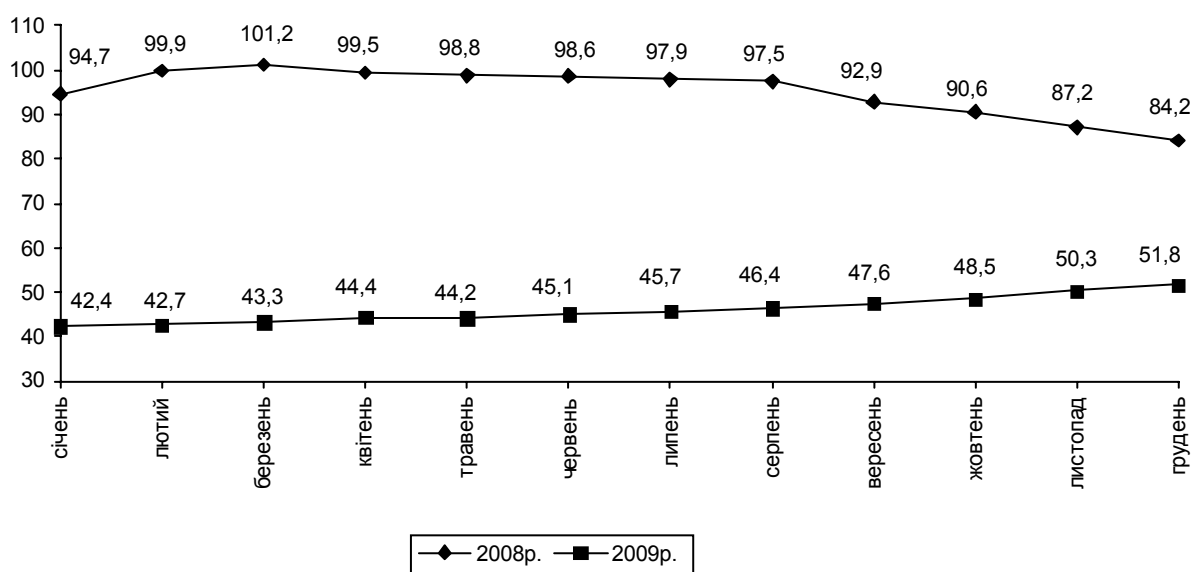
Станом на 1 січня 2010р. в аграрних підприємствах (крім малих), що займалися тваринництвом, було в наявності кормів усіх видів 3,3 млн.т корм.од, що на 12,1% менше, ніж на початок 2009р., у т.ч. концентрованих – 1,3 млн.т корм.од (на 20,6% менше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 7,7 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 3,1 ц корм.од (на 1 січня 2009р. відповідно 9,5 ц корм.од та 4,3 ц корм.од).

Скорочення забезпеченості сільськогосподарських тварин кормами всіх видів порівняно з 1 січня 2009р. спостерігалось в аграрних підприємствах 23 регіонів; найсуттєвіше зниження відбулося в Чернівецькій (на 43%), Луганській (на 36%), Донецькій, Херсонській (на 34%) та Запорізькій (на 31%) областях. Зростання забезпеченості тварин кормами порівняно з початком 2009р. зафіксовано лише в сільськогосподарських підприємствах Закарпатської (на 10%) та Житомирської (на 7%) областей.

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За 2009р. підприємствами країни виконано будівельних робіт на суму 37,9 млрд.грн., що у порівнянних цінах становить 51,8% до обсягів будівництва попереднього року.

Зміни обсягів будівельних робіт
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

За видами будівельної діяльності обсяги виконаних робіт характеризуються такими даними:

Вид діяльності	Обсяги робіт за 2009р., млн.грн.	У % до	
		2008р.	загального обсягу
Будівництво	37886,8	51,8	100,0
у тому числі			
Підготовка будівельних ділянок	1602,4	58,6	4,2
Будівництво будівель та споруд	32031,0	51,4	84,5
з нього			
Загальнобудівельні роботи	25110,4	49,2	66,3
будівництво будівель	19071,7	45,5	50,3

Примітка. У розділі "Будівельна діяльність" дані сформовано на підставі термінової звітності, якою охоплені великі, середні та вагомні за обсягами малі підприємства.

Вид діяльності	Обсяги робіт за 2009р., млн.грн.	Продовження	
		У % до	
		2008р.	загального обсягу
будівництво мостів, шляхових естакад, тунелів та метрополітену	1590,7	49,4	4,2
будівництво магістральних трубопро- водів, ліній зв'язку та енергопостачання	1717,4	85,4	4,5
будівництво місцевих трубопроводів, ліній зв'язку та енергопостачання	843,5	57,8	2,2
будівництво підприємств енергетики, добувної й обробної промисловості	1230,2	110,1	3,3
будівництво інших споруд	55,0	52,5	0,2
монтаж та встановлення збірних конструкцій	601,9	50,8	1,6
Виготовлення каркасних конструкцій і покрівель	189,5	36,3	0,5
Будівництво доріг, аеродромів та улашту- вання поверхні спортивних споруд	3968,0	62,5	10,4
Будівництво водних споруд	490,8	77,0	1,3
Інші будівельні роботи	2272,3	59,9	6,0
Установлення інженерного устаткування будівель та споруд	4007,4	55,1	10,6
Роботи з завершення будівництва	208,9	32,8	0,6
Оренда будівельної техніки з оператором	37,1	18,9	0,1

Скорочення обсягів будівельних робіт у 2009р. порівняно з попереднім роком відбулося за всіма основними видами будівельної діяльності.

На загальну тенденцію найбільше вплинула діяльність підприємств, що займаються будівництвом будівель і споруд (частка яких у загальному обсязі становить 84,5%). Серед них значно скоротили обсяги робіт підприємства, що здійснюють будівництво будівель (на 54,5%), мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітену (на 50,6%), а також монтаж і встановлення збірних конструкцій (на 49,2%).

Водночас обсяги будівництва підприємств, що займаються будівництвом підприємств енергетики, добувної та переробної промисловості проти 2008р. зросли на 10,1%.

Індекси обсягів виконаних будівельних робіт у 2009р. за регіонами наведено в таблиці.

(відсотків до відповідного періоду попереднього року)						
	Січень– березень	Січень– червень	Січень– вересень	Січень– жовтень	Січень– листопад	Січень– грудень
Україна	43,3	45,1	47,6	48,5	50,3	51,8
Автономна						
Республіка Крим	49,4	52,5	55,7	56,7	59,4	62,1
Вінницька	53,0	48,2	52,9	51,6	49,2	52,0

	Продовження					
	Січень– березень	Січень– червень	Січень– вересень	Січень– жовтень	Січень– листопад	Січень– грудень
Волинська	23,7	32,4	33,8	34,5	35,5	36,1
Дніпропетровська	36,8	48,1	49,1	50,6	54,4	55,1
Донецька	44,0	40,9	43,8	43,1	43,1	43,0
Житомирська	42,2	56,6	66,9	65,6	64,5	66,9
Закарпатська	62,2	62,1	68,0	65,5	61,5	62,7
Запорізька	50,2	48,6	47,7	46,9	48,6	49,1
Івано-Франківська	44,2	42,8	44,2	42,5	41,9	40,4
Київська	41,6	41,0	42,2	43,9	44,5	46,2
Кіровоградська	38,3	48,5	49,9	46,7	48,9	49,0
Луганська	39,2	46,5	51,5	51,3	52,5	53,2
Львівська	49,1	50,9	52,6	52,3	53,3	54,5
Миколаївська	32,8	36,9	45,8	47,2	49,2	55,6
Одеська	43,7	52,1	50,4	50,6	55,3	57,7
Полтавська	60,7	60,6	65,0	66,5	68,6	68,4
Рівненська	65,5	88,4	86,8	98,8	105,9	109,8
Сумська	47,3	44,0	46,6	48,6	49,8	49,1
Тернопільська	49,9	54,2	59,0	59,4	60,4	60,0
Харківська	54,0	57,0	59,1	62,7	63,5	64,2
Херсонська	49,7	43,3	41,6	41,2	43,5	44,9
Хмельницька	45,8	49,4	48,4	47,7	47,5	50,1
Черкаська	20,8	26,8	35,1	36,7	39,2	42,6
Чернівецька	66,4	72,2	72,6	69,1	66,9	60,0
Чернігівська	48,7	45,8	50,8	52,1	50,7	54,1
м.Київ	37,9	37,0	39,2	40,8	43,3	45,8
м.Севастополь	42,8	40,6	44,0	43,3	46,2	50,0

Значно зменшили обсяги виконаних робіт порівняно з 2008р. будівельники Волинської області на 63,9% (у зв'язку зі зменшенням обсягів будівництва мостів, житла та реконструкції виробничих приміщень) та Івано-Франківської – на 59,6% (в основному через скорочення обсягів робіт із розвідувального буріння, проведення берегоукріплюючих робіт і житлового будівництва).

Підприємства столиці, якими виконано майже чверть (24,8%) загальнодержавного обсягу будівельних робіт, скоротили їх на 54,2% (у зв'язку зі зменшенням обсягів робіт із будівництва залізнично-автомобільного та Подільського мостових переходів, житла, готельних і торговельних комплексів, об'єктів соціально-культурного призначення).

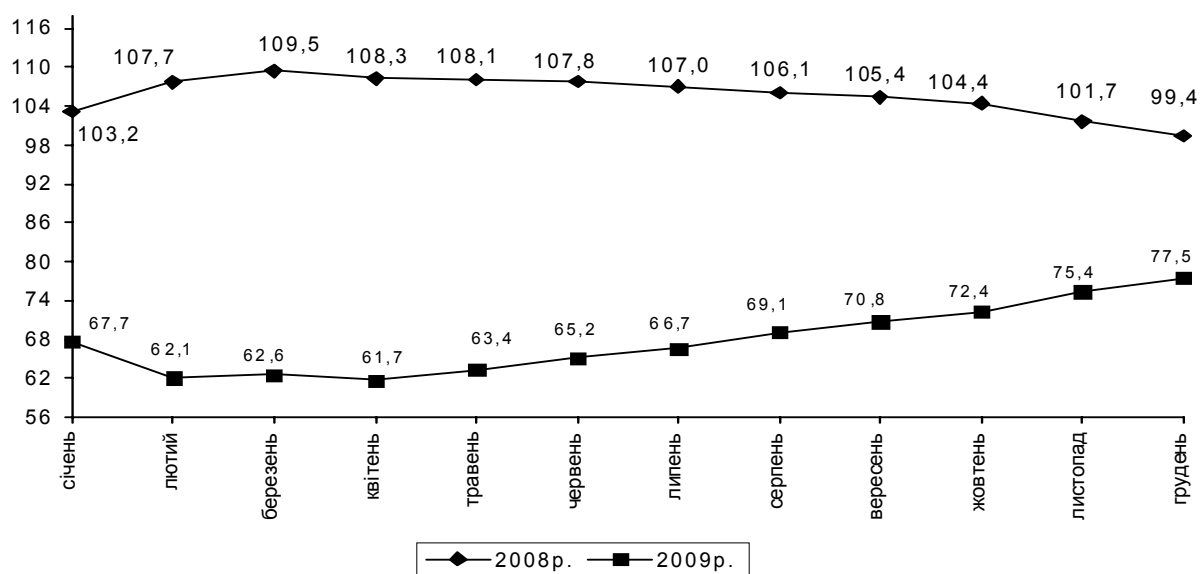
Водночас підприємствам Рівненської області вдалось перевищити обсяги будівництва 2008р. на 9,8% (в основному за рахунок проведення робіт з реконструкції автодороги Київ–Чоп).

ТРАНСПОРТ

За 2009р. підприємствами транспорту перевезено 695,7 млн.т вантажів, що становило 78,1% від обсягу перевезень вантажів за 2008р. Вантажооборот становив 380,0 млрд.ткм, що склало 77,5% від обсягу 2008р.

	Перевезено вантажів		Вантажооборот	
	млн.т	у % до 2008р.	млн.ткм	у % до 2008р.
Усіма видами транспорту	695,7	78,1	380003,5	77,5
у тому числі				
залізничним	391,2	78,5	195978,9	76,3
автомобільним	140,0	75,2	33866,7	90,5
водним	9,8	50,0	7927,1	50,0
трубопровідним	154,6	82,8	141880,5	79,0
авіаційним	0,1	83,1	350,3	92,5

Вантажооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Перевезення вантажів залізницями порівняно з 2008р. скоротилося на 21,5%, у т.ч. відправлення вантажів – на 19,4%. Відправлення вантажів зменшилося на Одеській залізниці – на 33,2%, Львівській – на 28,5%, Південно-Західній – на 25,1%, Донецькій – на 18,3%, Придніпровській – на 16,1%, Південній – на 8,8%. Відправлення цементу знизилося на 41,9%, будівельних матеріалів – на 39,7%, хімічних і мінеральних добрив – на 31,9%, чорних металів – на 25,8%, лісових вантажів – на 21,6%, нафти і нафтопродуктів – на 19,0%, коксу – на 11,4%, кам'яного вугілля – на 10,9%, залізної та марганцевої руди – на 10,1%, брухту чорних металів – на 9,0%. Відправлення зерна та продуктів перемелу зросло на 26,3%.

Вітчизняний морський та річковий торговельний флот виконав перевезення вантажів у обсязі 9,8 млн.т, що на 50,0% менше, ніж за 2008р. Перевезення вантажів підприємствами річкового транспорту порівняно з 2008р. зменшилися на 54,8%, морського транспорту – на 43,4%. Закордонні перевезення вантажів річковим транспортом скоротилися на 35,3%, морським – на 50,2%. Обсяг переробки вантажів у торговельних і рибних портах та на промислових причалах (морських і річкових) зменшився на 12,1% і становив 161,9 млн.т. Переробка імпортованих вантажів зменшилася на 41,1%, транзитних – на 21,3% та внутрішнього сполучення – на 58,6%. Переробка експортних вантажів зросла на 14,1%. Кількість оброблених суден – закордонних та інфракт – зменшилася на 20,1% і становила 17,0 тис.од.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за 2009р. перевезено 140,0 млн.т вантажів, що на 24,8% менше, ніж за 2008р., та виконано вантажооборот у обсязі 33,9 млрд.ткм, який скоротився на 9,5%.

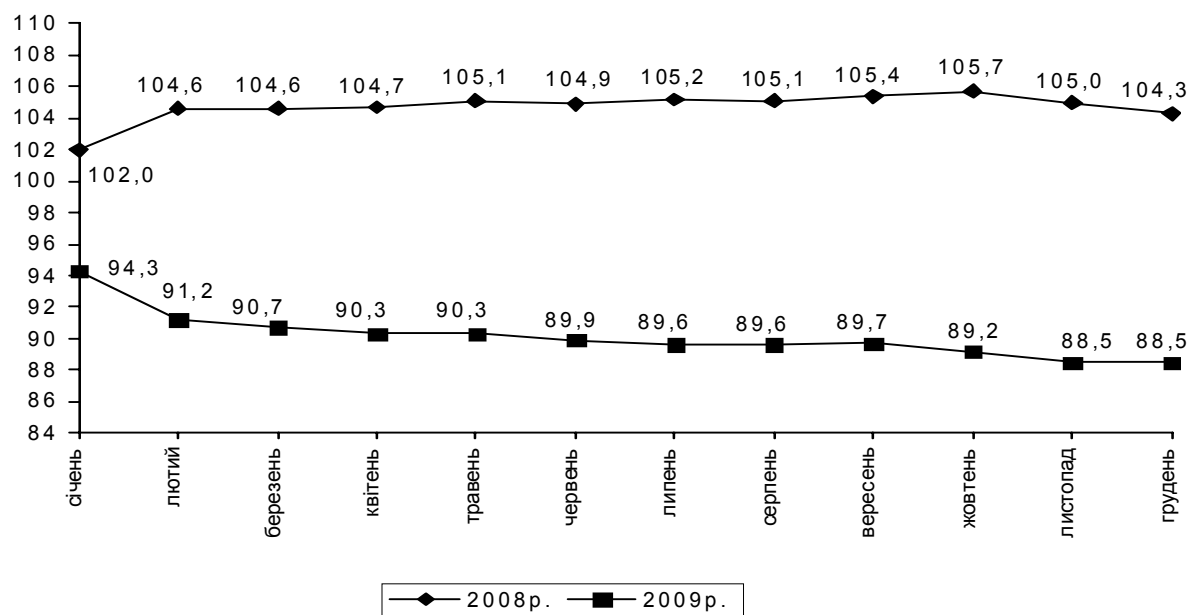
Магістральними трубопроводами у 2009р. транспортовано 154,6 млн.т вантажів, що на 17,2% менше, ніж у 2008р. Перекачка газу зменшилася на 20,3%, аміаку – на 29,5%, нафти – на 5,9%. Транзит газу скоротився на 19,9%, аміаку – на 15,6%, нафти – на 11,4%.

За 2009р. авіаційним транспортом перевезено 84,8 тис.т вантажів, що на 16,9% менше, ніж за 2008р. Вантажооборот авіаційного транспорту склав 350,3 млн.ткм, що на 7,5% менше порівняно з 2008р.

За 2009р. послугами пасажирського транспорту скористалися 7,3 млрд. пасажирів, виконано пасажирську роботу в обсязі 130,1 млрд.пас.км, що становить відповідно 87,3% та 88,5% від обсягів 2008р.

	Перевезено пасажирів		Пасажирооборот	
	млн.	у % до 2008р.	млн.пас.км	у % до 2008р.
Усіма видами транспорту	7274,1	87,3	130106,8	88,5
у тому числі				
залізничним	425,9	95,6	48274,0	91,0
автомобільним	4012,9	91,8	55296,2	90,2
водним	7,8	86,8	122,6	100,0
авіаційним	5,1	83,0	9020,5	83,6
трамвайним	787,0	81,8	4342,8	81,1
тролейбусним	1283,4	81,2	7324,9	81,3
метрополітенами	752,0	78,4	5725,8	78,0

Пасажирооборот підприємств транспорту
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Залізничним транспортом за 2009р. відправлено 425,9 млн. пасажирів, що на 4,4% менше, ніж за 2008р. Відправлення пасажирів зменшилося на Донецькій залізниці на 7,5%, Південній – на 5,0%, Одеській – на 4,7%, Південно-Західній – на 4,2%, Львівській – на 3,6% та Придніпровській – на 2,4%. Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 4,0 млрд. пасажирів, що на 8,2% менше, ніж за 2008р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилися на 9,0%. Перевезення пасажирів морським транспортом порівняно з 2008р. скоротилися на 15,5%. Підприємства м.Севастополя, які виконали 82,8% загальних обсягів морських перевезень пасажирів, зменшили перевезення пасажирів на 15,3%. Закордонні морські перевезення пасажирів зменшилися на 3,6% порівняно з 2008р. Підприємства Автономної Республіки Крим, які виконують майже всі морські закордонні перевезення (95,1%), зменшили перевезення пасажирів у 2009р. на 3,1%. Авіаційним транспортом перевезено 5,1 млн. пасажирів, що на 17,0% менше, ніж за 2008р. За 2009р. міським електротранспортом перевезено 2,8 млрд. пасажирів, що на 19,4% менше порівняно з 2008р.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ

Обсяг експорту зовнішньої торгівлі товарами України за січень–листопад 2009р. становив 35602,9 млн.дол. США і по відношенню до 11 місяців 2008р. склав 56,6%, імпорту – відповідно 40417,9 млн.дол. та 50,1%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 4815 млн.дол. (за відповідний період 2008р. – також від’ємне 17857 млн.дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,88 (проти 0,78 у січні–листопаді 2008р.).

Зовнішньоторговельні операції товарами Україна здійснювала з партнерами з 212 країн світу.

Інформацію щодо зовнішньої торгівлі товарами з найбільшими торговими партнерами наведено у таблиці.

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	млн.дол. США	у % до січня– листопада 2008р.	млн.дол. США	у % до січня– листопада 2008р.	
Усього	35602,9	56,6	40417,9	50,1	–4815,0
Країни СНД	12111,6	56,0	17390,1	54,5	–5278,5
у тому числі					
Білорусь	1177,5	59,4	1480,9	55,0	–303,4
Казахстан	1324,7	83,1	1994,7	68,3	–670,0
Російська Федерація	7518,6	50,6	11321,7	60,5	–3803,1
Туркменістан	277,2	81,8	716,0	13,5	–438,8
Узбекистан	383,3	73,3	1633,2	81,9	–1249,9
Країни ЄС	8461,2	49,9	13781,0	50,8	–5319,8
у тому числі					
Австрія	288,0	53,1	532,5	55,1	–244,5
Іспанія	503,8	63,5	325,4	52,9	178,4
Італія	1085,7	39,5	1015,9	44,5	69,8
Нідерланди	492,4	48,6	609,0	50,6	–116,6
Німеччина	1118,5	64,9	3468,4	51,7	–2349,9
Польща	1090,3	50,2	1962,2	47,9	–871,9
Румунія	293,2	45,9	435,1	39,0	–141,9
Сполучене Королівство	304,0	49,7	569,4	44,8	–265,4
Угорщина	668,8	51,3	595,7	48,6	73,1
Франція	393,1	83,2	874,0	55,6	–480,9
Чеська Республіка	301,4	46,6	574,6	44,8	–273,2
Інші країни	15030,1	61,8	9246,8	42,6	5783,3
у тому числі					
Індія	1060,8	113,1	422,1	70,7	638,7
Китай	1351,0	258,6	2446,5	47,2	–1095,5
Корея, Республіка	477,7	85,6	523,7	27,0	–46,0
Сполучені Штати Америки	209,2	11,0	1169,6	44,8	–960,4
Туреччина	1893,5	42,7	848,4	46,4	1045,1

До країн СНД було експортовано 34% усіх товарів, до країн ЄС – 23,8% (у січні–листопаді 2008р. – відповідно 34,4% та 26,9%).

Найбільші експортні поставки здійснювались до Російської Федерації – 21,1%, Туреччини – 5,3%, Китаю – 3,8%, Казахстану – 3,7%, Білорусі – 3,3%, Німеччини та Польщі – по 3,1% від загального обсягу експорту. У січні–листопаді 2009р. зменшились обсяги експорту до більшості головних торгових партнерів, крім Китаю та Індії.

Із країн СНД імпортовано 43% усіх товарів, з країн ЄС – 34,1% (у січні–листопаді 2008р. – відповідно 39,5% та 33,6%).

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі імпорту мали Російська Федерація – 28%, Німеччина – 8,6%, Китай – 6,1%, Казахстан та Польща – по 4,9%, Узбекистан – 4%, Білорусь – 3,7%. Порівняно з відповідним періодом попереднього року скоротились імпортні поставки з усіх головних торгових країн-партнерів.

Основу товарної структури зовнішньої торгівлі України у січні–листопаді 2009р. складають мінеральні продукти, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, продукти рослинного походження.

Інформацію щодо найважливіших товарних груп у структурі зовнішньої торгівлі України наведено у таблиці.

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня– листопада 2008р.	у % до загаль- ного обсягу	млн.дол. США	у % до січня– листопада 2008р.	у % до зага- льного обсягу
Усього	35602,9	56,6	100,0	40417,9	50,1	100,0
у тому числі						
II. Продукти рослинного походження	4525,3	89,6	12,7	1091,2	82,4	2,7
з них						
10 зернові культури	3182,8	93,1	8,9	92,8	66,9	0,2
V. Мінеральні продукти	3396,7	51,1	9,5	13934,5	57,4	34,5
з них						
27 енергетичні матеріали; нафта та продукти її перегонки	1807,1	47,0	5,1	13006,8	59,8	32,2
VI. Продукція хімі- чної та пов'язаних з нею галузей промисловості	2310,5	48,2	6,5	4731,0	73,2	11,7

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Продовження					
	Експорт			Імпорт		
	млн.дол. США	у % до січня— листопада 2008р.	у % до загаль- ного обсягу	млн.дол. США	у % до січня— листопада 2008р.	у % до загаль- ного обсягу
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	11638,9	44,2	32,7	2426,0	39,6	6,0
з них						
72 чорні метали	9287,3	42,2	26,1	1013,8	31,5	2,5
73 вироби з чорних металів	1796,4	54,9	5,0	558,0	41,9	1,4
XVI. Механічне та електричне обладнання	4441,2	76,6	12,5	5507,6	43,8	13,6
у тому числі						
84 котли, маши- ни, апарати і ме- ханічні пристрої	2475,9	78,3	7,0	3477,5	38,5	8,6
85 електричні машини і устат- кування	1965,3	74,6	5,5	2030,1	57,1	5,0

За січень—листопад 2009р. експорт української давальницької сировини становив 35,3 млн.дол. США, або 0,1% від загального обсягу експорту країни. В Україну імпортовано готової продукції, виготовленої з давальницької сировини, на 39,2 млн.дол., що також становить 0,1% від загального обсягу імпорту.

В Україну надійшло іноземної давальницької сировини на 552,4 млн. дол., або 3,8% від загального обсягу імпорту країни. Обсяг експорту готової продукції, виготовленої з імпортованої давальницької сировини, становив 2474,1 млн.дол., або 6,9% від загального обсягу експорту.

Найактивніше здійснювали експортно-імпортні операції товарами підприємства м.Києва, Донецької, Дніпропетровської, Одеської, Запорізької, Київської та Харківської областей.

ОПТОВА Й РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ, РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оборот підприємств оптової торгівлі за січень–грудень 2009р. становив 811,9 млрд.грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту склав 80,7% до відповідного періоду 2008р.

Оборот роздрібної торгівлі¹ за січень–грудень 2009р. становив 442,8 млрд.грн. і склав 83,4% від обсягу січня–грудня 2008р. У структурі обороту роздрібної торгівлі на організовані та неформальні ринки припадало 31,3%.

Обсяги та темпи зростання обороту роздрібної торгівлі за регіонами наведено нижче.

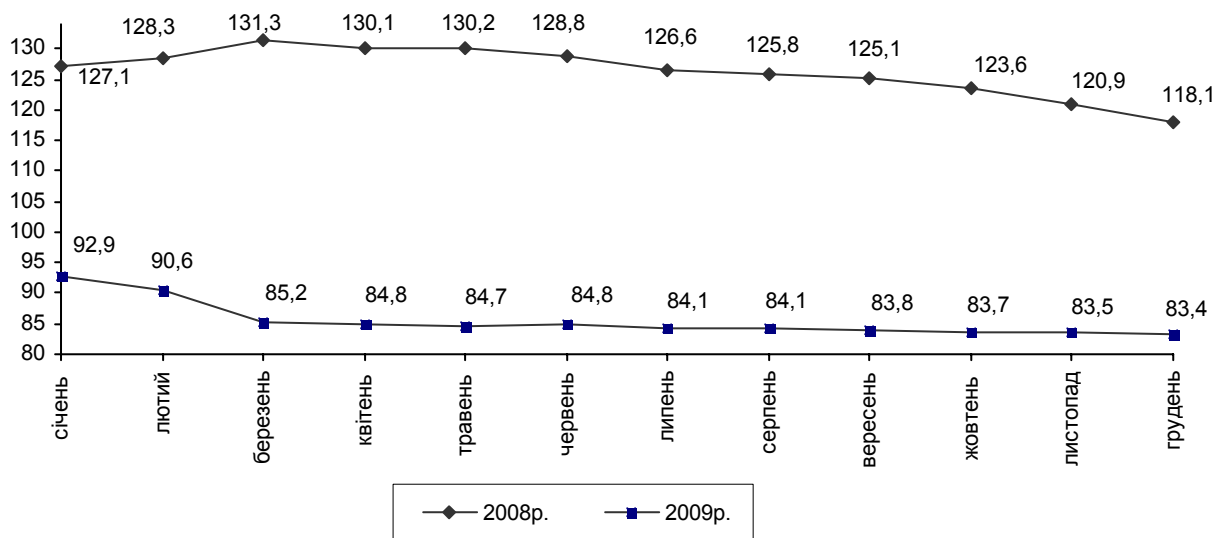
	Оборот роздрібної торгівлі за січень–грудень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібної торгівлі (у порівнянних цінах), %	
		січень–грудень 2009р. до січня–грудня 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> 2008р. до 2007р.
Україна	442793,2	83,4	118,1
Автономна Республіка Крим	18760,9	83,5	118,6
Вінницька	12129,3	82,9	119,9
Волинська	8515,4	83,6	117,3
Дніпропетровська	33699,2	80,0	120,9
Донецька	43918,1	80,9	118,8
Житомирська	9399,5	84,4	115,5
Закарпатська	8874,9	83,2	121,8
Запорізька	19106,8	80,4	115,5
Івано-Франківська	11471,0	86,7	120,7
Київська	16835,6	92,0	119,5
Кіровоградська	7481,3	84,7	118,7
Луганська	18274,4	81,4	120,3
Львівська	20840,6	87,8	115,8
Миколаївська	10462,0	84,6	116,9
Одеська	25749,1	88,0	118,8
Полтавська	12261,7	79,5	119,5
Рівненська	8117,4	84,3	119,6
Сумська	8463,9	80,8	117,7
Тернопільська	7562,4	84,7	123,8

¹ Включає роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями.

Продовження

	Оборот роздрібної торгівлі за січень–грудень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання обороту роздрібної торгівлі (у порівнянних цінах), %	
		січень–грудень 2009р. до січня–грудня 2008р.	<u>довідково:</u> 2008р. до 2007р.
Харківська	32057,5	80,9	116,3
Херсонська	9698,4	84,6	115,5
Хмельницька	10080,3	79,7	120,2
Черкаська	10398,4	89,4	120,8
Чернівецька	6763,8	88,2	119,2
Чернігівська	8687,6	87,9	117,3
м.Київ	58051,7	80,9	116,7
м.Севастополь	5132,0	91,2	120,3

Зміни обсягів обороту роздрібної торгівлі
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень–грудень 2009р. становив 15,5 млрд.грн. і проти січня–грудня 2008р. склав 84,4%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, за січень–грудень 2009р. становив 229,9 млрд.грн. і у порівнянних цінах склав 79,4% від обсягу січня–грудня 2008р.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року найменше падіння обсягів роздрібного товарообороту підприємств спостерігалось у Київській, Одеській, Чернівецькій областях (на 9,8–12,2%).

Обсяги та темпи зростання роздрібного товарообороту за регіонами наведено нижче.

	Роздрібний товарооборот за січень– грудень 2009р., млн.грн.	Темпи зростання товарообороту (у порівнянних цінах), %			
		грудень 2009р. до грудня 2008р.	січень– грудень 2009р. до січня– грудня 2008р.	ДОВІДКОВО:	
				грудень 2008р. до грудня 2007р.	січень– грудень 2008р. до січня– грудня 2007р.
Україна	229855,1	79,4	79,4	102,0	117,9
Автономна					
Республіка Крим	8507,4	75,4	77,7	103,6	119,5
Вінницька	4726,9	75,9	76,2	100,1	113,3
Волинська	3987,2	84,0	79,1	107,9	115,7
Дніпропетровська	19980,9	82,1	74,9	93,1	121,6
Донецька	20039,9	77,3	73,4	100,2	120,8
Житомирська	4169,0	79,9	82,3	110,3	113,2
Закарпатська	4804,4	69,6	79,9	128,3	123,1
Запорізька	8595,2	78,8	76,9	95,6	117,0
Івано-Франківська	4301,0	83,2	82,0	111,9	119,1
Київська	9919,7	90,4	90,2	107,4	121,8
Кіровоградська	3613,8	81,4	78,3	96,0	118,5
Луганська	7125,2	74,0	75,8	102,7	127,0
Львівська	12766,7	83,6	86,1	98,9	109,3
Миколаївська	4899,9	78,9	79,6	100,6	119,2
Одеська	14462,6	79,5	88,2	111,0	119,2
Полтавська	6063,4	80,5	75,8	103,5	123,9
Рівненська	3774,7	74,9	82,8	110,5	116,7
Сумська	3402,7	81,1	77,6	106,7	116,3
Тернопільська	3296,3	69,1	81,7	113,9	120,8
Харківська	15692,8	75,8	77,6	96,4	114,1
Херсонська	4533,7	81,0	82,6	106,1	110,1
Хмельницька	4317,4	82,9	75,8	97,1	124,8
Черкаська	4317,6	83,1	82,9	98,4	117,4
Чернівецька	3584,3	74,2	87,8	124,2	114,0
Чернігівська	3745,9	83,4	81,1	101,4	116,3
м.Київ	42790,5	77,0	77,8	101,0	117,5
м.Севастополь	2436,0	81,3	84,9	98,9	114,1

Обсяг роздрібного товарообороту за грудень 2009р. становив 22,4 млрд.грн., що у порівнянних цінах проти грудня 2008р. становило 79,4%, проти листопада 2009р. – 115,4%.

Через мережу автозаправних станцій, що налічує 6217 одиниць, у грудні 2009р. було продано у роздріб світлих нафтопродуктів на 3694,1 млн.грн., із них бензину моторного – на 2676 млн.грн. (72,4%), дизельного пального – на 1018,1 млн.грн. (27,6%).

У натуральному вимірі бензину було реалізовано 294,5 тис.т, що на 6,6% менше, ніж у грудні 2008р., дизельного пального – 148,3 тис.т (на 10,8% більше).

У задоволенні потреб населення товарами значне місце належить ринкам. За рахунок організованих ринків у січні–грудні 2009р. формувалось 27,3% загального обсягу продажу споживчих товарів. В обороті цих ринків 15,7% становив продаж сільськогосподарських продуктів.

Продаж сільськогосподарських продуктів на ринках за січень–грудень 2009р. проти січня–грудня 2008р. зменшився на 1,8%, при цьому ціни зросли на 14,3%. Продукти тваринництва подорожчали на 17,1%, їхній продаж залишився на рівні 2008р. Продаж продуктів рослинництва зменшився на 4,1% при зростанні цін на 7,8%.

У грудні 2009р. проти грудня 2008р. продаж сільськогосподарських продуктів на ринках зменшився на 0,7% при зростанні цін на 12,2%.

Дані щодо індексів цін та обсягів продажу окремих сільськогосподарських продуктів на ринках наведено в таблиці.

(відсотків)

	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень–грудень 2009р. до січня–грудня 2008р.	грудень 2009р. до		січень–грудень 2009р. до січня–грудня 2008р.	грудень 2009р. до	
		листопада 2009р.	грудня 2008р.		листопада 2009р.	грудня 2008р.
Зернові	93,5	104,4	102,6	94,1	88,0	88,2
Борошно	105,9	98,7	101,3	88,2	95,8	92,0
Круп'яні	111,6	100,1	99,1	83,2	96,1	92,4
пшоно	77,1	100,2	79,4	95,1	92,1	91,9
крупя гречана	96,0	100,8	106,0	80,3	96,3	93,9
рис	142,0	100,2	102,2	77,1	96,5	92,2
інші крупи	98,5	98,9	93,2	94,2	96,6	91,2
Картопля	109,5	112,1	123,3	93,2	88,7	90,0
Капуста свіжа	87,4	116,0	211,0	100,5	76,9	93,6
Цибуля ріпчаста	83,5	109,4	187,8	97,9	82,9	93,3
Буряки	78,5	111,0	160,9	99,8	88,7	93,5

Продовження

	Індекси цін			Індекси обсягу продажу		
	січень– грудень 2009р. до січня– грудня 2008р.	грудень 2009р. до		січень– грудень 2009р. до січня– грудня 2008р.	грудень 2009р. до	
		листопада 2009р.	грудня 2008р.		листопада 2009р.	грудня 2008р.
Морква	99,6	102,7	188,3	96,8	87,0	92,9
Огірки солоні	114,7	101,6	104,6	100,5	112,6	93,6
Помідори солоні	115,7	98,1	102,3	99,2	114,5	108,4
Часник	133,2	110,9	225,4	99,7	82,0	97,0
Фрукти та ягоди свіжі	111,6	104,7	114,5	97,0	90,8	94,1
Цукор	145,4	108,5	196,8	90,5	93,6	91,2
Олія	81,0	102,2	107,0	95,3	96,0	92,6
Яловичина	114,0	101,9	103,4	102,5	99,9	102,2
Свинина	114,6	101,2	105,4	99,5	102,5	100,0
Сало свиняче	126,7	97,9	100,8	101,5	106,3	103,8
Птиця	121,5	103,9	116,7	99,2	103,9	99,2
Молоко свіже	117,3	111,3	114,8	102,2	90,7	98,1
Масло тваринне	140,2	105,8	140,1	98,2	93,3	94,5
Сир (творог)	110,0	110,8	108,4	101,8	90,4	96,3
Сметана	122,2	108,8	119,3	99,6	91,5	96,5
Яйця	113,9	107,4	103,0	101,3	96,5	107,6
Мед	129,4	101,9	116,5	101,4	90,3	98,2

За січень–грудень 2009р. порівняно з січнем–груднем 2008р. ціни зросли практично на всі сільськогосподарські продукти, окрім пшона, буряків, олії, цибулі ріпчастої, яблук, капусти свіжої, цибулі зеленої, зернових, крупи гречаної, капусти квашеної, моркви, ціни на які знизилися на 22,9–0,4%.

Середні ціни, що склалися на ринках на окремі сільськогосподарські продукти, наведено нижче.

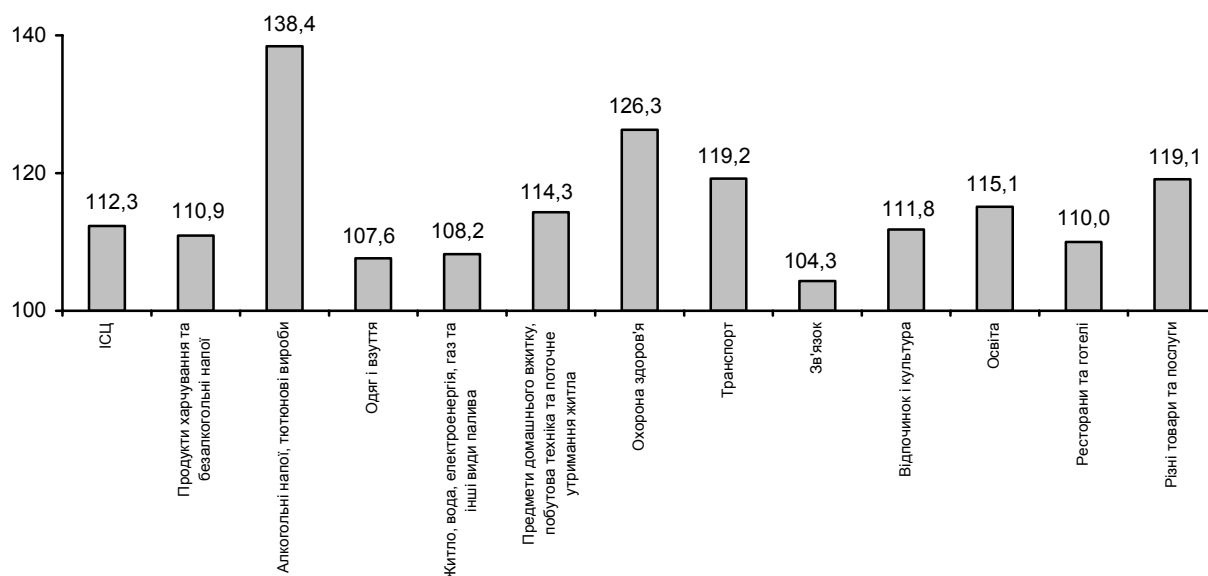
			(грн. за кг)
	Грудень		Листопад 2009р.
	2009р.	2008р.	
Картопля	3,34	2,71	2,98
Капуста свіжа	3,38	1,60	2,91
Цибуля ріпчаста	4,09	2,18	3,74
Буряки	3,89	2,42	3,51
Морква	4,97	2,64	4,84
Огірки свіжі	16,33	16,39	11,45

	Продовження		
	Грудень		Листопад 2009р.
	2009р.	2008р.	
Помідори свіжі	13,69	13,11	7,88
Огірки солоні	13,67	13,06	13,45
Помідори солоні	14,76	14,43	15,04
Часник	25,31	11,23	22,82
Яблука	5,96	6,24	5,55
Цитрусові	15,33	11,65	15,28
Цукор	7,38	3,75	6,80
Олія (за літр)	9,26	8,65	9,06
Яловичина	40,46	39,14	39,72
Свинина	44,11	41,87	43,60
Сало свиняче	28,91	28,68	29,54
Молоко свіже (за літр)	5,47	4,77	4,92
Масло тваринне	37,84	27,01	35,76
Сир (творог)	23,76	21,92	21,44
Сметана	25,56	21,43	23,49
Яйця (за десяток)	8,34	8,10	7,77
Мед	34,61	29,70	33,97

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (ІСЦ) у грудні 2009р. становив 100,9%, за рік у цілому – 112,3%.

Індекси споживчих цін у 2009 році
(грудень у % до грудня попереднього року)

На споживчому ринку в грудні 2009р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,7%. Найбільше (на 9,8–7,6%) подорожчали молоко, масло, сири та кисломолочна продукція. На 6,1–1,7% зросли ціни на овочі, яйця, маргарин, цукор та олію. Разом з цим на 2,9–0,1% подешевшали фрукти, рис, тваринні жири, м'ясо та м'ясопродукти.

Алкогільні напої та тютюнові вироби подорожчали на 0,8%, у т.ч. алкогільні напої – на 0,9%, тютюнові вироби – на 0,6%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 0,2%.

У сфері охорони здоров'я відбулося зростання цін на 0,4%, у т.ч. фармацевтичної продукції – на 0,3%, амбулаторних послуг – на 0,5%.

Зниження цін на транспорт у цілому на 1,5%, в першу чергу, зумовлене здешевленням палива і мастил на 6,8%.

За 2009р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої підвищилися на 10,9%. Найбільше (в 1,8 раза) подорожчав цукор. На 35,4% та 24,7% зросли в ціні масло та безалкогольні напої. На 16,6–11,6% подорожчали молоко, риба та продукти з риби, маргарин, олія, сири.

У той же час на 6,3% та 5,5% подешевшали яйця та овочі.

Алкогільні напої та тютюнові вироби стали дорожчими на 38,4%, у т.ч. алкогільні напої – на 18,9%, тютюнові вироби – в 1,7 раза.

Ціни на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 8,2%, у т.ч. плата за каналізацію – на 40,3%, водопостачання – на 27,9%, квартиру – на 24,9%.

Підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 26,3%, в першу чергу, зумовлено подорожчанням фармацевтичної продукції (на 38,7%). Крім того, на 17,5% та 15,8% зросла вартість санаторно-курортних та амбулаторних послуг.

Подорожчання транспорту в цілому на 19,2% відбулося в основному за рахунок зростання цін на паливо і мастила (на 46,0%). Одночасно на 19,8% подорожчали автомобілі; на 16,7% зросла вартість перевезень залізничним пасажирським транспортом.

На 15,1–7,6% стали дорожчими послуги освіти, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла, послуги відпочинку і культури, ресторанів та готелів, одяг і взуття.

Індекси споживчих цін у 2009р. наведено в таблиці.

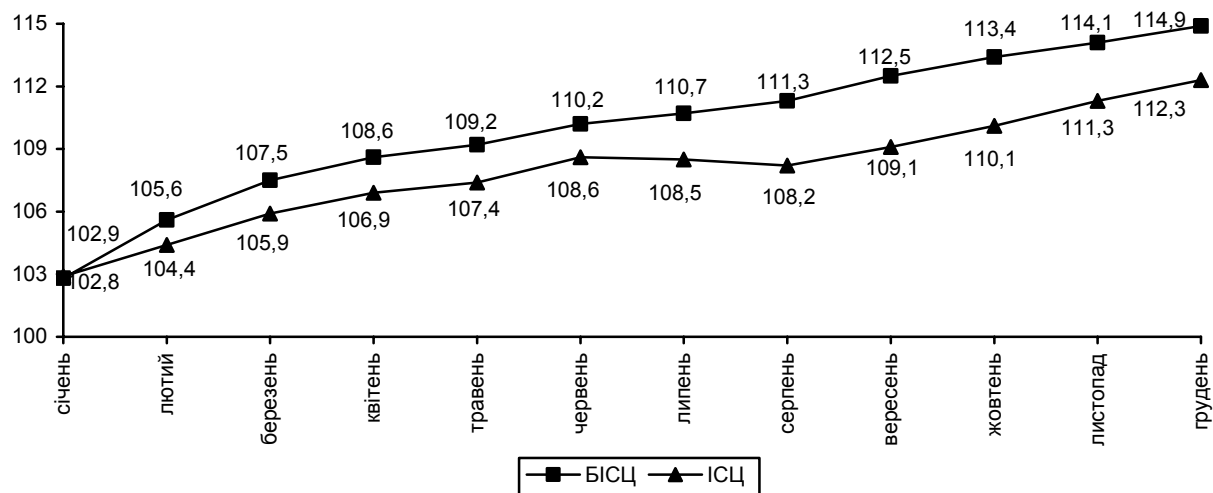
	До попереднього місяця				(відсотків)
	вересень	жовтень	листопад	грудень	Грудень до грудня попереднього року
Індекс споживчих цін	100,8	100,9	101,1	100,9	112,3
Продукти харчування та безалкогольні напої	100,3	100,7	101,6	101,7	110,9
Продукти харчування	100,3	100,7	101,6	101,7	110,0
Хліб і хлібопродукти	100,6	100,5	100,3	100,7	108,3
хліб	101,0	100,5	100,5	100,7	109,9
макаронні вироби	100,2	100,3	100,3	100,4	107,6
М'ясо та м'ясопродукти	100,7	100,0	99,1	99,9	106,2
Риба та продукти з риби	100,6	100,6	99,9	100,3	114,1
Молоко, сир та яйця	101,5	102,7	105,3	107,5	109,4
молоко	102,0	103,2	107,8	109,8	116,6
яйця	104,2	104,7	107,8	104,7	93,7
Олія та жири	100,9	101,8	102,9	103,2	114,2
масло	100,5	103,5	105,9	108,6	135,4
олія	100,5	100,3	101,2	101,7	111,7
Фрукти	98,4	98,1	103,7	97,1	101,3
Овочі	95,9	102,4	101,7	106,1	94,5
картопля	90,5	97,6	102,5	107,6	83,4
Цукор	99,5	99,6	113,8	103,1	183,9
Безалкогольні напої	100,4	101,0	101,0	100,7	124,7
Алкогольні напої, тютюнові вироби	101,5	101,3	101,1	100,8	138,4
Одяг і взуття	100,6	101,2	100,7	100,3	107,6
одяг	100,6	101,1	100,6	100,4	107,6
взуття	100,6	101,4	100,7	100,2	107,9
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	100,4	102,6	100,8	100,2	108,2
плата за власне житло (квартирна плата)	100,3	109,4	100,0	100,2	124,9
утримання та ремонт житла	100,5	100,3	100,0	100,1	105,9
водопостачання	100,6	106,7	100,6	100,1	127,9

	Продовження				
	До попереднього місяця				Грудень до грудня поперед- нього року
	вересень	жовтень	листопад	грудень	
каналізація	100,9	111,4	100,5	100,2	140,3
електроенергія	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
природний газ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
гаряча вода, опалення	100,5	101,2	102,3	99,9	106,7
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	101,1	100,7	100,5	100,0	114,3
Охорона здоров'я	100,7	101,4	101,0	100,4	126,3
фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	101,3	102,3	101,4	100,3	136,3
амбулаторні послуги	100,7	101,0	100,6	100,5	115,8
Транспорт	102,8	99,7	100,8	98,5	119,2
паливо та мастила	104,8	97,2	101,0	93,2	146,0
транспортні послуги	101,2	100,8	100,6	100,8	110,3
залізничний пасажирський транспорт	100,5	100,6	100,1	100,0	116,7
автодорожній пасажирський транспорт	101,3	100,8	100,6	100,9	108,9
Зв'язок	100,2	99,9	99,9	99,9	104,3
Відпочинок і культура	101,2	100,9	100,3	100,3	111,8
Освіта	112,8	100,1	100,1	100,0	115,1
дошкільна та початкова освіта	98,7	100,4	100,6	100,0	110,5
середня освіта	113,2	100,1	100,0	100,0	113,7
вища освіта	116,9	100,0	100,0	100,0	116,9
Ресторани та готелі	100,6	100,5	100,4	100,5	110,0
Різні товари та послуги	100,7	100,8	100,9	101,3	119,1

Базовий індекс споживчих цін (БІСЦ) у грудні 2009р. становив 100,7%, за рік у цілому – 114,9%.

ІСЦ та БІСЦ у 2009 році
(у % до грудня попереднього року)

Індекс цін виробників промислової продукції у грудні 2009р. становив 101,0%, за рік у цілому – 114,3%.

Продукція добувної промисловості у грудні подорожчала на 0,5%. У добуванні паливно-енергетичних корисних копалин ціни зросли на 0,9%, добуванні корисних копалин, крім паливно-енергетичних, – на 0,1%.

У переробній промисловості ціни зросли на 0,5%. Найбільше (на 3,9% та 2,7%) подорожчала продукція на підприємствах з виробництва шкіри та виробів з неї та в хімічному виробництві. На 0,5–0,3% підвищилися ціни в обробленні деревини та виробництві виробів з неї, виробництві електричного, електронного та оптичного устаткування, машин та устаткування. Водночас у виробництві продуктів нафтопрероблення та іншої неметалевої мінеральної продукції ціни знизилися відповідно на 5,4% та 0,3%.

У виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів продукція подорожчала на 3,1%, у т.ч. у виробництві молочних продуктів і морозива – на 10,6%, цукру – на 7,1%, тютюнових виробів – на 5,2%, олії та тваринних жирів – на 5,0%, борошномельно-круп'яних продуктів – на 2,3%, хліба та хлібобулочних виробів – на 0,7%, м'яса та м'ясних продуктів – на 0,4%. У той же час у виробництві рибних продуктів, напоїв спостерігалось здешевлення продукції на 1,8% та 0,6%.

У виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води ціни зросли на 3,2%, при цьому тарифи на електроенергію підвищилися на 3,6%, теплоенергію – на 0,1%.

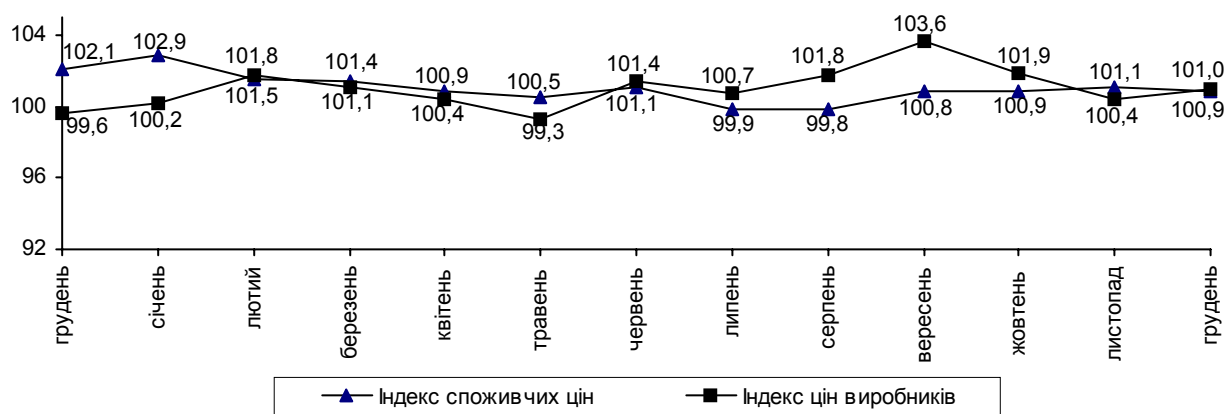
За 2009р. у переробній промисловості ціни зросли на 17,4%, добувній – на 11,2%, виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 3,9%.

Індекси цін виробників промислової продукції у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	вересень	жовтень	листопад	грудень	Грудень до грудня попереднього року
Промисловість	103,6	101,9	100,4	101,0	114,3
Добувна промисловість	107,6	103,4	99,4	100,5	111,2
добування паливно-енергетичних корисних копалин	108,4	103,6	99,3	100,9	110,6
добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних	106,9	103,2	99,4	100,1	111,4
Переробна промисловість	103,8	102,6	100,6	100,5	117,4
з неї					
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	100,9	101,0	101,5	103,1	120,3
Легка промисловість	101,3	101,5	100,9	101,8	113,5
текстильне виробництво; виробництво одягу, хутра та виробів з хутра	101,6	101,2	100,5	101,0	112,4

	До попереднього місяця				Продовження
	вересень	жовтень	листопад	грудень	Грудень до грудня попереднього року
виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	100,5	102,4	101,9	103,9	115,8
Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	101,6	100,8	101,5	100,5	109,6
Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	101,0	100,5	100,9	101,4	111,5
Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	108,5	106,3	99,6	95,3	142,9
Хімічна та нафтохімічна промисловість	102,7	100,8	101,4	102,0	121,8
хімічне виробництво	102,6	100,6	101,7	102,7	127,6
виробництво гумових та пластмасових виробів	102,9	101,4	100,6	100,0	107,3
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	100,2	100,3	99,6	99,7	104,2
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	107,4	104,4	100,2	100,1	117,2
Машинобудування	101,4	101,7	100,6	100,2	107,7
виробництво машин та устаткування	100,7	100,7	100,4	100,3	109,1
виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	101,6	101,7	100,7	100,4	114,7
виробництво транспортних засобів та устаткування	101,7	102,3	100,7	100,0	104,2
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	101,1	98,4	99,9	103,2	103,9

Індекси споживчих цін і цін виробників промислової продукції у 2008–2009 роках
(у % до попереднього місяця)

Індекс цін на будівельно-монтажні роботи у листопаді 2009р. становив 101,4%, з початку року – 107,7%.

Найбільше підвищення цін у листопаді (на 2,2–1,4%) відбулося у будівництві об'єктів сільськогосподарського призначення, переробної та добувної промисловості, транспорту та зв'язку, з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, закладів освіти, об'єктів з надання комунальних та індивідуальних послуг.

За січень–листопад 2009р. найбільше зростання цін (на 11,9–9,9%) зафіксовано у будівництві об'єктів транспорту та зв'язку, сільськогосподарського призначення, з виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, закладів освіти.

Індекси цін на будівельно-монтажні роботи у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього місяця				(відсотків)
	серпень	вересень	жовтень	листопад	Листопад до грудня попереднього року
Усього	100,9	101,6	102,3	101,4	107,7
За видами економічної діяльності					
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	102,2	103,4	102,6	102,2	111,7
Добувна промисловість	100,7	102,3	101,9	101,8	104,5
Переробна промисловість	101,0	101,3	101,1	102,0	107,0
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	101,1	101,8	103,5	101,6	111,3
Діяльність готелів та ресторанів	100,7	101,2	102,5	100,9	106,9
Діяльність транспорту та зв'язку	100,6	101,9	103,8	101,8	111,9
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	100,8	101,3	102,2	101,0	106,9
Державне управління	100,6	101,7	102,5	101,1	107,0
Освіта	101,2	101,9	103,2	101,5	109,9
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	100,8	101,3	102,1	100,9	106,3
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	101,1	101,9	102,2	101,4	104,8
За типами будівель і споруд					
Будівлі	100,9	101,5	102,3	101,2	107,4
будівлі житлові	100,8	101,3	102,2	101,0	106,9
будівлі нежитлові	101,1	101,8	102,4	101,4	108,0
Споруди	100,8	101,9	102,3	101,9	108,1
транспортні споруди	100,9	102,4	101,4	102,0	107,0
трубопроводи, комунікації та лінії електропередачі	100,7	101,8	104,4	101,7	113,5
комплексні промислові споруди	100,8	101,7	101,4	102,1	106,1
інші інженерні споруди	101,1	101,9	102,2	101,4	104,7

Індекс тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у IV кварталі 2009р. становив 100,0%, з початку року – 101,4%.

Індекси тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у 2009р. наведено в таблиці.

	До попереднього кварталу				(відсотків)
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	IV квартал 2009р. до IV кварталу 2008р.
Усього	99,0	102,4	100,0	100,0	101,4
Вугілля	100,0	105,3	100,0	100,0	105,3
Руда залізна	100,0	99,9	100,0	100,0	99,9
Мінерально-будівельні вантажі	91,5	112,3	100,0	100,0	102,7
Чорні метали	100,0	100,4	100,0	100,0	100,4
Нафта та нафтопродукти	100,0	100,2	100,0	100,0	100,2
Хімічні і мінеральні добрива	100,0	96,8	100,0	100,0	96,8
Кокс	100,0	107,8	100,0	100,0	107,8
Хімічні вантажі ¹	100,0	100,7	100,0	100,0	100,7
Зерно і продукти перемелу	100,0	96,0	100,0	100,0	96,0
Лісові вантажі ²	100,0	103,8	100,0	100,0	103,8
Цемент	100,0	100,8	100,0	100,0	100,8

¹ Лакофарбові матеріали, клей, оксиди, вуглеводні і т.ін.

² Лісоматеріали круглі, кріпильні, пиломатеріали і т.ін.

Індекс тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій у грудні 2009р. становив 100,0%, з початку року – 103,0%.

ФІНАНСИ

Фінансовий результат підприємств від звичайної діяльності до оподаткування (крім малих, сільськогосподарських підприємств і бюджетних установ) за січень–листопад 2009р. був негативним і становив 15578,7 млн.грн.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 54,5%, отримано 90993,7 млн.грн. прибутку. Основна його частина сформована у промисловості (40,6%), транспорті та зв'язку (20,0%), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку (14,5%), операціях із нерухомим майном, оренді, інжинірингу та наданні послуг підприємцям (12,1%), фінансовій діяльності (9,7%).

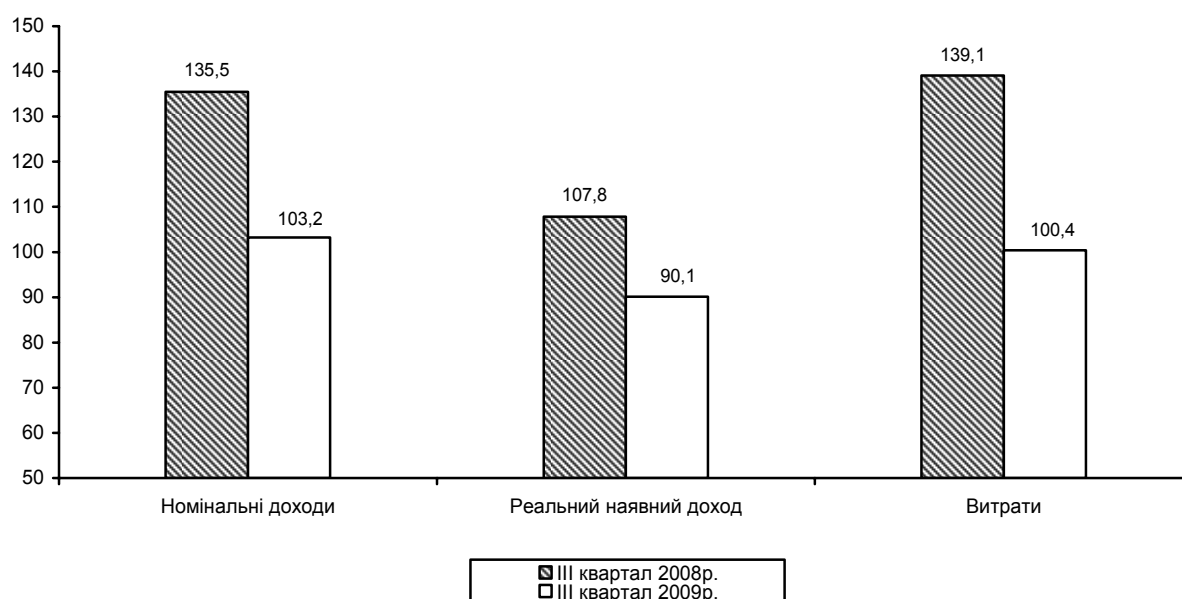
Протягом січня–листопада 2009р. збитково працювало 45,5% підприємств, якими отримано 106572,4 млн.грн. збитків. Найбільші суми збитків спостерігалися у промисловості (37255,4 млн.грн.), фінансовій діяльності (36142,0 млн.грн.), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку (15607,9 млн.грн.), по операціях із нерухомим майном, оренді, інжинірингу та наданні послуг підприємцям (6782,4 млн.грн.), транспорті та зв'язку (4459,7 млн.грн.).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

Номінальні доходи населення за III квартал 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. зросли на 3,2%. Наявний доход, який може бути використаний населенням на придбання товарів і послуг, збільшився на 3,8%, а реальний наявний, визначений з урахуванням цінового фактора, – зменшився на 9,9%.

Витрати населення у III кварталі 2009р. порівняно з аналогічним періодом попереднього року збільшились на 0,4%. Приріст заощаджень становив 31142 млн.грн.

Доходи та витрати населення України
(у % до відповідного кварталу попереднього року)

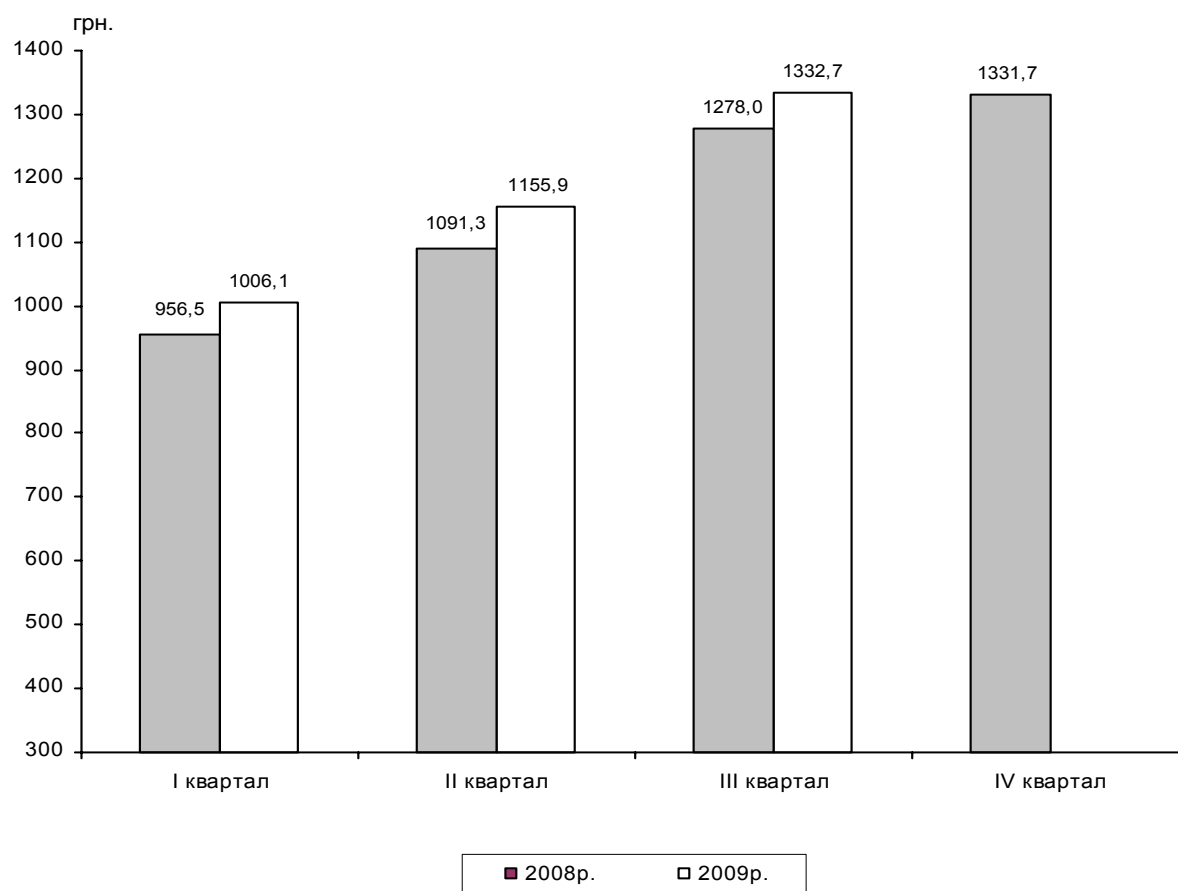
Склад доходів і витрат населення за III квартал 2009р. характеризується такими даними:

	Млн.грн.	У % до підсумку
Доходи	235345	100,0
заробітна плата	94717	40,3
прибуток та змішаний доход	45981	19,5
доходи від власності (одержані)	8564	3,6
соціальні допомоги та інші одержані		
поточні трансферти	86083	36,6
у тому числі		
соціальні допомоги	50824	21,6
інші поточні трансферти	9217	3,9
соціальні трансферти в натурі	26042	11,1

	Продовження	
	Млн.грн.	У % до підсумку
Витрати та заощадження	235345	100,0
придбання товарів та послуг	179066	76,1
доходи від власності (сплачені)	8749	3,7
поточні податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти	16388	7,0
у тому числі		
поточні податки на доходи, майно тощо	11265	4,8
внески на соціальне страхування	2935	1,3
інші поточні трансферти	2188	0,9
нагромадження нефінансових активів	7217	3,0
приріст фінансових активів	23925	10,2

Наявний доход у розрахунку на одну особу у III кварталі 2009р. становив 3998,2 грн. проти 3833,9 грн. у відповідному періоді попереднього року.

Середньомісячний наявний доход у розрахунку на 1 особу

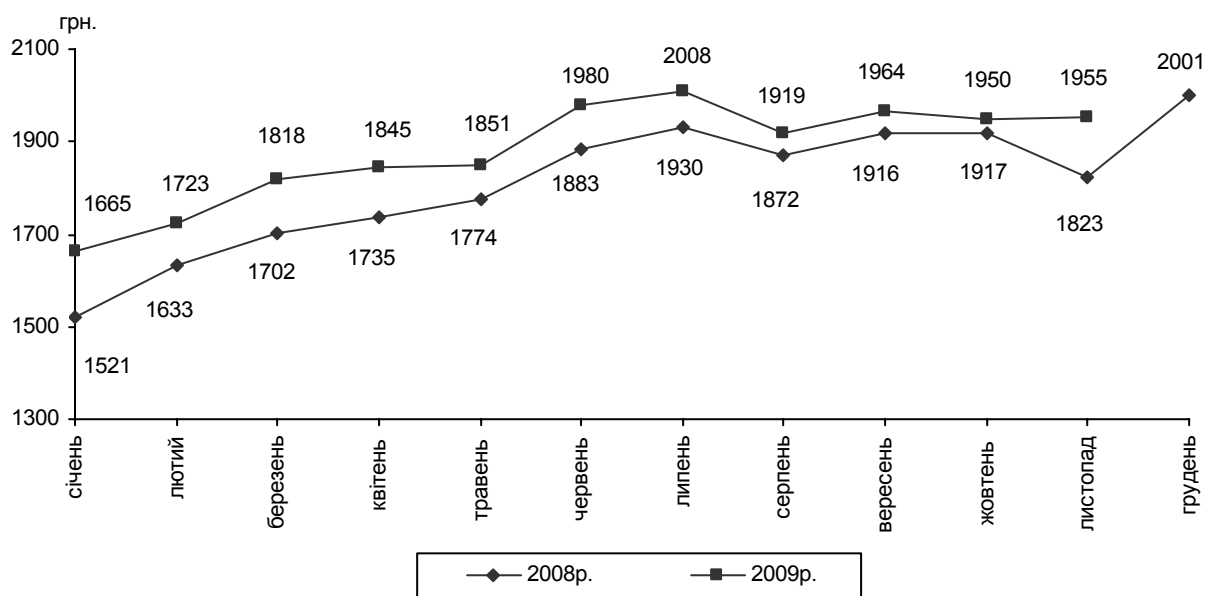

Середня номінальна заробітна плата штатного працівника (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) у листопаді 2009р. становила 1955 грн., що у 2,6 раза вище рівня мінімальної заробітної плати (744 грн.).

Порівняно з жовтнем 2009р. розмір заробітної плати збільшився у середньому на 0,2%, а порівняно з листопадом 2008р. – на 7,3%. Нарахування за оплачену годину в листопаді 2009р. зросли по відношенню до жовтня на 5,9% і становили 13,17 грн.

Динаміка середньої заробітної плати

Темпи зростання середньої заробітної плати у листопаді 2009р. порівняно з жовтнем коливалися від 0,1% у торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку до 15,0% – у рибальстві, рибництві.

Водночас у готелях та ресторанах, сільському господарстві, мисливстві та пов'язаних із ними послугах, фінансовій діяльності, освіті, добувній промисловості, будівництві та на підприємствах транспорту та зв'язку було зафіксовано незначне зменшення заробітної плати на 0,1–7,8%.

Зростання заробітної плати спостерігалось у 17 регіонах й становило від 0,3% у Черкаській області до 2,5% у Дніпропетровській. Зменшення нарахувань (на 0,2–2,2%) відбулося в Івано-Франківській, Львівській, Вінницькій, Волинській, Закарпатській, Кіровоградській, Чернігівській областях, Автономній Республіці Крим і м.Києві. У Чернівецькій області розмір заробітної плати залишився на рівні жовтня 2009р.

Продовжує утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці у листопаді спостерігався на авіаційному транспорті, у фінансовій діяльності, а серед промислових видів діяльності – у добуванні паливно-

енергетичних корисних копалин та виробництві коксу, продуктів нафтоперероблення, де заробітна плата працівників в 1,6–2,9 раза перевищила середній показник по економіці.

Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників діяльності готелів та ресторанів, сільського господарства, мисливства та пов'язаних із ними послуг, рибальства та рибництва, охорони здоров'я та соціальної допомоги, а також виробництва текстилю, одягу, хутра, шкіри та виробів зі шкіри був на 32,8–40,3% нижчим від середнього рівня по економіці.

Дані про розмір заробітної плати за видами економічної діяльності наведено у таблиці.

	Нараховано в середньому штатному працівнику, листопад 2009р.					
	за місяць				за оплачену годину	
	у % до					
	грн.	жовтня 2009р.	листопада 2008р.	середнього рівня по економіці	грн.	у % до жовтня 2009р.
Усього	1955	100,2	107,3	100,0	13,17	105,9
Сільське господарство, мисливство						
та пов'язані з ними послуги	1240	96,7	107,6	63,4	8,19	104,4
Лісове господарство та пов'язані з ним послуги	1464	102,4	124,9	74,9	9,44	107,4
Рибальство, рибництво	1245	115,0	112,9	63,7	8,29	123,6
Промисловість	2236	100,9	115,6	114,4	15,09	105,9
Будівництво	1655	99,5	102,0	84,7	12,43	104,8
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1598	100,1	108,0	81,8	10,85	106,0
Діяльність готелів та ресторанів	1203	92,2	93,2	61,6	9,05	106,5
Діяльність транспорту та зв'язку	2482	99,9	118,5	126,9	16,41	105,7
діяльність наземного транспорту	2175	99,6	112,0	111,3	14,36	106,2
діяльність водного транспорту	3018	112,0	160,2	154,4	20,23	117,9
діяльність авіаційного транспорту	5635	101,1	127,6	288,3	36,30	106,5
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	2747	100,3	124,9	140,5	17,93	105,1
діяльність пошти та зв'язку	2233	98,7	111,3	114,2	15,15	105,3
Фінансова діяльність	3974	96,8	103,2	203,3	25,53	102,7
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2336	103,5	106,1	119,5	15,27	109,1
з них дослідження і розробки	2706	104,0	105,6	138,4	17,73	109,4
Державне управління	2607	100,3	90,8	133,4	16,62	106,4
Освіта	1542	97,7	100,6	78,9	11,23	103,1

Продовження

	Нараховано в середньому штатному працівнику, листопад 2009р.					
	за місяць				за оплачену годину	
	у % до				грн.	у % до жовтня 2009р.
	грн.	жовтня 2009р.	листопада 2008р.	середнього рівня по економіці		
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1313	101,0	101,5	67,2	8,31	106,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	1904	105,5	115,5	97,4	12,89	111,3
з них діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	2025	107,6	117,9	103,6	13,86	113,3

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах був вищим за прожитковий мінімум для працездатної особи, разом із тим лише у 5 з них заробітна плата перевищила середню по Україні та становила: у м.Києві – 3154 грн., Донецькій області – 2231 грн., Дніпропетровській – 2084 грн., Київській – 2049 грн., Луганській – 1965 грн. Найнижчий рівень заробітної плати, який не перевищував 77,1% від середнього по економіці, спостерігався у Тернопільській, Волинській, Чернігівській та Херсонській областях.

У листопаді 2009р. кожен працівник відпрацював 139 годин, тобто на 4,8% менше, ніж у жовтні. Коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу становив 82,7%, що на 0,3 в.п. менше порівняно з жовтнем та на 1,7 в.п. менше, ніж у листопаді 2008р. Виходячи з обсягів виконаних робіт (послуг) і випуску продукції, завантаження працівників відповідно до встановленої тривалості робочого часу в цілому по економіці становило 94,7% штатної кількості (9,9 млн. осіб), у промисловості – 90,9% (2,5 млн. осіб). Ці показники були меншими, ніж у жовтні 2009р. (відповідно 95,5% та 91,3%). У листопаді 2008р. вони становили 96,4% та 90,9% відповідно.

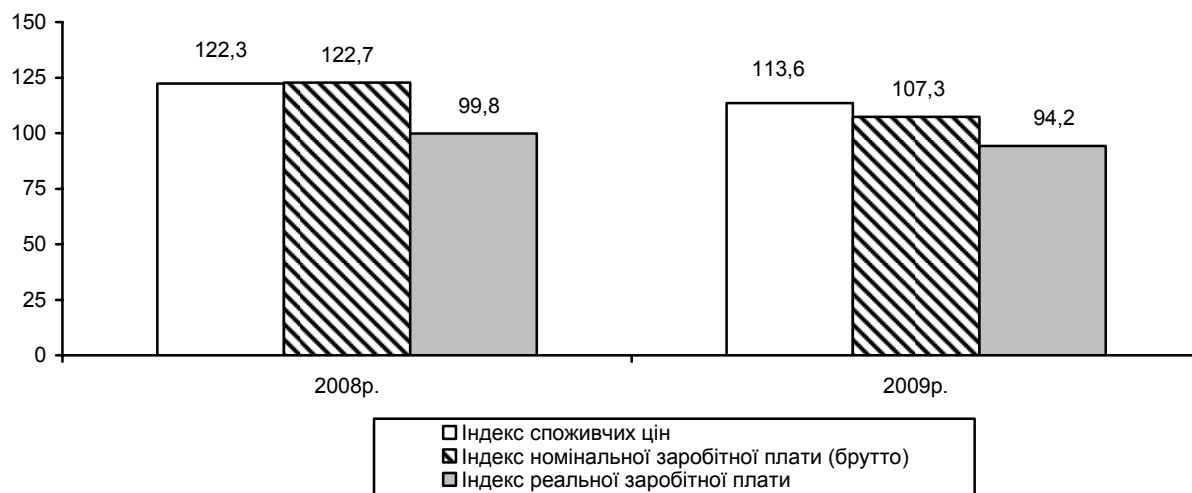
Динаміку показників використання робочого часу характеризують дані, наведені в таблиці.

	2009р.		Довідково: листопад 2008р.
	листопад	жовтень	
Фонд робочого часу на одного штатного працівника, год.			
табельний	168	176	160
фактично відпрацьований	139	146	135
оплачений	148	157	145
Коефіцієнт використання табельного фонду робочого часу, %	82,7	83,0	84,4

Індекс реальної заробітної плати у листопаді 2009р. порівняно з жовтнем становив 99,0%, а відносно листопада 2008р. – 94,2%.

Динаміку реальної заробітної плати відображає діаграма.

Індекси заробітної плати та споживчих цін
(листопад у % до листопада попереднього року)

Зменшення реальної заробітної плати за останні 12 місяців (відносно листопада 2008р.) відбулося у переважній більшості регіонів, найбільше – у м.Києві (на 12,4%), Тернопільській (на 10,5%), Івано-Франківській (на 10,1%), Львівській (на 9,3%) і Хмельницькій (на 9,0%) областях.

Упродовж листопада 2009р. загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** зменшилася на 1,8%, або на 30 млн.грн., і на 1 грудня становила 1641 млн.грн., що на 38,1% більше показника на початок року.

Якщо в цілому по економіці обсяг невикраденої заробітної плати на початок грудня становив 7,8% фонду оплати праці, нарахованого за листопад, то серед видів економічної діяльності він коливався від 0,2% у державному управлінні до 44,0% у будівництві. У регіональному розрізі найвищим рівень такого співвідношення був у Кіровоградській області (16,7% фонду оплати праці), Луганській (13,6%), Сумській (13,5%) та Житомирській (13,2%, а найнижчим – у Івано-Франківській (2,5%) та Чернівецькій (3,0%) областях.

Як і раніше, понад дві третини суми заборгованості на початок грудня 2009р. припадали на підприємства промисловості (53,6%) та будівництва (16,7%), при цьому третина – на Донецьку (17,5%), Луганську (8,9%) області та м.Київ (9,7%).

Зменшення суми боргу в листопаді 2009р. спостерігалось в 13 регіонах країни, найсуттєвіше – у Харківській (на 22,4 млн.грн.), Донецькій (на 12,0 млн.грн.), Волинській (на 10,7 млн.грн.) областях та м.Києві (на 17,1 млн.грн.).

Скорочення суми боргу відбулося в основному за рахунок економічно активних підприємств, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

	Сума несплаченої заробітної плати на 1 грудня 2009р.			
	усього	у т.ч. на підприємствах		
		економічно активних	банкрутах	економічно неактивних
Млн.грн.	1641,0	1103,7	472,9	64,4
У % до				
1 листопада 2009р.	98,2	96,9	101,4	97,5
1 січня 2009р.	138,1	145,1	129,2	103,8
Структура боргу	100,0	67,3	28,8	3,9

Упродовж листопада 2009р. заборгованість працівникам **економічно активних підприємств** скоротилася на 3,1%, або на 34,9 млн.грн., і на 1 грудня становила 1103,7 млн.грн.

Серед видів економічної діяльності найвагомніше зменшення суми несплаченої заробітної плати спостерігалось на підприємствах з добування вугілля, лігніту і торфу (на 22,5 млн.грн.), виробництва машин та устаткування (на 21,7 млн.грн.), виробництва транспортних засобів та устаткування (на 12,0 млн.грн.), а також у сфері операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям (на 11,5 млн.грн.).

У регіональному розрізі зменшення суми заборгованості економічно активних підприємств відбулося в 13 регіонах – від 0,6% у Тернопільській області до 45,5% у Волинській. Водночас у 14 регіонах зафіксоване збільшення боргу на 0,4–20,4%.

Дані щодо заборгованості працівникам економічно активних підприємств у регіональному аспекті наведено в таблиці.

	Сума невиконаної заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 1 грудня 2009р.				Структура боргу, %
	усього, млн.грн.	у % до			
		1 листопада 2009р.	1 січня 2009р.	загальної суми заборгованості по регіону	
Україна	1103,7	96,9	145,1	67,3	100,0
Автономна					
Республіка Крим	40,8	103,2	175,5	49,9	3,7
Вінницька	25,6	97,2	133,7	74,8	2,3
Волинська	13,9	54,5	158,7	75,3	1,3
Дніпропетровська	54,0	113,9	153,8	57,0	4,9
Донецька	145,0	92,6	105,0	50,5	13,1
Житомирська	43,2	112,6	166,9	82,4	3,9
Закарпатська	9,5	105,0	163,6	62,1	0,9

					Продовження
	Сума невикраденої заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 1 грудня 2009р.				Структура боргу, %
	усього, млн.грн.	у % до			
		1 листопада 2009р.	1 січня 2009р.	загальної суми заборгованості по регіону	
Запорізька	44,5	109,0	124,1	64,2	4,0
Івано-Франківська	7,5	103,6	180,6	78,8	0,7
Київська	56,8	107,7	311,6	90,6	5,1
Кіровоградська	42,9	103,2	174,4	77,3	3,9
Луганська	97,2	102,7	171,8	66,7	8,8
Львівська	67,8	100,4	142,2	78,3	6,1
Миколаївська	17,1	113,4	129,9	42,2	1,6
Одеська	33,1	94,6	144,9	65,9	3,0
Полтавська	27,5	120,4	168,4	73,3	2,5
Рівненська	13,8	98,9	185,3	76,4	1,3
Сумська	33,9	101,9	162,6	57,3	3,1
Тернопільська	8,2	99,4	197,4	55,2	0,7
Харківська	109,8	83,3	113,8	87,0	9,9
Херсонська	19,3	98,6	123,1	75,5	1,8
Хмельницька	13,3	90,6	180,1	56,0	1,2
Черкаська	14,5	99,3	123,5	53,4	1,3
Чернівецька	4,7	91,8	108,5	70,8	0,4
Чернігівська	20,9	108,4	129,5	70,6	1,9
м.Київ	131,4	88,2	171,0	82,4	11,9
м.Севастополь	7,5	85,2	185,5	83,2	0,7

Упродовж листопада 2009р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилася на 7,8% і на 1 грудня становила 380,2 тис. осіб, або 3,7% від загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 2498 грн., що на 27,8% більше від середньої заробітної плати за листопад 2009р.

Серед регіонів найбільша питома вага працівників, яким не виплачено заробітну плату, зафіксована у Житомирській (13,8% від загальної кількості штатних працівників регіону), Київській (6,6%) та Луганській (5,9%) областях.

Заборгованість із виплати заробітної плати з бюджетів усіх рівнів протягом листопада 2009р. зменшилася на 12,6% і на початок грудня ста-

новила 22,6 млн.грн., або 2,0% від обсягу боргу економічно активних підприємств (на початок року ця сума становила 7,3 млн.грн.).

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, протягом листопада 2009р. збільшилася на 1,4% і на 1 грудня становила 472,9 млн.грн. У Донецькій, Сумській, Хмельницькій, Черкаській областях і Автономній Республіці Крим частка цих підприємств перевищила 40%, а в Миколаївській області – половину від загальної суми боргу.

Сума заборгованості на економічно неактивних підприємствах на початок грудня становила 64,4 млн.грн. Якщо в цілому по країні на цю категорію підприємств припадає 3,9% від загальної суми боргу, то ситуація в регіонах значно різниться. Найбільше заборгували своїм працівникам економічно неактивні підприємства Тернопільської області (33% від загальної суми боргу в регіоні), у Дніпропетровській частка таких підприємств становила 12%. За видами економічної діяльності більше половини загальної суми боргу цієї категорії підприємств утворено у промисловості та будівництві.

За даними міністерств та інших органів виконавчої влади, по закладах освіти, що знаходяться в їхньому підпорядкуванні, **заборгованість із виплат стипендій та грошового забезпечення студентів, курсантів та учнів** на 1 січня 2010р. становила 75,8 тис.грн.

У листопаді 2009р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг отримували 4,1% сімей країни.** Серед регіонів найбільша питома вага сімей, які отримували субсидії, у Сумській, Кіровоградській та Донецькій областях (10,3–6,1%), а найменша – у м.Севастополі, Одеській області й Автономній Республіці Крим (0,5–1,8%).

У січні–листопаді 2009р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 1051,1 тис. сімей,** що становило 87,2% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями, з них у міських поселеннях – 828,2 тис. сімей, у сільській місцевості – 222,9 тис. сімей.

Загальна сума призначених субсидій у січні–листопаді 2009р. становила 112,4 млн.грн., з неї у міських поселеннях – 97,9 млн.грн., у сільській місцевості – 14,5 млн.грн.

Середня сума призначеної субсидії на одну сім'ю в листопаді 2009р. становила 143,4 грн.

Сума нарахованих субсидій для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги у січні–листопаді 2009р. становила 697,3 млн.грн. Перераховано організаціям, що надають сім'ям житлово-комунальні послуги, включаючи погашення заборгованості попередніх періодів, 683,6 млн.грн. (98%).

Крім того, 251,1 тис. сімей (76,8% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання

скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міських поселеннях – 54,9 тис. сімей, у сільській місцевості – 196,2 тис. сімей.

За січень–листопад 2009р. загальна сума субсидій готівкою, призначених сім'ям для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 87,2 млн.грн., з неї у міських поселеннях – 22,1 млн.грн., у сільській місцевості – 65,1 млн.грн.

Середній розмір призначеної у листопаді 2009р. субсидії цього виду на одну сім'ю становив 386,5 грн.

У січні–листопаді 2009р. загальна сума субсидій готівкою, отриманих сім'ями для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 87,5 млн.грн.

У січні–листопаді 2009р. **населенням країни сплачено за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 22,9 млрд.грн. (94,4% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг збільшилась у листопаді 2009р., порівняно з жовтнем, на 9,8% і на початок грудня становила 9835,7 млн.грн., середній термін заборгованості населення за всі послуги склав 4,5 місяця.

У листопаді 2009р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 33,2% власників особових рахунків, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 27,0%, вивезення побутових відходів – 25,4%, централізоване водопостачання та водовідведення – 22,3%, газопостачання – 22,0%.

РИНОК ПРАЦІ

Середньомісячна чисельність економічно активного населення віком 15–70 років¹ становила 22,3 млн. осіб, з яких 20,4 млн. були зайняті економічною діяльністю, а решта (1,9 млн.) – безробітні, тобто особи, які не мали роботи, але активно її шукали як самостійно, так і за допомогою державної служби зайнятості. Рівень зайнятості населення становив: у віці 15–70 років – 58,2%, у працездатному віці – 65,2%. Рівень безробіття (за методологією МОП) економічно активного населення віком 15–70 років – 8,6%, а працездатного віку – 9,4%.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій² (далі – підприємства) у листопаді 2009р. становила 10,5 млн. осіб. Порівняно з жовтнем вона скоротилася на 0,5%, або на 55,2 тис. осіб, зокрема у сільському господарстві, мисливстві та пов'язаних із ними послугах – на 39,5 тис., у промисловості – на 8,3 тис., будівництві – на 6,3 тис. Ця тенденція більшою мірою була зумовлена сезонним характером виробництва в зазначених видах діяльності.

У листопаді 2009р. тенденція щодо показників обсягів вимушеної неповної зайнятості була неоднозначною. Кількість працівників, які перебували у відпустках із дозволу та ініціативи адміністрації, порівняно з жовтнем 2009р. зросла на 16,2 тис. осіб, або на 5,5%, і становила 311,4 тис. осіб (3,0% кількості штатних працівників). Найвагоміше збільшення кількості таких працівників спостерігалось в установах освіти, що зумовлено введенням карантинних заходів у зв'язку з пандемією грипу.

Водночас кількість працюючих у режимі скороченого робочого дня (тижня) порівняно з попереднім місяцем зменшилася на 28,0 тис. до 919,0 тис. осіб (8,8% кількості штатних працівників). Найбільш поширеним вищезазначений режим роботи був у Запорізькій області, де в таких умовах працював кожний шостий працівник, Луганській – кожний восьмий, Львівській – кожний дев'ятий, Полтавській – кожний десятий.

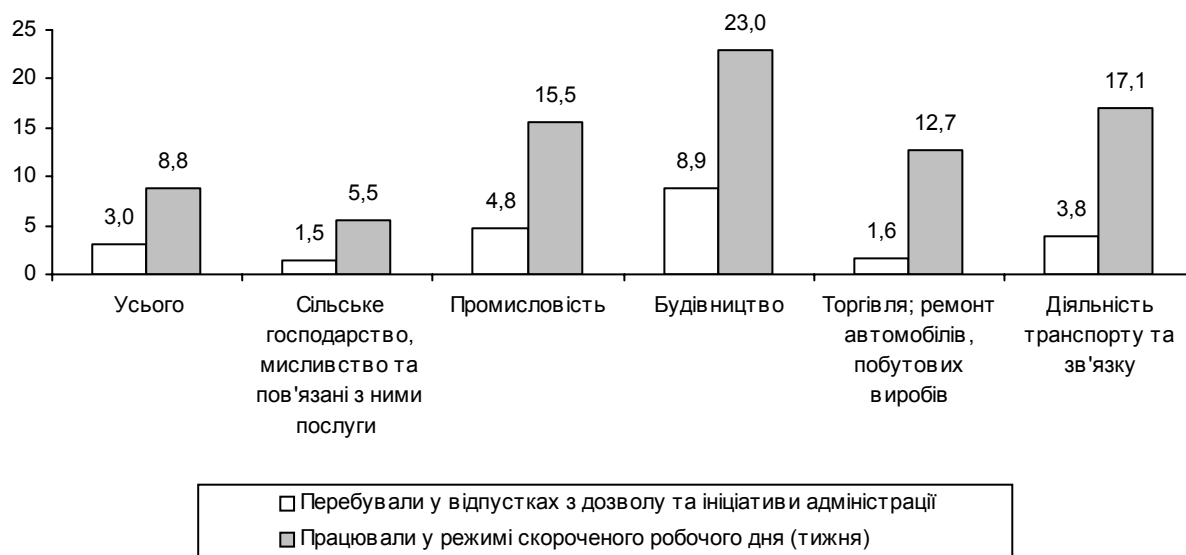
¹ У цьому абзаці інформацію наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності в середньому за 9 місяців 2009р.

² Дані наведено без урахування працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців.

Обсяги вимушеної неповної зайнятості за причинами та видами діяльності наведено на діаграмі.

Рівень вимушеної неповної зайнятості за окремими видами економічної діяльності у листопаді 2009 року

(у % до кількості штатних працівників відповідного виду діяльності)

Незважаючи на покращення ситуації в економіці, попит на робочу силу є низьким, що зумовлює напруження на ринку праці.

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, зросла з 536,7 тис. осіб на 1 грудня 2009р. до 542,8 тис. осіб на 1 січня 2010р.

Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2010р. становила 531,6 тис. осіб, або 27,6% усіх безробітних працездатного віку (за методологією МОП). Із них допомогу по безробіттю отримували 76,9%. Кожний другий безробітний раніше займав місце робітника, кожний третій – посаду службовця, а майже кожний шостий не мав професійної підготовки.

Основні тенденції щодо зареєстрованого безробіття наведено в таблиці.

	Кількість зареєстрованих безробітних		
	на 1 січня 2010р., тис. осіб	у % до	
		1 грудня 2009р.	1 січня 2009р.
Безробітні – всього	531,6	103,8	62,9
з них			
жінки	286,9	98,8	61,7
молодь у віці до 35 років	209,7	103,1	64,1
особи, які потребують особливого соціального захисту	103,4	101,1	73,9
вивільнені з економічних причин	59,0	99,5	193,3
особи, які проживають у сільській місцевості	211,8	113,0	49,6

Зростання обсягів зареєстрованого безробіття у грудні 2009р. зумовлено сезонною зайнятістю працівників, які мешкають у сільській місцевості, та є характерною тенденцією впродовж останніх років.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за грудень 2009р. зріс на 0,1 в.п. і на 1 січня 2010р. становив 1,9% населення працездатного віку. Приріст відбувся за рахунок безробітних сільської місцевості, де цей показник зріс на 0,3 в.п. та становив 2,6% населення працездатного віку, водночас у міських поселеннях він не змінився і становив 1,6% населення працездатного віку.

Невідповідність попиту на робочу силу її пропозиції у професійно-кваліфікаційному та територіальному розрізі зумовлює високий рівень міжрегіональної диференціації безробіття, як зареєстрованого, так і визначеного за методологією МОП.

	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2010р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за 9 місяців 2009р. ¹	
		1 грудня 2009р.	1 січня 2009р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку
Україна	531,6	103,8	62,9	1,9	1925,5	9,4
Автономна Республіка Крим	16,9	109,8	64,8	1,4	65,2	7,3
Вінницька	26,0	115,1	62,7	2,7	81,8	11,7
Волинська	12,8	105,9	50,7	2,1	43,1	9,8
Дніпропетровська	35,2	98,5	67,6	1,7	127,5	8,1
Донецька	40,9	94,0	74,4	1,5	203,1	10,0
Житомирська	22,4	100,5	68,1	3,0	65,8	11,7
Закарпатська	12,8	102,2	55,9	1,7	57,8	10,5
Запорізька	27,0	99,5	75,2	2,4	70,0	8,4
Івано-Франківська	17,0	102,3	55,1	2,1	51,6	9,6
Київська	17,0	103,2	62,0	1,6	63,8	8,5
Кіровоградська	17,8	113,7	69,8	3,0	48,0	10,9
Луганська	18,1	99,6	52,0	1,3	82,2	8,0
Львівська	25,8	97,2	61,3	1,7	97,9	9,0
Миколаївська	17,6	109,5	68,1	2,4	53,2	9,9
Одеська	17,5	110,0	58,4	1,2	74,5	7,3
Полтавська	30,4	108,8	71,6	3,4	73,0	11,0
Рівненська	18,6	105,7	58,3	2,7	66,5	13,5
Сумська	19,6	101,1	65,4	2,7	61,5	12,2
Тернопільська	14,7	117,2	44,6	2,3	54,7	12,2
Харківська	32,0	103,4	69,0	1,8	105,5	8,4
Херсонська	10,7	108,9	50,5	1,6	51,2	10,2

Продовження							
	Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2010р., тис. осіб	У % до			Довідково: кількість безробітних працездатного віку (за методологією МОП), у середньому за 9 місяців 2009р. ¹		
		1 грудня 2009р.	1 січня 2009р.	населення працездатного віку	тис. осіб	у % до економічно активного населення працездатного віку	
Хмельницька	19,6	114,3	58,4	2,5	59,9	10,4	
Черкаська	25,6	106,1	67,7	3,4	67,6	11,6	
Чернівецька	10,3	107,0	56,5	1,9	37,1	10,5	
Чернігівська	17,2	97,4	56,4	2,7	58,0	12,1	
м.Київ	6,4	93,6	63,6	0,4	92,2	6,8	
м.Севастополь	1,7	93,3	85,1	0,7	12,8	7,2	

¹ Дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності.

Зростання обсягів зареєстрованого безробіття у грудні 2009р. спостерігалось в більшості регіонів країни. Значне збільшення (на 10–17%) кількості зареєстрованих безробітних відбулося в Одеській, Кіровоградській, Хмельницькій, Вінницькій та Тернопільській областях.

Тенденції співвідношення попиту на робочу силу та її пропозиції у 2008–2009рр. свідчать про покращення ситуації наприкінці 2009р. порівняно з попереднім, що підтверджують дані, наведені в таблиці.

(на кінець місяця)						
	Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Січень	930,0	691,2	86,5	175,0	108	39
Лютий	924,9	693,6	78,5	182,6	118	38
Березень	897,8	659,6	84,5	194,6	106	34
Квітень	827,4	624,1	85,1	194,7	97	32
Травень	752,0	592,1	85,3	205,6	88	29
Червень	671,0	555,0	76,2	207,2	88	27
Липень	622,1	537,5	72,3	201,8	86	27
Серпень	584,4	525,7	72,8	197,5	80	27
Вересень	558,7	538,2	74,2	198,6	75	27
Жовтень	526,3	560,5	77,5	177,5	68	32
Листопад	536,7	694,8	75,4	136,8	71	51
Грудень	542,8	876,2	65,8	91,1	82	96

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами й організаціями до служби зайнятості, у грудні 2009р. зменшилася на 9,5 тис., або на 12,6%, і на кінець місяця становила 65,8 тис.

Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакансій) 42,1% передбачалася для робітників, 42,6% – для службовців і майже кожне сьоме вільне робоче місце – для осіб, які не мають професії.

Навантаження незайнятого населення, яке перебувало на обліку державної служби зайнятості, зросло з 71 особи на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) на кінець листопада 2009р. до 82 осіб на кінець грудня. За регіонами зазначений показник коливався від 2 осіб у м.Києві до 909 осіб у Черкаській області.

	Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, тис. осіб		Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць, вакантних посад, тис. осіб		(на кінець грудня) Навантаження незайнятого населення (на 10 вільних робочих місць, вакантних посад), осіб	
	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	2008р.
Україна	542,8	876,2	65,8	91,1	82	96
Автономна Республіка Крим	17,3	26,9	2,6	3,4	67	80
Вінницька	26,8	43,2	0,6	1,1	477	387
Волинська	12,9	25,7	1,0	2,0	128	126
Дніпропетровська	35,7	54,4	6,5	10,0	55	54
Донецька	41,6	57,9	3,3	10,1	128	57
Житомирська	22,8	33,9	1,5	2,4	148	142
Закарпатська	13,1	23,4	0,7	1,1	187	211
Запорізька	27,4	37,5	1,1	1,9	251	196
Івано-Франківська	17,3	31,6	0,2	0,6	810	482
Київська	17,3	28,6	2,1	3,7	84	77
Кіровоградська	18,2	26,2	0,6	1,1	310	246
Луганська	18,4	35,9	1,3	2,2	139	163
Львівська	26,3	43,4	1,2	2,1	218	203
Миколаївська	18,0	26,5	1,0	1,7	174	157
Одеська	17,8	30,6	2,2	3,0	82	103
Полтавська	31,2	44,2	2,9	2,8	108	157
Рівненська	19,0	33,0	0,7	2,1	254	159
Сумська	20,0	30,9	0,7	1,3	278	245
Тернопільська	15,3	34,6	1,0	1,3	145	270
Харківська	32,5	48,2	2,6	4,4	123	109
Херсонська	10,7	21,5	1,6	3,0	66	71
Хмельницька	20,2	35,0	0,3	0,7	609	483
Черкаська	26,5	39,7	0,3	0,5	909	767
Чернівецька	10,5	18,6	0,4	0,8	247	246
Чернігівська	17,6	31,9	1,1	2,2	167	147
м.Кив	6,7	10,8	27,1	24,1	2	4
м.Севастополь	1,7	2,1	1,2	1,5	15	14

За сприяння державної служби зайнятості у грудні 2009р. було працевлаштовано 34,7 тис. осіб, що на 22,4% менше, ніж у листопаді. Серед працевлаштованих незайнятих осіб жінки становили 49,6%, а молодь у віці до 35 років – 52,3%. Відповідно рівень працевлаштування незайнятих громадян порівняно з листопадом скоротився на 1,6 в.п. та становив 5,3%. Скорочення зазначеного показника за вказаний період спостерігалось в усіх регіонах країни, крім Чернівецької області, а найбільше – у містах Києві та Севастополі, Луганській та Тернопільській областях.

Ситуацію в регіональному розрізі характеризують дані, наведені в таблиці.

	Кількість працевлаштованих у грудні 2009р.			Рівень працевлаштування ¹ , %		
	тис. осіб	у % до листопада 2009р.	у % до грудня 2008р.	у грудні 2009р.	у листопаді 2009р.	у грудні 2008р.
Україна	34,7	77,6	67,2	5,3	6,9	5,3
Автономна Республіка Крим	0,9	59,9	53,4	4,4	7,4	5,5
Вінницька	1,2	100,0	74,9	3,9	4,4	3,5
Волинська	1,0	82,4	53,2	6,6	8,2	6,6
Дніпропетровська	2,0	70,2	55,6	4,7	6,3	6,0
Донецька	3,1	85,2	77,2	5,9	6,5	6,0
Житомирська	1,0	73,1	50,0	3,8	5,2	5,5
Закарпатська	0,9	76,2	67,5	5,9	7,8	5,3
Запорізька	1,2	63,0	89,0	3,5	5,5	3,2
Івано-Франківська	1,3	93,5	45,6	6,0	6,6	7,7
Київська	0,9	77,2	56,6	4,3	5,6	5,0
Кіровоградська	1,0	68,5	79,9	4,7	7,3	4,4
Луганська	1,8	60,2	100,3	7,8	12,1	4,5
Львівська	2,3	93,0	70,0	6,9	7,2	6,5
Миколаївська	1,3	97,2	83,5	6,1	6,6	5,3
Одеська	0,7	73,1	36,1	3,6	5,1	6,0
Полтавська	2,2	100,5	109,0	5,9	6,3	4,1
Рівненська	1,4	90,9	87,0	6,0	6,8	4,3
Сумська	0,9	71,1	42,8	3,6	5,0	5,8
Тернопільська	0,9	67,9	97,3	4,9	8,2	2,5
Харківська	2,2	77,3	53,1	5,6	7,3	7,5
Херсонська	0,5	61,4	34,1	3,8	6,2	5,7
Хмельницька	1,6	87,0	110,1	6,5	8,3	3,8
Черкаська	1,3	82,8	66,8	4,1	5,2	4,4
Чернівецька	0,4	119,4	57,3	3,4	3,0	3,5
Чернігівська	0,8	75,1	72,5	3,8	4,9	3,1
м.Київ	1,8	58,5	78,7	18,7	27,7	16,1
м.Севастополь	0,1	54,8	75,6	4,6	7,8	5,4

¹ Розраховано як відношення кількості незайнятих осіб, працевлаштованих державною службою зайнятості, до загальної кількості осіб, які перебували на обліку впродовж звітного періоду.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у грудні 2009р. на допомогу по безробіттю було витрачено 346,7 млн.грн. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 528,9 тис. осіб, середній розмір допомоги був 655,56 грн., що дорівнює 88,1% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (744 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

На 1 грудня 2009р. в Україні, за оцінкою, проживало 45982,9 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2009р. чисельність населення зменшилася на 160,8 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 жителів становило 3,8 особи.

Зменшення чисельності населення країни відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 172,6 тис. осіб, водночас зафіксовано міграційний приріст населення – 11,8 тис. осіб.

Порівняно з січнем–листопадом 2008р. обсяг природного скорочення зменшився на 50,0 тис. осіб, або з 5,3 до 4,1 особи на 1000 жителів. Природне скорочення населення спостерігалось у 23 регіонах країни, і тільки у м.Києві, Закарпатській, Рівненській та Волинській областях зареєстровано природний приріст населення (відповідно 3901, 2545, 2069 і 767 осіб).

Природний рух населення у січні–листопаді 2009р. характеризувався зростанням народжуваності та зменшенням смертності, а також суттєвим перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 73 народжені дитини.

	Усього, тис.		Січень–листопад 2009р. у % до січня–листопада 2008р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.		січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.
Кількість народжених живими	471,4	466,9	100,9	11,2	11,0
крім того, кількість мертвонароджених	3046 ²	3099 ²	98,3	6,4 ³	6,6 ³
Кількість померлих	644,0	689,5	93,4	15,3	16,3
у т.ч. дітей віком до 1 року	4395 ²	4584 ²	95,9	9,2 ⁴	10,3 ⁴
Природне скорочення населення	172,6	222,6	77,5	4,1	5,3
Кількість шлюбів	302,5	306,6	98,7	7,2	7,2
Кількість розлучень	132,2	152,8	86,5	3,1	3,6

¹ Тут і далі по розділу показники наводяться в розрахунку за рік.

² Осіб (одиниць).

³ На 1000 народжених живими та мертвими.

⁴ На 1000 живонароджених.

Упродовж січня–листопада 2009р. спостерігалася значна диференціація рівня народжуваності: від 9,1 народжених на 1000 жителів у Сумській

області до 15,3 у Рівненській, про що свідчать дані, наведені в таблиці.

Кількість народжених на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками народжуваності
11,2	Україна
До 10,2	Сумська, Луганська, Чернігівська, Черкаська, Донецька, Полтавська, Харківська
10,2–11,1	Запорізька, Кіровоградська, Вінницька, Миколаївська, Хмельницька, Дніпропетровська
11,2–12,1	Севастополь (міськрада), Херсонська, Тернопільська, м.Київ, Житомирська, Львівська, Автономна Республіка Крим, Київська
12,2–13,1	Одеська, Чернівецька, Івано-Франківська
Понад 13,1	Закарпатська, Волинська, Рівненська

Рівень смертності зменшився з 16,3 померлих на 1000 населення у січні–листопаді 2008р. до 15,3 – у січні–листопаді 2009р. Найвищий рівень смертності зафіксовано у Чернігівській області (19,7‰), найнижчий – у м.Києві (10,2‰).

Кількість померлих на 1000 жителів, ‰	Регіони з відповідними показниками смертності
15,3	Україна
До 14,3	м.Київ, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька, Рівненська, Волинська
14,3–15,2	Тернопільська, Автономна Республіка Крим, Севастополь (міськрада), Одеська
15,3–16,2	Харківська, Херсонська, Запорізька, Миколаївська, Вінницька, Хмельницька
16,3–17,2	Дніпропетровська, Київська, Донецька, Луганська, Черкаська, Житомирська
Понад 17,2	Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Чернігівська

За 11 місяців 2009р. було зареєстровано 3046 мертвонароджених, що на 53 менше порівняно з відповідним періодом попереднього року. Кількість дітей, померлих у віці до 1 року, зменшилася на 189.

Основними причинами смерті дітей віком до 1 року були окремі стани, що виникають у перинатальному періоді, природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії, зовнішні причини смерті, хвороби нервової системи, хвороби органів дихання, деякі інфекційні та паразитарні хвороби, що ілюструє наведена нижче діаграма. Залишається високою частка немовлят, причина смерті яких медичними працівниками не була встановлена, – 4,8%.

Структура причин смерті дітей віком до 1 року

Серед причин смерті населення у січні–листопаді 2009р., як і в січні–листопаді 2008р., перше місце посідають хвороби системи кровообігу, друге – новоутворення, третє – зовнішні причини смерті.

	Осіб		У % до підсумку		На 100 тис. осіб ¹	
	січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.	січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.	січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.
Усього померлих	643956	689513	100,0	100,0	1527,7	1628,2
у т.ч. від						
хвороб системи						
кровообігу	419178	438064	65,1	63,5	994,5	1034,4
новоутворень	80837	81567	12,5	11,8	191,8	192,6
зовнішніх причин						
смерті	44178	55855	6,9	8,1	104,8	131,9
із них від						
транспортних						
нещасних випадків	5969	9044	0,9	1,3	14,2	21,4
випадкових утоплень						
та занурень у воду	2953	3373	0,5	0,5	7,0	8,0
випадкових отруєнь						
та дії алкоголю	5118	7434	0,8	1,1	12,1	17,6
навмисних						
самоушкоджень	9114	8731	1,4	1,3	21,6	20,6
наслідків нападу з						
метою вбивства чи						
нанесення ушкодження	2810	3410	0,4	0,5	6,7	8,1

¹ Див. виноску 1 на стор. 73.

Інтенсивність укладання шлюбів у січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом попереднього року не змінилася і склала 7,2‰, а показник розлучень зменшився з 3,6‰ до 3,1‰.

У січні–листопаді 2009р., як і у відповідному періоді 2008р., в Україні спостерігався міграційний приріст населення – 11,8 тис. осіб. Міграційний приріст зафіксовано в 11 регіонах, у 16 регіонах – міграційне скорочення.

	Усього, тис.		Січень–листопад 2009р. у % до січня–листопада 2008р.	На 1000 осіб ¹	
	січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.		січень– листопад 2009р.	січень– листопад 2008р.
Усі потоки міграції					
число прибулих	589,2	658,3	89,5	14,0	15,5
число вибулих	577,4	645,6	89,4	13,7	15,2
міграційний приріст (скорочення)	11,8	12,7	92,8	0,3	0,3
Внутрішня міграція					
число прибулих	559,4	624,8	89,5	13,3	14,7
число вибулих	559,4	624,8	89,5	13,3	14,7
міграційний приріст (скорочення)	x	x	x	x	x
Зовнішня міграція					
число прибулих	29,8	33,5	88,8	0,7	0,8
число вибулих	18,0	20,8	86,4	0,4	0,5
міграційний приріст (скорочення)	11,8	12,7	92,8	0,3	0,3

¹ Див. виноски 1 на стор. 73

Більше половини прибулих в Україну зареєстрували своє місце проживання у п'яти регіонах (м.Києві, Одеській області, Автономній Республіці Крим, Донецькій та Харківській областях).

КРИМІНОГЕННА СИТУАЦІЯ

За повідомленням органів внутрішніх справ, прокуратури та податкової міліції, протягом 2009р. зареєстровано 439,5 тис. злочинів, що на 12,6% більше, ніж у 2008р., з числа яких 4,8 тис. виявлено податковою міліцією.

Із загального числа зафіксованих органами внутрішніх справ і прокуратури кримінальних проявів 35,6% (на 0,2 в.п. більше, ніж у 2008р.) – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 55,8% становили злочини проти власності, 13,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,1% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 4,7% – злочини проти життя та здоров'я особи, 4,1% – злочини у сфері службової діяльності, 3,7% – злочини проти громадського порядку та моральності, 3,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 3% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,6% – злочини проти громадської безпеки, 1,9% – злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом 2009р. скоєно 2478 умисних вбивств і замахів на вбивство, 758 зґвалтувань і замахів на зґвалтування.

Кількість крадіжок (175,6 тис.) порівняно із 2008р. збільшилась на 58,9%, грабежів (27,6 тис.) та розбоїв (5,1 тис.) – відповідно на 2,5% та 2,4%.

Органами внутрішніх справ і прокуратури України за 2009р. виявлено 379 організованих груп та злочинних організацій, що скоїли 3514 злочинів, з яких 83,5% (на 3,7 в.п. більше, ніж у 2008р.) становили тяжкі та особливо тяжкі.

Найбільше зростання кількості злочинів, скоєних організованими групами та злочинними організаціями, спостерігалось у Полтавській області – у 2,6 раза, Закарпатській та Рівненській – у 2 рази.

Кількість потерпілих від злочинів за 2009р. становила 266 тис. осіб (на 23,8% більше, ніж у 2008р.), з числа яких 79,2 тис. – жінки, 17 тис. – пенсіонери та 10,7 тис. – неповнолітні. Найбільша кількість потерпілих (66,7%) від крадіжок – 149,8 тис. та грабежів – 27,5 тис. осіб, серед яких кожна третя особа – жінка (56,6 тис. осіб). У дорожньо-транспортних пригодах на території країни постраждало 10,5 тис. осіб, з яких 23,4% – загибло. Усього внаслідок злочинних діянь загибло 6590 осіб, з числа яких 17,1% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 33,3% було вбито.

Із загального числа причетних до злочинів осіб (212,1 тис.), установлених органами внутрішніх справ, 23,3% раніше вже ставали на злочинний

шлях, з яких кожний другий має незняту або непогашену судимість, 17% вчинили злочин у групі, 15,1% знаходились у стані алкогольного сп'яніння. З числа виявлених осіб 13,7% – жінки, 6,1% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчались, становила 67,5%.

В.о. Голови Держкомстату

В.О. Піщейко

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇН СПІВДРУЖНОСТІ НЕЗАЛЕЖНИХ ДЕРЖАВ (СНД) У СІЧНІ–ЛИСТОПАДІ 2009 РОКУ*

У січні–листопаді 2009р. порівняно з січнем–листопадом 2008р. у середньому по країнах СНД знизились: виробництво валового внутрішнього продукту – на 8,5% (у січні–листопаді 2008р. спостерігалось зростання на 5%), промислової продукції – на 12% (приріст на 4%), перевезення вантажів – на 15% (приріст на 2%), інвестиції в основний капітал – на 17% (приріст на 11%), роздрібний товарооборот – на 7% (приріст на 15%).

Основні соціально-економічні показники країн СНД у січні–листопаді 2009 року

(відсотків до січня–листопада 2008р.)					
	Валовий внутрішній продукт (у постійних цінах)	Промислова продукція (у постійних цінах)	Індекси цін виробників промис- лової продукції	Індекси споживчих цін	Роздрібний товарооборот (у постійних цінах; за всіма каналами реалізації)
Азербайджан	109,0	108,2	76,5	101,5	108,6
Білорусь	99,6	96,3	114,9	113,2	102,8
Вірменія	84,0	90,1	105,1	103,1	100,5 ¹
Казахстан	99,8 ²	100,7	74,6	107,4	95,6 ¹
Киргизстан	102,8	88,5	111,2	107,5	100,2
Молдова	92,3 ³	76,8	96,6	99,9	95,4 ^{1, 4}
Росія	89,7 ²	88,0	94,3	111,9	94,3 ¹
Таджикистан	103,1	92,6	97,6	106,6	109,8
Узбекистан ⁵	108,0 ³	109,1 ³	...	...	117,5 ³
Україна	84,1 ⁶	76,0	105,8	116,3	83,5
СНД	91,5	88	95	111	93

* За даними публікації Міждержавного статистичного комітету СНД "Социально-экономическое положение стран Содружества Независимых Государств в январе–ноябре 2009 года".

¹ Без обороту підприємств харчування.

² Індекс випуску продукції за основними видами економічної діяльності, що обчислюється на основі даних щодо змін фізичного обсягу виробництва продукції сільського господарства, видобутку корисних копалин, обробної промисловості, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, будівництва, транспорту та зв'язку, роздрібною та оптовою торгівлі (у Казахстані – включаючи зв'язок).

³ Січень–вересень 2009р. до січня–вересня 2008р.

⁴ Торговельні організації.

⁵ Тут і далі по розділу інформація з офіційних публікацій, у тому числі в Інтернеті.

⁶ III квартал 2009р. до III кварталу 2008р.

Основні соціально-економічні показники у листопаді порівняно з жовтнем 2009 року

	(відсотків)			
	Промислова продукція (у постійних цінах)	Роздрібний товарооборот (у постійних цінах; за всіма ка- налами реалізації)	Індекси цін виробників промислової продукції	Індекси споживчих цін
Азербайджан	94,2	96,5	105,5	101,3
Білорусь	100,1	98,5	100,4	100,3
Вірменія	99,0	99,6 ¹	100,2	101,2
Казахстан	103,3	113,4 ¹	106,2	100,5
Киргизстан	157,6	89,2	104,4	100,6
Молдова	112,9	94,6 ^{1,2}	100,2	101,0
Росія	102,0	98,7 ¹	99,5	100,3
Таджикистан	97,6	98,6	102,3	100,1
Україна	98,1	90,9 ²	100,4	101,1
СНД	102	98	100,2	100,5

¹ Без обороту підприємств харчування.

² Торговельні організації.

Падіння **промислового виробництва** у січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. у середньому по країнах СНД становило 12%, (у січні–листопаді 2008р. – зростання на 4%). Обсяги промислового виробництва за 11 місяців 2009р. скоротились у більшості країн СНД, найбільше – у Молдові та Україні; в Азербайджані, Казахстані та Узбекистані спостерігалось зростання.

Індекси обсягу промислової продукції у січні–листопаді 2009 року

	(у постійних цінах; відсотків)					
	Січень– листопад 2009р. до січня– листопада 2008р.	Листопад 2009р. до		Довідково:		
		жовтня 2009р.	листопада 2008р.	січень–листопад 2008р. до січня–листопада 2007р.	листопад 2008р. до	
					жовтня 2008р.	листопада 2007р.
Азербайджан	108,2	94,2	118,8	107,4	106,1	86,4
Білорусь	96,3	100,1	105,0	112,7	85,0	103,8
Вірменія	90,1	99,0	102,9	102,9	88,6	92,8
Казахстан	100,7	103,3	110,2	102,6	99,8	99,7
Киргизстан	88,5	157,6 ¹	103,8	115,2	112,6	136,2
Молдова	76,8	112,9	84,2	101,2	99,6	94,9
Росія	88,0	102,0	101,5	103,7	89,2	91,3
Таджикистан	92,6	97,6	101,5	95,8	91,3	87,3
Україна	76,0	98,1	108,6	99,2	84,8	71,4
СНД	88	102	103	104	89	90

¹ У зв'язку з відновленням роботи золотодобувного підприємства "Кумтор" на повну потужність.

Негативна динаміка промислового виробництва в середньому по країнах СНД пов'язана з різким падінням випуску продукції в основних обробних галузях промисловості (машинобудуванні та металообробці, хімічній промисловості, виробництві будівельних матеріалів).

У листопаді 2009р. порівняно з листопадом 2008р. обсяг промислового виробництва збільшився майже в усіх країнах СНД; у середньому його приріст становив 3% (у той же час у листопаді 2008р. спостерігалось зниження на 10%). Зростанню сприяло збільшення видобутку паливно-енергетичних корисних копалин, виробництва електроенергії та деяких харчових продуктів.

Обсяг промислової продукції у листопаді 2009р. порівняно з жовтнем 2009р. у середньому по країнах СНД збільшився на 2%, у відповідному періоді 2008р. – знизився на 11%.

Ціни виробників промислової продукції у січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. у середньому по країнах СНД знизились на 5% (у січні–листопаді 2008р. – зросли на 27%). Протягом усього року їх зниження в Азербайджані та Казахстані було більшим, ніж в інших країнах, головним чином, через падіння цін на паливно-енергетичні ресурси. У промисловості Білорусі, Киргизстану та України у січні–листопаді 2009р. зафіксовано зростання цін виробників.

У листопаді 2009р. порівняно як з жовтнем 2009р., так і листопадом 2008р. ціни виробників промислової продукції зросли майже в усіх країнах СНД.

Індекси цін виробників промислової продукції у січні–листопаді 2009 року

(відсотків)

	Січень–листопад 2009р. до січня–листопада 2008р.	Листопад 2009р. до		Довідково:		
		жовтня 2009р.	листопада 2008р.	січень–листопад 2008р. до січня–листопада 2007р.	листопад 2008р. до	
					жовтня 2008р.	листопада 2007р.
Азербайджан	76,5	105,5	131,6	117,1	87,9	77,1
Білорусь	114,9	100,4	109,6	114,5	100,4	118,2
Вірменія	105,1	100,2	131,4	103,5	89,7	88,9
Казахстан	74,6	106,2	108,8	143,0	81,4	100,3
Киргизстан	111,2	104,4	118,4	127,3	97,2	117,9
Молдова	96,6	100,2	99,4	111,1	97,6	102,9
Росія	94,3	99,5	106,5	124,6	91,6	104,2
Таджикистан	97,6	102,3	127,6	118,4	95,6	100,9
Україна	105,8	100,4	112,9	136,8	93,5	127,4
СНД	95	100,2	108	127	92	107

Видобуток паливно-енергетичних корисних копалин. Позитивна динаміка видобутку газу в січні–листопаді 2009р. порівняно з січнем–листопадом 2008р. зберіглась майже в усіх країнах СНД, крім Росії. У Росії в листопаді 2009р. обсяги видобутку газу становили 108% рівня листопада 2008р. внаслідок збільшення поставок європейським споживачам. За 11 місяців 2009р. приріст видобутку нафти (включаючи газовий конденсат) спостерігався в Азербайджані, Казахстані та Росії; зменшення – в Україні. Скоротився видобуток вугілля в Казахстані, Росії та Україні.

**Видобуток паливно-енергетичних корисних копалин
у січні–листопаді 2009 року**

	Нафта, включаючи газовий конденсат		Газ		Вугілля	
	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.	млрд.м ³	у % до січня–листопада 2008р.	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.
Азербайджан	46,4	113	14,8	101	–	–
Казахстан	69,6	108	32,3	109	90,6	90
Росія	451	101	521	86	268	89
Україна	3,6	95	19,3	102	50,2	93

У січні–листопаді 2009р. порівняно з січнем–листопадом 2008р. випуск основних нафтопродуктів збільшився в Україні, зменшився – в Азербайджані. Низький рівень виробництва топкового мазуту в Азербайджані зумовлений більш широким використанням природного газу. У вказаному періоді більше вироблено автомобільного бензину в Казахстані та Росії; топкового мазуту – у Білорусі. Скоротилось виробництво дизельного палива в Білорусі, Казахстані та Росії; топкового мазуту – в Казахстані.

**Виробництво нафтопродуктів
у січні–листопаді 2009 року**

	Бензин автомобільний		Дизельне паливо		Мазут топковий	
	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.
Азербайджан	1,1	97	2,0	92	0,3	27
Білорусь	3,0	99,3	5,9	99	5,6	106
Казахстан	2,3	102	3,9	95	2,9	96
Росія	32,7	100,8	61,5	98	58,5	100,2
Україна	3,0	100,8	3,5	107	2,3	107

Електроенергетика. Зменшення виробництва електроенергії у січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. в середньому по країнах СНД становило 7%.

**Виробництво електроенергії
у січні–листопаді 2009 року**

	Млрд.кВт.год	У % до січня–листопада 2008р.	<u>Довідково:</u> січень–листопад 2008р. у % до січня–листопада 2007р.
Азербайджан	16,0	88	98
Білорусь	27,1	86	110
Вірменія	5,1	91	105
Казахстан	70,5	97	106
Киргизстан	9,7	91	82
Молдова	0,9	92	100,3
Росія	891	94	103
Таджикистан	14,7	99,7	85
Україна	155	89	99,3
СНД	1190	93	102

Металургійне виробництво. Випуск готового прокату чорних металів у січні–листопаді 2009р. становив у Білорусі 97% рівня відповідного періоду 2008р., Росії – 86%, Україні – 76%; сталевих труб – відповідно 73%, 81% та 67%. Разом з тим у Казахстані за вказаний період спостерігався приріст виробництва готового прокату на 4% та сталевих труб – на 35%.

Машинобудування. У січні–листопаді 2009р. порівняно з січнем–листопадом 2008р. у Росії вантажних автомобілів вироблено лише 33%, легкових автомобілів – 40%, Україні – відповідно 21% та 16%; тракторів – у Білорусі – 66%, Росії – 43%, Україні – 19%.

Хімічне виробництво. Порівняно з січнем–листопадом 2008р. виробництво сірчаної кислоти зменшилось у Білорусі на 4%, Росії – на 11%, Україні – на 43%; мінеральних добрив – у Білорусі – на 44%, Росії – на 12%, Україні – на 22%; синтетичних смол та пластмас – у Білорусі – на 13%, Росії – на 2%, Україні – на 32%. Менше вироблено шин у Білорусі на 3%, Росії – на 29%, Україні – на 31%.

Унаслідок загальнооекономічної рецесії та зниження інвестицій в основний капітал постраждали підприємства з виробництва основних будівельних матеріалів. У січні–листопаді 2009р. виробництво цементу зменшилось порівняно з відповідним періодом минулого року в середньому по країнах СНД на 20%, у т.ч. в Азербайджані – на 21%, Вірменії – на 39%, Киргизстані – на 47%, Росії – на 18%, Таджикистані – на 9%, Україні – на 37%. Разом з тим незначний приріст виробництва цементу спостерігався у Білорусі на 3% та Казахстані – на 1%.

Виробництво харчових продуктів. Порівняно з січнем–листопадом 2008р. зросло виробництво м'яса в Азербайджані (на 8%), Білорусі, Росії та Таджикистані (на 13–14%); продукції з незбираного молока – в Азербайджані (на 3%), Росії (на 1%), Таджикистані (на 6%); тваринного масла – у Білорусі (на 19%); олії – в Білорусі та Росії (на 37%), Казахстані (на 10%), Киргизстані (на 14%), Україні (на 53%). Більше вироблено борошна у Вірменії (на 1%), Казахстані (на 2%), Киргизстані (на 32%), Росії (на 0,8%), Таджикистані (на 5%); макаронних виробів – у Вірменії (на 14%), Білорусі (на 17%), Росії (на 2%); цукру-піску – в Білорусі (на 12%).

Менше вироблено тваринного масла в Казахстані, Молдові, Росії та Україні (на 10–13%), Киргизстані – на 25%; олії – у Таджикистані (на 29%); борошна – у Молдові (на 8%), Україні (на 9%); продукції з незбираного молока – у Білорусі (на 2%), Казахстані (на 11%), Молдові (на 5%), Таджикистані (на 16%), Україні (на 6%); цукру-піску – в Казахстані (на 30%), Росії (на 10%), Україні (на 16%).

Виробництво текстильної та швейної продукції. Унаслідок зменшення внутрішнього попиту на тканини спостерігалось помітне скорочення їх виробництва. У січні–листопаді 2009р. виробництво тканин у Білорусі, Казахстані, Киргизстані порівняно з січнем–листопадом 2008р. зменшилось на 16–25%, Україні – на 22,5%, не змінилось – у Росії. Випуск трикотажних виробів у Білорусі та Росії майже не змінився; знизився – у Вірменії та Молдові – на 17%, Україні – на 31,7%.

Виробництво побутової техніки. Порівняно з січнем–листопадом 2008р. телевізорів випущено менше у Білорусі на 49%, Казахстані – на 12%, Росії – на 42%, Україні – на 60%; холодильників – у Білорусі – на 8%, Росії – на 27%, Україні – на 45%; пральних машин – у Казахстані – на 5%, Росії – на 19%, Україні – на 29%.

Тваринництво. У січні–листопаді 2009р. (як і у січні–листопаді 2008р.) худоби та птиці на забій (у живій вазі) вироблено на 5% більше, молока – на 1%. Яєць вироблено на 5% більше (на 2% більше).

**Виробництво основних видів тваринницької продукції
у січні–листопаді 2009 року**

	Худоба та птиця на забій (у живій вазі)			Молоко			Яйця		
	тис. т	у% до січня–листопада 2008р.	ДОВІДКОВО: січень–листопад 2008р. у% до січня–листопада 2007р.	тис. т	у% до січня–листопада 2008р.	ДОВІДКОВО: січень–листопад 2008р. у% до січня–листопада 2007р.	млн. шт.	у% до січня–листопада 2008р.	ДОВІДКОВО: січень–листопад 2008р. у% до січня–листопада 2007р.
господарства усіх категорій									
Азербайджан	279	100,5	103	1308	103	103	1081	109	113
Білорусь	1189	110	104	6137	106	105	3143	103	103
Вірменія	106	97	104	611	96	102	602	115	109
Казахстан	1362	102	104	5009	102	103	3019	111	113
Киргизстан	305	102	101	1233	103	103	346	100,4	99
Молдова ¹	92	113	75	432	100,7	89	462	113	72
Росія	8558	107	107	30448	100,4	101	36355	104	99,3
Таджикистан	112	104	108	556	105	108	173	127	137
Узбекистан ¹	992	107	106	4290	108	106	2004	112	109
Україна	2385	99,6	99,1	10935	99	96	14693	106	106
у т.ч. господарства населення і селянські (фермерські) господарства									
Азербайджан	244	102	102	1295	103	103	594	110	101
Білорусь	142	95	94	975	94	89	1058	98	99
Вірменія	101	99,2	103	607	95	102	370	119	114
Казахстан	1231	101	104	4848	102	103	1284	100,7	103
Киргизстан	303	102	101	1221	104	103	233	105	101
Молдова ¹	72	112	68	420	100,8	89	274	104	69
Росія	3682	100,7	101	17107	99,8	102	9127	100,0	99,4
Таджикистан	108	105	109	540	106	109	81	104	117
Узбекистан ¹	969	107	106	4270	108	106	1355	111	111
Україна ²	1122	94	94	8847	97	96	6329	102	100,5

¹ Січень–вересень.

² Без селянських (фермерських) господарств.

Підприємствами транспорту (без трубопроводів) у січні–листопаді 2009р. у середньому по країнах СНД **перевезено вантажів** на 15% менше, ніж у відповідному періоді 2008р. (у січні–листопаді 2008р. – більше на 2%), **вантажооборот** знизився на 13% (збільшився на 3%). Зменшення вантажних перевезень, включаючи трубопровідний транспорт, становило 16% (збільшення – 3%), вантажообороту – 14% (приріст – 3%). Найбільше падіння обсягу перевезень вантажів та вантажообороту спостерігалось у Молдові та Україні. У той же час у Вірменії, Киргизстані та Таджикистані зафіксовано збільшення обсягу вантажоперевезень.

Перевезення вантажів і вантажооборот підприємств транспорту¹ у січні–листопаді 2009 року

(без трубопроводів)

	Перевезення вантажів			Вантажооборот		
	млн.т	у % до січня–листопада 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–листопад 2008р. у % до січня–листопада 2007р.	млрд. ткм	у % до січня–листопада 2008р.	<u>ДОВІДКОВО:</u> січень–листопад 2008р. у % до січня–листопада 2007р.
Азербайджан	113,4	99,1	106,2	21,7	92,5	102,3
Білорусь	224,7	95,5	106,8	48,4	88,6	105,8
Вірменія	7,8	108,1	87,9	0,8	100,9	97,2
Казахстан	1709	94,2	103,3	236,4	92,3	108,0
Киргизстан	21,4	107,0	119,9	1,6	96,0	119,1
Молдова	7,2	45,7	99,9	2,5	54,1	102,5
Росія	2668	79,8	101,1	1913	87,4	103,0
Таджикистан	42,4	118,3	109,1	2,8	119,8	117,6
Україна	493,1	74,7	102,0	216,6	74,6	102,5

¹ В усіх країнах СНД (крім Молдови) з урахуванням комерційних вантажних автоперевезень, виконаних підприємцями-фізичними особами; у Казахстані, Молдові та Росії – з урахуванням комерційних перевезень вантажними автомобілями нетранспортних підприємств.

Підприємствами транспорту (крім міського електричного і легкового таксомоторного) у січні–листопаді 2009р. **перевезено пасажирів** у середньому по країнах СНД на 1% менше (у січні–листопаді 2008р. – на 1% більше); **пасажирооборот** зменшився на 7% (збільшився на 4%).

Пасажирські перевезення та пасажирооборот підприємств транспорту¹ у січні–листопаді 2009 року

(без міського електричного і легкового таксомоторного транспорту)

	Перевезення пасажирів			Пасажирооборот		
	млн. осіб	у % до січня– листо- пада 2008р.	ДОВІДКОВО: січень–листопад 2008р. у % до січня–листопада 2007р.	млрд. пас.км	у % до січня– листо- пада 2008р.	ДОВІДКОВО: січень–листопад 2008р. у % до січня–листопада 2007р.
Азербайджан	980,0	107,0	106,8	15,4	103,8	106,3
Білорусь	1226	97,1	85,6	14,8	92,0	89,2
Вірменія	190,3	99,9	94,8	3,2	95,8	103,5
Казахстан	7839	108,8	102,0	90,3	106,4	101,0
Киргизстан	463,5	107,8	107,8	6,7	102,5	108,1
Молдова ²	91,6	94,0	107,9	2,8	88,7	108,6
Росія ³	13635	95,2	101,1	377,0	91,2	105,0
Таджикистан	401,5	103,7	107,4	6,7	107,6	113,4
Україна	4100	92,5	104,8	104,5	90,0	106,3

¹ В усіх країнах СНД з урахуванням пасажирських перевезень, виконаних приватними фірмами та комерційними автопідприємствами на автобусних маршрутах загального користування; у Казахстані – з урахуванням комерційних перевезень пасажирів нетранспортними підприємствами та підприємцями.

² Січень–жовтень.

³ Без морського транспорту.

У січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом попереднього року **обсяг інвестицій в основний капітал** у середньому по країнах СНД скоротився на 17% (у січні–листопаді 2008р. – зріс на 11%).

Протягом 11 місяців 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. в середньому по країнах СНД обсяг **роздрібного товарообороту** у постійних цінах знизився на 7%, (у відповідному періоді 2008р. – зріс на 15%).

У січні–листопаді 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. у більшості країн СНД спостерігається уповільнення зростання **споживчих цін**.

У листопаді 2009р. порівняно з жовтнем ціни в Азербайджані зросли на 1,3% (це найвищий показник з початку року), їх приріст був більшим, ніж у листопаді 2008р., коли ціни зросли усього на 0,1%, у Вірменії – відповідно на 1,2% та 0,1%, Молдові – на 1% у 2009р., а у 2008р. – залишались без змін. У Білорусі, Казахстані, Росії та Україні, навпаки, ціни у листопаді 2009р. зростали повільніше, ніж у листопаді 2008р.; у Казахстані зміни цін у листопаді 2009р. майже відповідали листопаду 2008р.

**Індекси споживчих цін
у січні–листопаді 2008 та 2009 років**

	(відсотків)				
	Листопад до грудня попереднього року		Середньомісячні темпи зростання у січні–листопаді		Січень–листопад 2009р. до січня–листопада 2008р.
	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.	
Азербайджан	115,9	99,9	101,4	100,0	101,5
Білорусь	112,0	108,7	101,0	100,8	113,2
Вірменія	105,1	104,5	100,5	100,4	103,1
Казахстан	109,2	105,6	100,8	100,5	107,4
Киргизстан	118,4	99,0	101,5	99,9	107,5
Молдова	107,5	99,5	100,7	100,0	99,9
Росія	112,5	108,4	101,1	100,7	111,9
Таджикистан	112,7	104,9	101,1	100,4	106,6
Україна	119,8	111,3	101,7	101,0	116,3

**Індекси споживчих цін
у квітні–листопаді 2008 та 2009 років**

	(відсотків до попереднього місяця)							
	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад
Азербайджан								
2008р.	103,1	102,3	100,1	99,7	100,0	100,9	100,8	100,1
2009р.	99,8	99,8	99,4	100,8	100,1	100,4	100,4	101,3
Білорусь								
2008р.	101,2	101,3	100,6	100,8	100,2	101,0	101,0	101,4
2009р.	100,4	100,3	100,4	100,4	99,8	100,3	100,4	100,3
Вірменія								
2008р.	101,1	101,3	99,5	97,8	99,3	100,5	100,7	100,1
2009р.	103,2	101,6	99,7	97,3	99,6	100,7	100,5	101,2
Казахстан								
2008р.	100,9	101,0	101,2	100,9	100,8	100,6	100,6	100,4
2009р.	100,8	100,7	100,4	100,3	100,2	100,4	100,4	100,5
Киргизстан								
2008р.	101,1	103,0	104,3	100,0	99,7	100,7	100,9	101,5
2009р.	100,4	100,3	99,5	98,6	99,0	100,2	100,1	100,6
Молдова								
2008р.	101,6	101,5	98,9	99,1	100,7	100,6	100,8	100,0
2009р.	100,3	100,2	99,7	99,4	98,9	100,6	101,5	101,0
Росія								
2008р.	101,4	101,4	101,0	100,5	100,4	100,8	100,9	100,8
2009р.	100,7	100,6	100,6	100,6	100,0	100,0	100,0	100,3
Таджикистан								
2008р.	101,9	102,1	101,4	101,5	101,8	100,7	100,4	99,7
2009р.	99,9	100,9	100,8	100,3	100,9	100,4	100,3	100,1
Україна								
2008р.	103,1	101,3	100,8	99,5	99,9	101,1	101,7	101,5
2009р.	100,9	100,5	101,1	99,9	99,8	100,8	100,9	101,1

Ціни на продовольчі товари з початку 2009р. зросли у Білорусі, Казахстані, Росії та Таджикистані на 2,3–6,9%, Україні – на 9,1%, що значно менше зростання у січні–листопаді 2008р. У 2009р., на відміну від попередніх років, ціни на товари продовольчої групи не тільки зростали повільніше, ніж ціни на непродовольчі товари та платні послуги, але й зменшились: порівняно з початком року в Азербайджані – на 3,9%, Вірменії – на 1,1%, Киргизстані – на 6,6%, Молдові – на 5,3%

Індекси споживчих цін на товари та послуги у січні–листопаді 2008 та 2009 років

	Усього товарів та послуг	(листопад у % до грудня попереднього року)		
		У тому числі		
		продовольчі товари	непродовольчі товари	послуги
Азербайджан				
2008р.	115,9	120,5	110,9	109,1
2009р.	99,9	96,1	100,4	109,1
Білорусь				
2008р.	112,0	113,3	107,4	115,3
2009р.	108,7	106,9	109,8	111,3
Вірменія				
2008р.	105,1	102,6	102,6	111,2
2009р.	104,5	98,9	113,5	110,1
Казахстан				
2008р.	109,2	110,3	105,8	111,2
2009р.	105,6	102,6	108,3	107,2
Киргизстан				
2008р.	118,4	118,0	113,9	133,5
2009р.	99,0	93,4	109,6	104,2
Молдова				
2008р.	107,5	106,5	103,4	116,0
2009р.	99,5	94,7	102,0	101,7
Росія				
2008р.	112,5	115,3	107,8	114,8
2009р.	108,4	105,5	109,4	111,1
Таджикистан				
2008р.	112,7	114,2	105,4	121,1
2009р.	104,9	102,3	106,3	113,7
Україна				
2008р.	119,8	123,1 ¹	...	...
2009р.	111,3	109,1 ¹	...	...

¹ Продукти харчування та безалкогольні напої.

У листопаді 2009р. порівняно з жовтнем у жодній з країн СНД не зафіксовано зменшення цін на продовольчі товари. В Азербайджані, Вірменії, Молдові та Україні ціни у листопаді 2009р. порівняно з жовтнем зросли на 1,4–1,8%, у листопаді 2008р. у цих країнах спостерігалось незначне зростання або зниження цін, що не перевищує 0,2%. В інших країнах, навпаки, спостерігалось уповільнення темпів зростання цін на товари продовольчої групи: у Білорусі в листопаді 2009р. ціни зросли на 0,9%, а в листопаді 2008р. – на 1,8%, Казахстані – відповідно на 0,2% та 0,7%, Киргизстані – на 0,6% та 1,4%, Росії – на 0,3% та 1,3%, у Таджикистані в листопаді 2009р. ціни залишились на рівні жовтня, в 2008р. спостерігалось їх зниження на 0,7%.

Рівень **номінальної заробітної плати**, нарахованої у середньому за січень–листопад 2009р., у цілому збільшився порівняно з січнем–листопадом 2008р. в Азербайджані, Білорусі, Вірменії, Киргизстані та Туркменістані (січень–вересень 2009р.) на 11–16%, Казахстані, Росії, Молдові та Україні – на 5–10%; найвище зростання заробітної плати за січень–листопад у Таджикистані (на 22%) зумовлене в основному значним підвищенням заробітної плати в галузях невиробничої сфери.

Номінальна заробітна плата у січні–листопаді 2009 року

	(дол. США)					
	Січень	Березень	Червень	Вересень	Жовтень	Листопад
Азербайджан	362	363	379	361	360	362
Білорусь	348	337	359	365	374	370
Вірменія	306	266	273	265	266	263
Казахстан	506	438	458	447	445	439
Киргизстан	134	140	150	141	144	125
Молдова	244	244	254	243	240	248
Росія	544	523	620	611	638	662
Таджикистан	81	83	72	72	71	72
Україна	216	236	260	246	244	245

Дані про заробітну плату наведені з урахуванням нарахованих, але не виплачених робітникам грошових сум (тобто з урахуванням заборгованості), які значно зменшують розміри заробітної плати, яку робітники отримали фактично.

Індекси номінальної та реальної заробітної плати у січні–листопаді 2009 року

	(у % до відповідного місяця попереднього року)					
	Січень	Березень	Червень	Вересень	Жовтень	Листопад
номінальної заробітної плати						
Азербайджан	126,5	126,3	120,0	108,7	100,4	98,2
Білорусь	121,4	118,3	113,5	108,3	106,9	106,0
Вірменія	113,5	111,0	108,5	108,7	108,6	108,6
Казахстан	112,7	112,6	109,4	107,8	109,0	110,4
Киргизстан	123,3	113,7	115,1	112,8	111,1	110,8
Молдова	112,8	111,5	103,4	109,9	102,9	104,3
Росія	115,5	111,9	108,2	105,3	105,9	108,4
Таджикистан	139,4	140,3	132,4	118,9	116,5	119,6
Україна	109,4	106,8	105,2	102,5	101,7	107,3
реальної заробітної плати						
Азербайджан	113,0	120,6	122,2	110,0	102,1	98,7
Білорусь	105,5	102,4	100,1	97,0	96,2	96,4
Вірменія	109,2	109,9	104,8	104,9	104,9	103,8
Казахстан	103,7	103,4	101,7	101,7	103,1	104,3
Киргизстан	104,2	100,1	109,8	110,4	109,7	100,3
Молдова	106,7	110,4	104,2	112,5	104,6	105,0
Росія	101,9	98,2	96,7	95,1	96,5	99,3
Таджикистан	128,1	127,2	124,8	114,7	112,5	115,0
Україна	88,8	89,7	91,4	89,0	89,1	94,2

Заборгованість із виплати заробітної плати порівняно з початком 2009р. збільшилась у Таджикистані в 1,3 раза та Україні – в 1,4 раза; у Киргизстані та Росії вона зменшилась відповідно на 10% і 28%; у Вірменії – залишилась на тому ж рівні.

У листопаді 2009р. найбільший розрив в індексах заробітної плати спостерігався у Білорусі, Росії й Україні, де при збільшенні номінальної заробітної плати порівняно з листопадом 2008р. на 6–8% відбувалось зменшення реальної заробітної плати.

Мінімальний розмір оплати праці у січні–листопаді 2009р. переглядався у Білорусі, Вірменії, Казахстані, Молдові, Росії й Україні (в Азербайджані переглядався у вересні 2008р., у Киргизстані – у січні 2007р., у Таджикистані – у липні 2008р.). В Азербайджані мінімальний розмір оплати праці у листопаді 2009р. становив 93 дол. США, у Білорусі – 82, Вірменії – 79, Казахстані – 91, Киргизстані – 8, Молдові – 53, Росії – 141, Таджикистані – 14, Україні – 93 дол. США.

Курси валют, установлені національними (центральними) банками країн СНД

(на кінець місяця)

	Листопад 2008р.		Листопад 2009р.		Довідково: грудень 2008р.	
	за 1 дол. США	за 1 євро	за 1 дол. США	за 1 євро	за 1 дол. США	за 1 євро
Азербайджанських манатів	0,8231	1,2210	0,8024	1,2130	0,8010	1,1292
Білоруських рублів	2160	2780	2782	4137	2200	3077
Вірменських драмів	305,42	392,89	385,76	580,22	306,73	435,00
Казахських тенге	120,35	155,49	148,72	224,14	120,77	170,89
Киргизьких сомів	39,296	50,85	43,922	66,263	39,418	55,479
Молдовських леїв	10,38	13,38	11,11	16,55	10,40	14,74
Російських рублів	27,61	35,72	29,82	44,36	29,38	41,44
Таджицьких сомоні	3,404	4,396	4,353	6,435	3,417	4,587
Туркменських манатів	14250	18562	2,85	4,30	14250	20178
Узбецьких сумів	1366,6	1751,0	1507,5	2251,4	1393,0	2050,4
Українських гривень	6,74	8,70	7,98	11,91	7,70	10,86

На кінець листопада 2009р. у службах зайнятості населення країн СНД перебувало на обліку 3,4 млн. не зайнятих трудовою діяльністю громадян, на початок року – 3,0 млн. осіб. У січні–листопаді 2009р. у пошуках роботи до служби зайнятості звернулось 8,3 млн. незайнятих громадян. За цей період було працевлаштовано 5,8 млн. осіб, або 71% громадян, які звернулись до служби зайнятості у січні–листопаді 2009р.; на професійне навчання було направлено 0,6 млн. осіб, або 8%.

У січні–листопаді 2009р. у країнах СНД 69% незайнятих громадян, які звернулись до служби зайнятості, отримали **статус безробітного**. По країнах ця частка становила: в Азербайджані – 12%, Білорусі – 63%, Вірменії – 97%, Киргизстані – 51%, Росії – 68%, Таджикистані (у січні–жовтні) – 40%, Україні – 65%. У Казахстані та Молдові всім незайнятим громадянам, які звернулись у пошуках роботи до служби зайнятості, надається статус безробітного. На кінець листопада 2009р. у службах зайнятості країн СНД зареєстровано 2,9 млн. осіб, офіційно визнаних безробітними. У II півріччі 2009р. майже в усіх країнах СНД спостерігалась тенденція зменшення кількості зареєстрованих безробітних. У листопаді 2009р. порівняно з жовтнем у Молдові, Росії й Україні ця кількість збільшилась на 0,7–1,9%.

**Рівень безробіття на зареєстрованому ринку праці
у січні–листопаді 2009 року**

(на кінець місяця)

	Січень	Березень	Червень	Вересень	Жовтень	Листопад
тис. осіб						
Азербайджан	44	44	44	43	42	42
Білорусь	41	44	42	42	41	41
Вірменія	76	79	84	83	83	83
Казахстан	57	71	93	84	85	80
Киргизстан	67	68	67	64	63	62
Молдова	23	35	35	37	37	38
Росія	1708	2177	2142	2035	2014	2041
Таджикистан	43	45	44	44	45	...
Україна	901	879	659	543	508	512
у % до попереднього місяця						
Азербайджан	100,0	99,6	100,0	99,1	98,2	98,6
Білорусь	108,9	103,4	96,4	94,7	98,1	99,9
Вірменія	101,4	104,0	100,2	99,2	99,9	99,9
Казахстан	118,2	107,1	90,6	91,1	101,7	93,2
Киргизстан	100,2	99,9	99,0	97,4	98,6	98,6
Молдова	130,1	117,9	97,7	103,1	101,2	101,9
Росія	112,2	108,2	96,9	96,5	99,0	101,3
Таджикистан	99,4	101,0	100,5	98,5	102,1	...
Україна	106,6	97,0	89,4	95,3	93,7	100,7

На кінець листопада 2009р. банк вакансій у службах зайнятості країн СНД становив 1,1 млн. робочих місць. Порівняно з жовтнем у цілому по СНД кількість вільних робочих місць, заявлених підприємствами та організаціями, зменшилась на 0,1 млн., або на 10%. За вказаний період цей показник зменшився у Білорусі на 2,9 тис. місць (8%), Казахстані – на 3,2 тис. (на 24%), Киргизстані – на 0,5 тис. (на 9%), Росії – на 112 тис. (на 11%), Молдові – на 0,9 тис. (на 27%), Україні – на 2,2 тис. місць (на 3%); збільшився – в Азербайджані – на 0,3 тис. місць (на 3%), Вірменії – на 40 тис. місць (на 3%).

**Зміна кількості вільних робочих місць
у січні–листопаді 2009 року**

(на кінець місяця)

	Січень	Березень	Червень	Вересень	Жовтень	Листопад
у % до попереднього місяця						
Азербайджан	92,1	89,3	104,0	121,0	91,6	102,8
Білорусь	96,3	90,8	101,2	101,7	91,6	92,5
Вірменія	96,9	81,2	152,0	226,4	72,9	103,0
Казахстан	82,9	106,9	111,0	79,0	72,6	76,3
Киргизстан	77,2	101,4	110,8	116,5	78,5	91,4
Молдова	101,3	87,5	91,4	105,3	102,0	73,0
Росія	93,4	105,2	96,4	98,5	91,0	88,9
Таджикистан	110,7	96,5	95,3	99,2	94,0	...
Україна	94,9	107,7	89,3	101,8	104,5	97,2

На кінець листопада 2009р. **пропозиція робочої сили** (кількість незайнятих громадян, що шукають роботу та перебувають на обліку в службах зайнятості) перевищувала попит на робочу силу (заявлена до служби зайнятості потреба підприємств та організацій у робітниках) у середньому по СНД майже у 3 рази. У більшості країн СНД за останні місяці кількість вільних робочих місць скоротилась, що призвело до збільшення кількості незайнятих трудовою діяльністю громадян на 100 заявлених вакансій: у середньому по СНД на кінець листопада 2009р. цей показник становив 321 особу, на кінець жовтня – 284 особи, на кінець вересня – 265 осіб. По країнах співвідношення пропозиції та попиту на робочу силу значно коливалось: у листопаді на 100 вакансій у Білорусі, Киргизстані та Росії припадало 200–270 незайнятих громадян, Азербайджані, Казахстані, Таджикистані (у жовтні) та Україні – 350–770, у Вірменії та Молдові – більше ніж 1000 незайнятих громадян.

З метою зменшення **навантаження** на зареєстрованому ринку праці в країнах СНД проводяться оплачувані громадські роботи, що мають соціальнокорисну спрямованість та надають тимчасову зайнятість безробітним громадянам. На кінець листопада 2009р. у громадських роботах брали участь 0,4 млн. осіб, або 15% безробітних громадян, які перебували на обліку у службах зайнятості. По країнах цей показник коливався від 0,1–3,4% в Азербайджані, Вірменії, Киргизстані, Молдові та Україні до 14–20% у Білорусі, Казахстані та Росії.

На кінець листопада 2009р. у країнах СНД 2,2 млн. осіб отримали **допомогу по безробіттю**, або 76% безробітних громадян, які були зареєстровані у службах зайнятості. З початку 2009р. майже в усіх країнах СНД збільшилась кількість громадян, які отримують допомогу по безробіттю, та їхня частка у загальній кількості безробітних. На звітну дату в Азербайджані допомога була призначена 7%, Білорусі – 48%, Вірменії – 31%, Киргизстані – 3%, Молдові – 13%, Росії – 86%, Таджикистані (на кінець жовтня) – 5%, Україні – 78% зареєстрованих безробітних.

Кількість безробітних, що отримали допомогу по безробіттю у січні–листопаді 2009 року

	(на кінець місяця, тис. осіб)					
	Січень	Березень	Червень	Вересень	Жовтень	Листопад
Азербайджан	2	2	3	3	3	3
Білорусь	19	21	20	21	20	20
Вірменія	17	18	24	26	27	26
Киргизстан	1	2	2	2	2	2
Молдова	2	3	4	5	5	5
Росія	1387	1859	1815	1722	1717	1765
Таджикистан	2	2	2	2	2	...
Україна	671	627	501	426	399	401

Середній розмір допомоги по безробіттю у листопаді 2009р. в Азербайджані становив 223 дол. США, Білорусі – відповідно 15 дол., Вірменії – 44 дол., Молдові – 78 дол., Таджикистані (у жовтні) – 73 дол., Україні – 81 дол. США.

Зменшення **зовнішньоторговельного обороту** товарами у січні–жовтні 2009р. порівняно з січнем–жовтнем 2008 р. у середньому по країнах СНД у поточних цінах становило 44%, у т.ч. **експорту** товарів – 45% та **імпорту** товарів – 41%.

Зовнішня торгівля товарами країн СНД¹ у січні–жовтні 2009 року

							(млрд.дол. США)		
	Січень–жовтень						Січень–жовтень 2009р. до січня–жовтня 2008р.		
	2008р.			2009р.			абсолютне зменшення		
	у т.ч.		усього	у т.ч.		усього	у т.ч.		усього
	СНД	інші країни світу		СНД	інші країни світу		СНД	інші країни світу	
Зовнішньоторговельний оборот	997,8	214,4	783,4	561,8	124,8	437,0	436,0	89,6	346,4
Експорт	610,7	106,7	504,0	334,0	62,2	271,8	276,7	44,5	232,2
Імпорт	387,1	107,7	279,4	227,8	62,6	165,2	159,3	45,1	114,2
Сальдо торговельного балансу	223,6	-1,0	224,6	106,2	-0,4	106,6	117,4	-0,6	118,0

¹ Тут і далі по розділу дані в цілому по СНД наведені без урахування Туркменістану та Республіки Узбекистан. Інформація по окремих країнах СНД уключає обсяги експортно-імпортних операцій з Туркменістаном та Республікою Узбекистан.

Зменшення експортно-імпортних операцій країн СНД зумовлено як зменшенням середніх цін (особливо у першій половині 2009р. на паливно-енергетичні та інші ресурси), так і фізичних обсягів (більшою мірою імпорту товарів). За оцінкою, середні експортні ціни по країнах СНД у січні–жовтні 2009р. порівняно з рівнем відповідного періоду 2008р. зменшились на 36%, імпорту – на 4%, фізичний обсяг експорту та імпорту товарів (у постійних цінах) – відповідно на 10% і 37%.

В усіх країнах СНД спостерігалось зменшення експортно-імпортних операцій з товарами, найбільше зменшення відбулось у Казахстані – на 40%, Росії – на 42% й Україні – на 50%. Зменшення обсягів зовнішньоторговельного обороту спостерігалось як за рахунок зменшення експорту, так і імпорту товарів.

**Загальний обсяг експортно-імпортних операцій товарами країн СНД
у січні-жовтні 2009 року**

(млн.дол. США)

	Експорт	У % до січня-жовтня 2008р.	Імпорт	У % до січня-жовтня 2008р.	Сальдо торговель- ного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	11561,0	...	4956,6	84	40087,4	6604,4
Білорусь	16951,5	58	22683,0	67	-4956,7	-5731,5
Вірменія	551,6	59	2570,0	71	-2665,2	-2018,4
Казахстан	33656,0	54	22932,2	73	30979,0	10723,8
Киргизстан	1045,2	79	2420,9	73	-1970,1	-1375,7
Молдова	1021,1	76	2587,3	63	-2752,8	-1566,2
Росія	236706,8	58	131705,8	58	182557,0	105001,0
Таджикистан	805,6	65	2056,4	77	-1437,1	-1250,8
Україна	31651,6	53	35907,6	48	-16298,1	-4256,0
СНД	333950,4	55	227819,8	59	223543,4	106130,6

У січні-жовтні 2009р. на експорт припадало 59% (у січні-жовтні 2008р. – 61%) загального обсягу зовнішньоторговельного обороту товарами країн СНД і на імпорт товарів – 41% (39%).

Сальдо торговельного балансу в січні-жовтні 2009р. було додатним в Азербайджані, Казахстані та Росії; порівняно із січнем-жовтнем 2008р. зменшилось відповідно на 84%, 65% і 42%. У решті країн, як і в січні-жовтні 2008р., сальдо було від'ємним.

Частка взаємної торгівлі товарами країн СНД у загальному обсязі зовнішньоторговельного обороту країн СНД дещо збільшилась і становила 22,2% (у січні-жовтні 2008р. – 21,5%).

**Питома вага країн СНД у загальному обсязі
експорту та імпорту окремих країн СНД
у січні-жовтні 2009 року**

(відсотків)

	Частка країн СНД у загальному обсязі експорту		Частка країн СНД у загальному обсязі імпорту	
	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.
Азербайджан	2,1	7,3	32,5	30,1
Білорусь	44,1	44,0	67,7	63,9
Вірменія	23,0	19,6	28,6	32,2
Казахстан	15,5	16,5	46,5	43,4
Киргизстан	50,7	41,6	55,9	57,7
Молдова	38,7	37,6	34,7	34,8
Росія	15,0	15,4	14,3	13,0
Таджикистан	15,7	21,3	56,7	56,4
Україна	34,3	34,0	39,6	42,7

За 10 місяців 2009р. вартісний обсяг **взаємної торгівлі** товарами країн СНД у поточних цінах зменшився порівняно з січнем–жовтнем 2008р., у середньому на 42%.

**Обсяг взаємної торгівлі товарами країн СНД
у січні–жовтні 2009 року**

(млн.дол. США)						
	Експорт	У % до січня– жовтня 2008р.	Імпорт	У % до січня– жовтня 2008р.	Сальдо торговельного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	849,2	...	1493,6	78	–944,9	–644,4
Білорусь	7454,5	58	14496,7	63	–10224,5	–7042,2
Вірменія	108,0	50	827,1	81	–813,0	–719,1
Казахстан	5545,0	57	9952,8	68	–4881,3	–4407,8
Киргизстан	434,8	65	1395,9	76	–1169,2	–961,1
Молдова	383,6	74	900,8	63	–899,1	–517,2
Росія	36416,7	59	17075,7	53	28834,0	19341,0
Таджикистан	171,9	87	1160,6	76	–1326,4	–988,7
Україна	10775,0	53	15345,7	51	–9596,6	–4570,7
СНД	62138,7	58	62648,9	58	–1021,0	–510,2

У січні–жовтні 2009р. частка зовнішньоторговельних операцій країн СНД з іншими країнами світу становила 77,8% (у відповідному періоді 2008р. – 78,5%). В експортно-імпортних операціях більшості країн СНД зберігається орієнтація на торгівлю товарами з іншими країнами світу.

**Питома вага інших країн світу в загальному обсязі
експорту та імпорту окремих країн СНД
у січні–жовтні 2009 року**

(відсотків)				
	Частка інших країн світу в загальному обсязі експорту		Частка інших країн світу в загальному обсязі імпорту	
	2008р.	2009р.	2008р.	2009р.
Азербайджан	97,9	92,7	67,5	69,9
Білорусь	55,9	56,0	32,3	36,1
Вірменія	77,0	80,4	71,4	67,8
Казахстан	84,5	83,5	53,5	56,6
Киргизстан	49,3	58,4	44,1	42,3
Молдова	61,3	62,4	65,3	65,2
Росія	85,0	84,6	85,7	87,0
Таджикистан	84,3	78,7	43,3	43,6
Україна	65,7	66,0	60,4	57,3

У січні–жовтні 2009р. вартісний обсяг експорту товарів до інших країн світу був менший, ніж у відповідному періоді 2008р., у середньому

на 46%, імпорту товарів – на 41%. Зовнішньоторговельні операції з іншими країнами світу зменшились у Білорусі на 35%, Вірменії – на 33%, Казахстані – на 41%, Киргизстані – на 23%, Молдові – на 34%, Росії – на 42%, Таджикистані – на 31% та Україні – на 51%.

Додатне сальдо торговельного балансу з іншими країнами світу спостерігалось в Азербайджані, Білорусі, Казахстані, Росії й Україні.

**Експортно-імпортні операції товарами
країн СНД з іншими країнами світу
в січні–жовтні 2009 року**

(млн.дол. США)						
	Експорт	У % до січня– жовтня 2008р.	Імпорт	У % до січня– жовтня 2008р.	Сальдо торговельного балансу	
					2008р.	2009р.
Азербайджан	10711,8	...	3463,0	87	41032,3	7248,8
Білорусь	9497,0	58	8186,3	75	5267,8	1310,7
Вірменія	443,6	62	1742,9	68	–1852,2	–1299,3
Казахстан	28111,0	53	12979,4	77	35860,3	15131,6
Киргизстан	610,4	93	1025,0	70	–800,9	–414,6
Молдова	637,5	77	1686,5	63	–1853,7	–1049,0
Росія	200290,1	58	114630,1	59	153723,0	85660,0
Таджикистан	633,7	60	895,8	77	–110,7	–262,1
Україна	20876,6	54	20561,9	45	–6701,5	314,7
СНД	271811,7	54	165170,9	59	224564,4	106640,8

У січні–жовтні 2009р. 62% (у січні–жовтні 2008р. – 64%) загального обсягу зовнішньоторговельного обороту товарами країн СНД з іншими країнами світу припадало на експорт і 38% (36%) – на імпорт товарів.